

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI
MIEJSKIEGO OŚRODKA POMOCY
SPOŁECZNEJ W STALOWEJ WOLI
ZA ROK 2021

SPIS TREŚCI

Wstęp.....	3
I. ZADANIA I STRUKTURA ORGANIZACYJNA MIEJSKIEGO OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ	
W STALOWEJ WOLI	3
1.1. Zadania i ramy prawne.....	3
1.2. Struktura organizacyjna	5
1.3. Kadra Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Stalowej Woli	6
1.4. Warunki lokalowe	10
1.5. Zasady udzielania świadczeń pomocy społecznej - informacje podstawowe.....	10
II. CHARAKTERYSTYKA RODZIN OBJĘTYCH WSPARCIEM MIEJSKIEGO OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ	
W STALOWEJ WOLI	12
III. FORMY UDZIELANEJ POMOCY	14
3.1 Finansowe formy wsparcia realizowane w 2021 r.....	15
3.1.1 Świadczenia pieniężne	15
3.1.2 Świadczenia niepieniężne	17
3.2. Niefinansowe formy wsparcia realizowane w 2021 r.	25
3.2.1 Praca socjalna	25
3.2.2 Interwencja kryzysowa	28
3.2.3 Poradnictwo specjalistyczne	29
3.2.4 Procedura Niebieskie Karty.....	29
IV. PRACA Z DZIECKIEM I RODZINĄ	31
4.1 Praca socjalna na rzecz rodziny i dziecka.....	31
4.2 Wsparcie asystenta rodziny	32
4.3 System pieczy zastępczej	33
4.4 Specjalistyczna Placówka Wsparcia Dziennego - Świetlica „Tęcza”	34
4.5 Wypoczynek letni.....	35
V. AKTYWIZACJA OSÓB BEZROBOTNYCH	37
5.1 Praca socjalna z osobami bezrobotnymi.....	37
5.2 Klub Integracji Społecznej	38
5.3 Prace społecznie użyteczne.....	41
5.4 "Pomoc w domu" w ramach prac społecznie użytecznych.....	43
VI. PRACA Z OSOBAMI ZAGROŻONYMI WYKLUCZENIEM SPOŁECZNYM	44
6.1 Praca socjalna z rodzinami dotkniętymi problemem uzależnieniem	44

6.2 Klub Trzeźwego Życia	45
6.3 Bezdomność	46
6.4 Pomoc osobom mającym trudności w przystosowaniu się do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	47
VII. DZIAŁANIA NA RZECZ OSÓB STARSZYCH I NIEPEŁNOSPRAWNYCH	47
7.1 Zespół ds. pomocy osobom starszym	47
7.2 Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania.....	48
7.3 Dzienny Dom SENIOR+	49
7.4 Warsztat Terapii Zajęciowej.....	50
VIII. INNE DZIAŁANIA PODEJMOWANE PRZEZ MOPS	53
8.1 Organizowanie społeczności lokalnej	53
8.1.1 Klub Wesoła Gromadka – miejsce aktywności lokalnej	55
8.1.2 Projekty i inicjatywy zrealizowane we współpracy z mieszkańcami Osiedla Fabrycznego i lokalnymi partnerami	56
8.2 Klub Wolontariusza	57
8.2.1. Akcje organizowane przy współudziale wolontariuszy.....	59
IX. REALIZACJA PROGRAMÓW I PROJEKTÓW SPOŁECZNYCH	60
9.1 Koordynacja gminnych programów społecznych	60
9.2 Realizacja projektów współfinansowanych ze środków UE i programów rządowych.....	60
9.2.1 Projekty współfinansowane z funduszy UE	60
9.2.2 Programy rządowe dofinansowane z budżetu państwa	63
X. NAGRODY, WYDARZENIA CYKLICZNE I CIEKAWY INICJATYWY	66
10.1 Certyfikat Jakości Centrum Aktywności Lokalnej	66
10.2 Gala wolontariatu	67
10.3 Oplątek Maltański	68
10.4 „Stalowowolska Paczka Pomocy – edycja 2021 Samotny ale nie sam”	68
XI. WSPÓŁPRACA Z INNYMI PODMIOTAMI PRZY REALIZACJI ZADAŃ WYNIKAJĄCYCH Z ROZEZNANYCH POTRZEB	69
XII. KUCHNIA I ŻYWIENIE W OŚRODKACH WSPARCIA	73
XIII. FINANSOWANIE BIEŻĄCEJ DZIAŁALNOŚCI MOPS	73
XIV. PODSUMOWANIE	75
WYKAZ TABEL	86

WSTĘP

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Stalowej Woli przedstawia sprawozdanie z działalności za 2021 rok w odniesieniu do zadań wynikających z ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz zdiagnozowanych problemów społecznych dotyczących mieszkańców Stalowej Woli (podstawa prawna art. 110 ust. 9 ustawy o pomocy społecznej)

W sprawozdaniu ujęto zadania i strukturę organizacyjną Ośrodka, formy wsparcia w odniesieniu do zdiagnozowanych potrzeb osób i rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej oraz wydatki finansowe (w zaokrągleniu do pełnych złotych) na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej. Wielkość udzielonej pomocy oraz liczbę osób obrazują zestawienia tabelaryczne.

Przedstawiono również formy aktywizacji klientów pomocy społecznej w zakresie podejmowania działań zmierzających do życiowego usamodzielnienia się osób i rodzin oraz integracji ze środowiskiem w oparciu o projekty własne i programy pomocowe z zakresu pomocy społecznej realizowane, także w partnerstwie z innymi podmiotami.

Utrzymujący się od marca 2020 roku stan epidemii spowodowany COVID-19 rzutował na zakres i sposób realizacji zadań przez służby pomocy społecznej. Priorytetem było zapewnienie bezpieczeństwa pracownikom oraz mieszkańcom a także zachowanie nie tylko ciągłości realizacji dotychczasowych zadań, ale również kontynuacji lub przyjęcia na siebie nowych rozwiązań, głównie związanych z zapewnieniem pomocy osobom izolowanym, pozostającym w kwarantannie lub opuszczających szpital. Nowe wyzwanie polegające na przeciwdziałaniu zakażeniu się rodzin nowymi wariantami wirusa COVID-19, powodowały konieczność stosowania innych niż przed pandemią form komunikacji, ograniczania do minimum kontaktów bezpośrednich, wykorzystywania różnych rodzajów komunikatorów.

Pomimo ograniczeń w bezpośrednich kontaktach międzyludzkich, wynikających z ogłoszonego stanu epidemii, działania Ośrodka nakierowane na wspieranie mieszkańców naszego miasta, wiązały się ze szczególną dbałością o jakość świadczonych usług, profesjonalizm pracowników oraz stałe dopasowywanie form wsparcia do zmieniających się zdiagnozowanych potrzeb lokalnej społeczności.

I. ZADANIA I STRUKTURA ORGANIZACYJNA MIEJSKIEGO OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ W STALOWEJ WOLI.

1.1. Zadania i ramy prawne

Zadania w zakresie pomocy społecznej, rodzaje świadczeń, zasady i tryb ich udzielania oraz organizację pomocy społecznej określa Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej oraz akty wykonawcze do ustawy.

Do podstawowych zadań Ośrodka należy między innymi realizacja zadań własnych gminy oraz zadań zleconych z zakresu administracji rządowej określonych w Ustawie o pomocy społecznej, w tym m.in. innymi:

- rozpoznawanie potrzeb społecznych oraz poddanie analizie i ocenie zjawisk będących ich źródłem,
- organizowanie funkcjonowania pomocy społecznej w mieście z uwzględnieniem rozwoju nowych form pomocy i samopomocy w ramach zidentyfikowanych potrzeb, oraz prowadzenie i rozwoju niezbędnej infrastruktury socjalnej,
- przyznawanie i wypłacaniu świadczeń,

- prowadzeniu profesjonalnej działalności- w szczególności pracy socjalnej- ukierunkowanej na pomoc osobom i rodzinom we wzmocnieniu lub oOdzyskaniu zdolności do pokonywania trudnych sytuacji życiowych i pełnego funkcjonowania w społeczeństwie,
- pobudzanie społecznej aktywności w zaspokajaniu niezbędnych potrzeb życiowych osób i rodzin w ramach społeczności lokalnej,
- opracowywanie i współuczestniczenie w tworzeniu dokumentów planistycznych w obszarze polityki społecznej miasta- strategii, programów, oraz ich realizowanie adekwatnie do przypisanych odpowiedzialności ;

a także realizacja zadań wynikających z innych ustaw, w tym:

- Ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej i ustawę z dnia 4 listopada 2016r. o wspieraniu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”,
- Ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie,
- Ustawy z dnia 27 sierpnia 1997r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych oraz zadań wynikających z programów rządowych, w tym ukierunkowanych na rozwój zasobów ludzkich i przeciwdziałaniu wykluczeniu społecznemu osób niepełnosprawnych, a także pomocy rodzinom, których członkami są osoby niepełnosprawne;
- Ustawy z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi;
- Ustawy z dnia 20 kwietnia 2004r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy,
- Ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego ,
- Ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych,
- Ustawy z dnia 27 sierpnia 2004r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych,
- Ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

Podstawą podejmowanych działań były również akty wykonawcze do ustawy o pomocy społecznej i innych ustaw a w szczególności:

- Rozporządzenie Ministra Polityki Społecznej z dnia 22 września 2005 r. w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych,
- Rozporządzenie Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 25 sierpnia 2016 r. a następnie z dnia 8 kwietnia 2021 r. w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego
- Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 8 listopada 2010 r. w sprawie wzoru kontraktu socjalnego (Dz.U. z 2010, Nr 218, poz. 1439),
- Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2018 r. w sprawie domów pomocy społecznej
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 11 lipca 2018 r. w sprawie kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskiej Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”,
- Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych osobowych)
- Uchwała Nr 140 Rady Ministrów z 15 października 2018 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019–2023

- Uchwała Nr 160 Rady Ministrów z dnia 20 grudnia 2016 r. w sprawie programu kompleksowego wsparcia dla rodzin „Za życiem”

Szczegółowe zadania realizowane przez MOPS, odnoszące się do wymienionych uregulowań prawnych, wynikające z rozeznaczonych potrzeb oraz zakres ich realizacji określają odpowiednio Uchwały Rady Miejskiej w Stalowej Woli.

1.2. Struktura organizacyjna.

Struktura organizacyjna Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej jest odpowiedzią na rozpoznane potrzeby społeczne mieszkańców miasta Stalowa Wola i określona w oparciu o analizę i ocenę występujących zjawisk, powodujących zapotrzebowanie na różne formy wsparcia.

Diagnozą potrzeb lokalnego środowiska zajmuje się Dział Pomocy Środowiskowej i Integracji Społecznej, w ramach którego funkcjonują zespoły pracowników socjalnych specjalizujących się w pracy socjalnej z konkretnymi grupami dyspanseryjnymi:

- Zespół diagnostyczny – diagnozuje sytuację osób i rodzin zgłaszających się do Ośrodka po pomoc, ustala główne przyczyny dysfunkcji rodziny i kieruje do odpowiedniego zespołu problemowego, ewentualnie obsługuje klientów MOPS nie wymagających systematycznego wsparcia w formie pracy socjalnej,
- Zespół ds. pomocy rodzinie,
- Zespół ds. asysty rodziny
- Zespół ds. pomocy osobom starszym,
- Zespół ds. domów pomocy społecznej,
- Stanowisko ds. osób bezdomnych,
- Zespół ds. organizowania społeczności lokalnej

Zespół diagnostyczny grupuje pracowników pierwszego kontaktu, którzy diagnozują sytuację osób i rodzin zgłaszających się do Ośrodka po pomoc, ustalają główne przyczyny dysfunkcji rodziny i kierują do odpowiedniego zespołu problemowego, ewentualnie obsługuje klientów MOPS nie wymagających systematycznego wsparcia w formie pogłębionej pracy socjalnej.

Zespoły problemowe pogłębiają diagnozę społeczną, opracowują program pomocy, podejmują działania edukacyjne, motywacyjne, wspierające, w oparciu o wzajemną współpracę z innymi podmiotami i poradnictwo specjalistyczne w sytuacji złożoności występujących problemów. Natomiast inicjowanie i wspieranie oddolnych ruchów samopomocowych i obywatelskich powierzone zostało Organizatorom Społeczności Lokalnej przy wsparciu Klubu Wolontariusza.

Dział Usług realizuje usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania osób niesamodzielnych z tytułu wieku lub niepełnosprawności, w tym również dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz dzieci autystycznych.

Ewidencją realizowanych przez MOPS świadczeń pomocy społecznej w systemie POPMOST a także ich ekspedycją oraz planowaniem środków finansowych na ich zabezpieczenie a także dokonywaniem analiz i oceny zjawisk które powodują zapotrzebowanie na świadczenia pomocy społecznej zajmuje się Dział Obsługi Świadczeń i Koordynacji Programów Społecznych. W celu sprawnego identyfikowania lokalnych potrzeb i określania kierunków rozwoju wybranych zagadnień polityki społecznej utworzone zostało w strukturze tego Działu wieloosobowe stanowisko ds. koordynacji programów społecznych i realizacji projektów socjalnych.

Zadania związane z osiągnięciem celu założonego w projektach realizowanych przez Ośrodek, finansowanych ze środków zewnętrznych, wykonuje Zespół Projektowy, który odpowiada za

prawidłowy przebieg realizacji projektów, spełnienie wszystkich wymagań formalnych i merytorycznych związanych z wykorzystaniem środków przyznanych na jego realizację, zgodnie z umową o dotację i ogólnymi zasadami finansowania projektów.

Aktywizacja i integracja społeczna osób i grup zagrożonych wykluczeniem społecznym i marginalizacją prowadzona jest w klubach: Klubie Integracji Społecznej i Klubie Trzeźwego Życia, oraz w ośrodkach wsparcia dziennego: Dziennym Dom Senior +, Rozwadowskim Klubie Seniora, Specjalistycznej Placówce Wsparcia Dziennego - Świetlicy „Tęcza” i jej filii, Warsztacie Terapii Zajęciowej, który jest samodzielną jednostką funkcjonującą w strukturze Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Stalowej Woli.

MOPS zabezpiecza obsługę organizacyjno-techniczną Zespołu Interdyscyplinarnego i grup roboczych. Jest to zadanie obowiązkowe wynikające z Ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Pracę Zespołu i grup roboczych koordynuje wskazany przez Dyrektora MOPS pracownik do którego zadań należy w szczególności:

- obsługa Zespołu Interdyscyplinarnego:
- koordynowanie pracy grup roboczych powoływanych do podejmowania interwencji w indywidualnych przypadkach przemocy domowej i skuteczności podejmowanych działań,
- gromadzenie i przechowywanie dokumentacji pracy grup roboczych.

W strukturze MOPS znajduje się również Kuchnia, która przygotowuje posiłki dla uczestników ośrodków wsparcia działających przy MOPS oraz funkcjonujących w mieście dwóch Środowiskowych Domów Samopomocy.

1.3. Kadra Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Stalowej Woli.

Utworzenie i utrzymanie ośrodka pomocy społecznej, w tym zapewnienie środków na wynagrodzenia pracowników jest zadaniem obowiązkowym gminy, wynikającym z 6art. 17 ust.18 ustawy o pomocy społecznej. Kadrę MOPS zatrudnioną na dzień 31 grudnia 2021 r. w ramach 165,25 etatów stanowiło 183 osób (w tym 7 osób zatrudnionych w ramach zatrudnienia subsydiowanego, 1 osoba na umowę cywilno-prawną i 4 osoby na zastępstwo).

Do realizacji zadań wynikających z ustawy o pomocy społecznej Ośrodek Pomocy Społecznej zatrudnia pracowników socjalnych. Zgodnie z Art. 110 ust. 11 Ustawy jw. OPS zatrudnia pracowników socjalnych proporcjonalnie do liczby ludności gminy w stosunku jeden pracownik socjalny na 2 tys. mieszkańców, nie mniej jednak niż trzech pracowników lub proporcjonalnie do liczby rodzin i osób samotnie gospodarujących, objętych pracą socjalną w stosunku 1 pracownik socjalny zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na nie więcej niż 50 rodzin i osób samotnie gospodarujących.

Ustawa o pomocy społecznej określa, kto może zostać pracownikiem socjalnym natomiast kwalifikacje zawodowe asystentów rodzin reguluje ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Również odpowiednie przygotowanie zawodowe posiada pozostała kadra pomocnicza, administracyjno-finansowa z uwagi na stały wzrost liczby realizowanych przez pomoc społeczną zadań i konieczność stałego doskonalenia zawodowego, systematycznego poszerzania posiadanej wiedzy i umiejętności.

Większość pracowników Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Stalowej Woli legitymuje się wykształceniem wyższym - **98 osób** (52,75 %), przy czym wykształcenie wyższe magisterskie posiada **80 osób**, wyższe licencjackie **18 osób** oraz **1 osoba** posiada tytuł doktora. Ponadto w 2021 roku było

zatrudnionych **64 osób** (35,20 %) z wykształceniem średnim, w tym **29 osób** ukończyło szkoły policealne, **14 osób** (8,59%) z wykształceniem zawodowym oraz **3 osoby** z wykształceniem podstawowym (1,84%). Dodatkowo, dzięki ustawicznemu doskonaleniu wiedzy i kompetencji w wyniku podnoszenia kompetencji zawodowych w ramach specjalizacji zawodowych **17 pracowników** socjalnych posiada 1-wszy stopień specjalizacji i **16 pracowników** socjalnych 2-gi stopień specjalizacji.

Ponadto w 2021 roku 53 pracowników Ośrodka podnosiło swoje kwalifikacje i umiejętności praktyczne poprzez uczestnictwo w różnego rodzaju kursach, szkoleniach, konferencjach organizowanych przez firmy zewnętrzne, które z uwagi na ogłoszoną pandemię spowodowaną koronawirusem COVID-19 realizowane były w trybie on-line. Liczba i nazwa szkoleń, warsztatów, sympozjum, wraz z liczbą pracowników biorących w nich udział przedstawia się następująco:

1. Koordynator ds. współpracy z podmiotami ekonomii społecznej / 3 osoby.
2. Szkolenie z wykorzystaniem platformy e-learningowej z zakresu stosowania narzędzia służącego JST do jednolitego tworzenia strategii rozwiązywania problemów społecznych / 1 osoba.
3. Cyberbezpieczeństwo / 53 osoby.
4. Wywiad środowiskowy / 7 osób.
5. Zmiana ustawy o pomocy społecznej / 6 osób.
6. Między wspieraniem rodziny a ochroną dziecka – ujęcie interdyscyplinarne / 2 osoby.
7. Rodzinny wywiad środowiskowy po zmianie rozporządzenia / 1 osoba.
8. Nowości orzeczenie i procedura w czasie epidemii / 1 osoba.
9. Oswoić się z pomocą / 14 osób.
10. Gmina szczęśliwych rodzin / 3 osoby.
11. Specjalista do spraw włączania mniejszości narodowych i etnicznych w działania kulturalne / 2 osoby.
12. Nowe oblicza systemu usług społecznych. IV Podkarpackie Forum Ekonomii Społecznej / 2 osoby.
13. Społeczności lokalne w dobie pandemii / 3 osoby.
14. Organizowanie społeczności lokalnej - możliwe działania. Korzyści z ich realizacji i dobre praktyki / 3 osoby.
15. Warsztaty z metodyki Customer Development / 1 osoba.
16. Dostępność w administracji publicznej / 2 osoby.
17. Usługi społeczne „Ekonomia Społeczna” – nawiązywanie partnerstw na rzecz realizacji usług społecznych / 1 osoba.
18. Program Rozwojowo Edukacyjny z elementami socjoterapii / 1 osoba.
19. Studium terapii rodzin / 1 osoba.
20. Program płatnik / 1 osoba.
21. Zadania własne gminy – POMOST / 7 osób.
22. Szkolenie z zakresu wydawania decyzji w sprawach potwierdzających prawa do świadczeń opieki finansowanych ze środków publicznych / 1 osoba.

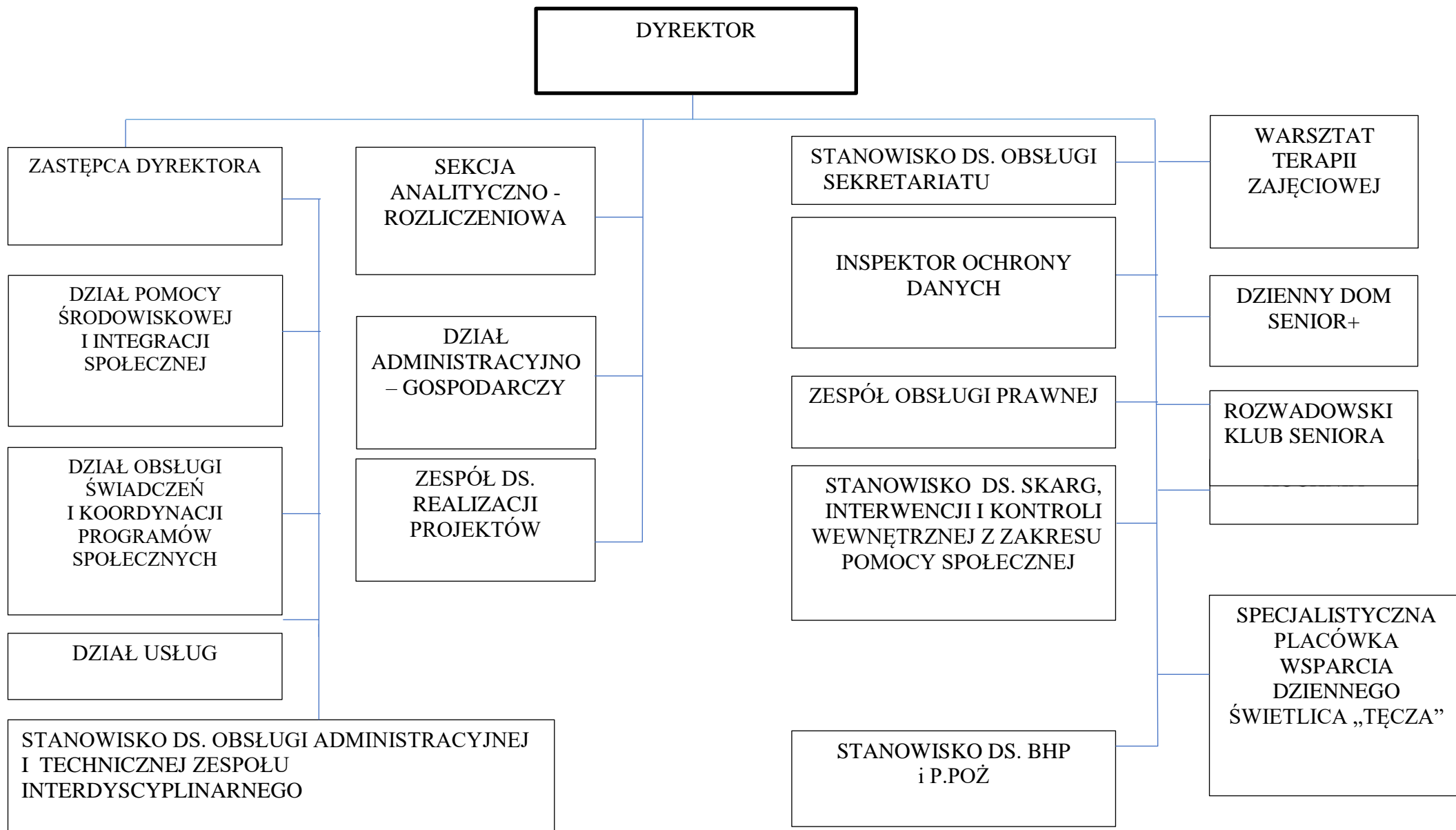
MOPS rokrocznie sięga po zatrudnienie subsydiowane na podstawie zawieranych umów z Powiatowym Urzędem Pracy w Stalowej Woli. Łącznie w 2021 roku zatrudnionych było 12 osób w ramach prac interwencyjnych na stanowisku opiekunka a 3 osoby skierowane przez PUP miały możliwość odbycia stażu na w zawodzie: pracownik socjalny, psycholog, pomoc administracyjna.

Strukturę zatrudnienia w MOPS przedstawia tabela nr 1 (str. 8) a wewnętrzny podział organizacyjny na dzień 31 grudnia 2021 roku przedstawia Schemat organizacyjny MOPS w Stalowej Woli (str. 9).

TABELA NR 1 **STRUKTURA ZATRUDNIENIA W MOPS**

L.p.	Wyszczególnienie stanowisk	Ogółem liczba zatrudnionych osób
1	dyrektor	1
2	zastępca dyrektora	1
3	kierownik działu, kierownik sekcji <i>(kierownicy ośrodków wsparcia wykazani są w wierszu 15)</i>	8
4	pracownicy socjalni w tym: główny specjalista -koordynator starszy specjalista pracy socjalnej – koordynator starszy specjalista pracy socjalnej specjalista pracy socjalnej starszy pracownik socjalny pracownik socjalny w tym: świadczący pracę socjalną w środowisku	47 1 8 8 14 11 5 33
5	główny specjalista	1
6	asystent rodziny	4
8	opiekun wykonujący usługi opiekuńcze	44
9	opiekun wykonujący specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychiatrycznymi	2
10	poradnictwo specjalistyczne (radca prawny, konsultant, psycholog)	6
11	pozostali pracownicy (w tym administracja, referenci, stanowiska pomocnicze)	21
12	Klub Integracji Społecznej	2
13	Klub Trzeźwego Życia	1
14	Kuchnia	7
15	Ośrodki wsparcia (kierownik i pozostali pracownicy) w tym: Dzienny Dom Senior + Rozwadowski Klub Seniora Specjalistyczna Placówka Wsparcia Dziennego- Świetlica TĘCZA <i>w tym filia Świetlicy</i>	22 7 2 13
16	Warsztat Terapii Zajęciowej	16

STRUKTURA ORGANIZACYJNA MIEJSKIEGO OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ W STALOWEJ WOLI – 165,25 etatów

1.4. Warunki lokalowe

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Stalowej Woli prowadzi swoją działalność w dwuskrzydłowym i dwukondygnacyjnym, podpiwniczonym budynku przy ul. Romana Dmowskiego 1, o łącznej powierzchni użytkowej 2.212,11 m². Poprzez rozbudowę i przebudowę budynku MOPS na przełomie roku 2017/2018 poprawiła się dostępność bazy lokalowej MOPS, a przede wszystkim poprawił się komfort zarówno osób korzystających z usług społecznych jak i pracujących w MOPS pracowników socjalnych, a dzięki temu jakość świadczonych usług społecznych i oferty udzielanych świadczeń.

W widocznych dla interesantów MOPS miejscach, zarówno w starej jak i nowej części budynku znajdują się tablice informacyjne o rozmieszczeniu poszczególnych Działów i stanowisk pracy. Na parterze w nowej części budynku usytuowany jest punkt informacyjny dla klientów MOPS.

Pracownicy MOPS w przeważającej części pracują w pokojach trzyosobowych. W sytuacjach wymagających szczególnej intymności rozmowy pracownicy socjalni mają do dyspozycji specjalnie przygotowany do tego celu pokój (tzw. przyjazny) na parterze w nowej części budynku, w którym odbywają się również spotkania psychologa z klientem. Dla osób, które zgłaszają się do pracownika socjalnego w towarzystwie dzieci – do dyspozycji pozostaje także sala Klub dla dzieci i rodziców. Ponadto do dyspozycji pracowników pozostaje sala spotkań Zespołu Interdyscyplinarnego i Grup Roboczych oraz ewentualnie w starej części budynku sala konferencyjna.

Na parterze budynku MOPS od stycznia 2018 r. funkcjonuje Dzienny Dom Senior +, który powstał z przekształcenia istniejącego od 1994 r. Dziennego Domu Pobytu dzięki pozyskaniu środków finansowych z Ministerstwa Rodziny Pracy i Polityki Społecznej w ramach Programu Wieloletniego „Senior+” na lata 2015 – 2020 - Edycja 2018 moduł I. W pomieszczeniach piwnicznych starej części budynku MOPS od września 2000 r. funkcjonuje Klub Trzeźwego Życia. Natomiast w pomieszczeniach piwnicznych nowej części budynku MOPS od stycznia 2020 r. na podstawie umowy użyczenia działa Wypożyczalnia sprzętu rehabilitacyjnego prowadzona przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Stalowej Woli.

W budynku MOPS i jego otoczeniu znajdują się udogodnienia dla osób niepełnosprawnych tj. podjazd, winda, miejsca parkingowe, toaleta.

1.5. Zasady udzielania świadczeń pomocy społecznej - informacje podstawowe.

Głównym celem pomocy społecznej jest podejmowanie działań dostosowanych do indywidualnych potrzeb osób i rodzin, zmierzających do ich życiowego usamodzielnienia się oraz integracji ze środowiskiem. Potrzeby osób i rodzin powinny zostać uwzględnione, jeżeli odpowiadają celom i mieszczą się w możliwościach pomocy społecznej. Osoby i rodziny korzystające ze wsparcia instytucji pomocy społecznej zobowiązane są do współdziałania w rozwiązywaniu ich trudnej sytuacji życiowej poprzez wykorzystanie własnych zasobów (materialnych i niematerialnych), możliwości i uprawnień.

Ustawa o pomocy społecznej wskazuje szeroki katalog powodów uprawniających do korzystania ze świadczeń pomocy społecznej, są to w szczególności: ubóstwo; sieroctwo; bezdomność; bezrobocie; niepełnosprawności; długotrwała lub ciężka choroba; przemoc w rodzinie; potrzeba ochrony ofiar handlu i ludźmi; potrzeba ochrony macierzyństwa lub wielodzietności; bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych; trudności w integracji cudzoziemców, którzy uzyskali status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub zezwolenie na pobyt czasowy; trudności w przystoso-

waniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego; alkoholizm lub narkomania; zdarzenie losowe i sytuacja kryzysowa; klęska żywiołowa lub ekologiczna. Katalog ten nie jest zamknięty i dopuszcza możliwość udzielenia pomocy ze względu na wystąpienie innej niż wymienione w ustawie przyczyny.

Prawo do świadczeń pomocy społecznej warunkuje również próg dochodowy, tzw. **kryterium dochodowe**, które podlega weryfikacji co 3 lata, z uwzględnieniem wyniku badań prognozy interwencji socjalnej przez Instytut Pracy i Spraw Socjalnych. Ostatnia weryfikacja kwoty kryterium dochodowego obowiązującego w 2021 roku miała miejsce w październiku 2018 roku i wynosiło ono odpowiednio:

- 1) dla osoby samotnie gospodarującej - **701 zł**,
- 2) w przypadku rodziny - dla osoby w rodzinie – **528 zł**.

W szczególnie uzasadnionych przypadkach osobie lub rodzinie, której dochód przekracza kryterium dochodowe może być przyznana pomoc bezwrotna lub na zasadach zwrotu części lub całości kwoty przyznanego świadczenia.

Katalog różnych form wsparcia jest wieloraki. MOPS w Stalowej Woli realizuje świadczenia pieniężne oraz niepieniężne (w tym m.in.: posiłek, usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania, schronienie, niezbędne ubranie) ale przede wszystkim szeroko rozumianą pracą socjalną na rzecz poprawy funkcjonowania osób i rodzin, prowadzoną w indywidualnych sprawach a także w środowisku lokalnym oraz specjalistyczne poradnictwo prawne i psychologiczne. Praca socjalna polega na wspieraniu lub wywoływaniu zmiany sposobu funkcjonowania osoby i rodziny oraz jej otoczenia, a także wzmocnienie potencjału osób i rodzin do przewyższania trudnych sytuacji życiowych.

Identyfikacja osób wymagających pomocy oraz diagnoza ich sytuacji społecznej następuje w drodze wywiadu środowiskowego, który pozwala na określenie powodów, z których jednostka lub rodzina znalazła się w kryzysie i wymaga interwencji ze strony Ośrodka. Wywiad środowiskowy stanowi również podstawę do wydania decyzji administracyjnej w sprawie przyznania lub odmowa przyznania świadczeń z pomocy społecznej, za wyjątkiem świadczeń w formie pracy socjalnej, poradnictwa specjalistycznego, interwencji kryzysowej, biletu kredytowanego, uczestnictwa w klubach samopomocy, wynagrodzenia za sprawowanie opieki.

W 2021 r. wydano łącznie **5585** decyzji administracyjnych. Poniższa tabela przedstawia liczbę wydawanych w Ośrodku decyzji z podziałem na ich rodzaje.

TABELA NR 2 DECYZJE ADMINISTRACYJNE W SPRAWACH ŚWIADCZEŃ Z POMOCY SPOŁECZNEJ

RODZAJE DECYZJI	LICZBA DECYZJI
Decyzje przyznające różnego typu świadczenia	4620
Decyzje: uchylające, zmieniające, umorzenia, odstąpienia od żądania zwrotu świadczeń, itp.	865
Decyzje odmowne, w tym w sprawie wydania zaświadczenia o żądanej treści	100
ŁĄCZNIE	5585

Głównymi powodami odmowy przyznania świadczeń z pomocy społecznej dla 51 rodzin w 2021 roku były m.in:

- dochód przekraczający kryterium dochodowe - 13 wnioskodawców,
- brak przesłanek do przyznania pomocy określonych w art.7 uops - w 2 przypadkach,
- brak okoliczności uzasadniających udzielenia pomocy (zasada fakultatywności świadczeń z pomocy społecznej) – 23 wnioskodawców,
- brak współdziałania z pracownikiem socjalnym w rozwiązywaniu trudnej sytuacji życiowej lub marnotrawienie przyznanych świadczeń– w 12 przypadkach,
- brak podstaw prawnych do przyznania świadczenia z pomocy społecznej – 1 osoba.

W 2021 roku wydane zostało również 49 decyzji odmownych w sprawie wydania zaświadczenia o żądanej treści – tj. o sytuacji dochodowej i majątkowej studenta i jego rodziny, ubiegającego się o stypendium socjalne na podstawie art. 88 ust. 4 Ustawy Prawo o szkolnictwie. Odmowa wydania takiego zaświadczenia wynikała z braku danych rodziny studenta w systemie POMOST stanowiącym bazę danych Ośrodka.

II. CHARAKTERYSTYKA RODZIN OBJĘTYCH WSPARCIEM MOPS

Z danych demograficznych Urzędu Miasta Stalowa Wola wynika że według stanu na dzień 31 grudnia 2021 roku liczba mieszkańców naszego miasta wynosiła 56 540 osób zameldowanych na pobyt stały i czasowy (dane z roku 2020 -57 696 osób), z czego 26,14 % stanowiły osoby starsze tj. w wieku emerytalnym, (spadek o 0,77 %, w stosunku do roku poprzedniego), 57,94 % osób w wieku produkcyjnym: K 18-59 lat, M 18-64 lat (wzrost o 0,92% w stosunku do roku ubiegłego) a osoby w wieku od 0 do 17 lat stanowiły 15,92 % ogółu mieszkańców (spadek o 0,01% w stosunku do roku poprzedniego).

W 2021 roku ze wsparcia MOPS skorzystało ogółem 1248 rodzin (2148 osób w rodzinie) w tym osoby starsze w wieku 60/65 lat i więcej stanowiły 36 % ogółu osób objętych działaniami MOPS (wzrost o 11,38 % w stosunku do roku poprzedniego). Wśród rodzin korzystających z pomocy dominowały gospodarstwa jednoosobowe – 64,10 % ogółu (wzrost o 2,03% w stosunku do roku 2020) a rodziny z dziećmi stanowiły 20,91 % ogółu rodzin (odnotowano spadek o 2,04 % w stosunku do roku 2020).

Tabele Nr 3 i Nr 4 przedstawiają typy rodzin objętych wsparciem MOPS.

TABELA NR 3 TYPY RODZIN OBJĘTYCH POMOCA

WYSZCZEGÓLNIENIE	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinie
Rodziny ogółem	1246	2148
w tym gospodarstwa jednoosobowe	820	820
Rodziny z dziećmi ogółem	261	947
w tym rodziny niepełne	105	344
Rodziny emerytów i rencistów	451	553
w tym: gospodarstwa jednoosobowe	373	373

TABELA NR 4 RODZINY Z DZIEĆMI OBJĘTE POMOCA

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem rodziny z dziećmi objęte wsparciem MOPS		Rodziny którym przyznano decyzją świadczenie z pomocy społecznej	
	Liczba rodzin	Liczba osób w tych rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w tych rodzinach
1	107	302	51	128
2	96	360	44	147
3	42	189	27	118
4	13	74	13	74
5	3	22	1	8
6 i więcej	0	0	0	0
Ogółem liczba rodzin z dziećmi	261	947	136	475

Główne powody udzielenia świadczeń pomocy społecznej przez MOPS w drodze decyzji administracyjnej w 2021 r. były: długotrwała lub ciężka choroba, niepełnosprawność, ubóstwo a w następnej kolejności bezrobocie, problem alkoholowy, bezdomność czy bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego.

Przytoczone dane w poszczególnych rubrykach tabeli nr 5 nie podlegają sumowaniu, gdyż u osób i rodzin pozostających w zakresie działania pomocy społecznej wielokrotnie występuje więcej niż jedna przesłanka objęcia pomocą.

TABELA NR 5 POWODY PRYZNANIA ŚWIADCZEŃ POMOCY SPOŁECZNEJ

POWODY TRUDNEJ SYTUACJI ŻYCIOWEJ	LICZBA RODZIN	LICZBA OSÓB W RODZINIE
Ubóstwo	512	772
Bezdomność	93	95
Potrzeba ochrony macierzyństwa w tym : wielodzietność	30	135
	26	124
Bezrobocie	300	544
Niepełnosprawność	542	707
Długotrwała lub ciężka choroba	748	978
Bezradność w sprawach opiekuńczo - wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego - ogółem	93	306
w tym: rodziny niepełne	69	216
rodziny wielodzietne	23	107
Przemoc w rodzinie	27	68
Alkoholizm	202	251
Narkomania	4	4
Trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	29	31
Sytuacja kryzysowa	5	15

III. FORMY UDZIELONEJ POMOCY SPOŁECZNEJ

W 2021 roku MOPS świadczył różne rodzaje i formy wsparcia, przy czym świadczenie w formie pracy socjalnej realizowane było w każdym przypadku korzystania ze świadczeń pomocy społecznej.

Do świadczeń pieniężnych należały:

1. zasiłek stały;
2. zasiłek okresowy;
3. zasiłek celowy w tym: specjalny zasiłek celowy i zwrotny zasiłek celowy;
4. wynagrodzenie należne opiekunowi z tytułu sprawowania opieki przyznane przez Sąd.

Świadczenia niepieniężne:

1. praca socjalna;
2. składki na ubezpieczenie zdrowotne;
3. pomoc rzeczowa;
4. sprawienie pogrzebu;
5. poradnictwo specjalistyczne;
6. schronienie;
7. posiłek;
8. niezbędne ubranie;
9. usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania i w ośrodkach wsparcia;
10. specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania i w ośrodkach wsparcia;
11. pobyt i usługi w domu pomocy społecznej;
12. interwencja kryzysowa.

Prawo do korzystania z powyższych świadczeń, z wyłączeniem wynagrodzenia dla opiekuna z tytułu sprawowania opieki, pracy socjalnej i poradnictwa specjalistycznego, uzależnione jest od kryterium dochodowego i przyznawane jest na podstawie decyzji administracyjnej.

W 2021 roku ze wsparcia MOPS skorzystało ogółem **1248 rodzin**, z czego w formie świadczenia w drodze decyzji administracyjnej **1015** rodzin natomiast **223** rodziny skorzystało wyłącznie z pomocy w formie pracy socjalnej.

TABELA NR 6 LICZBA RODZIN I OSÓB OBJĘTYCH POMOCĄ SPOŁECZNĄ

Wyszczególnienie	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinie
Ogółem liczba rodzin, objętych wsparciem pomocy społecznej	1248	2148
w tym: wyłącznie w postaci pracy socjalnej	223	696
Liczba rodzin, którym przyznano decyzją świadczenie pomocy społecznej	1015	1452
w tym: świadczenia pieniężne	716	1113
świadczenia niepieniężne	525	677

3.1. Finansowe formy wsparcia zrealizowane w 2021 roku.

3.1.1. Świadczenia pieniężne.

Zasiłek stały - świadczenie obowiązkowe przeznaczone dla osób niezdolnych do pracy z powodu wieku lub z tytułu niepełnosprawności. Kryterium wieku, oznacza osiągnięcie wieku emerytalnego określonego w Ustawie o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (kobiety -60 lat, mężczyźni 65 lat życia). W przypadku niepełnosprawności uprawnienia przysługują tylko osobom legitymującym się niepełnosprawnością w stopniu znacznym lub umiarkowanym lub całkowitą niezdolnością do pracy w rozumieniu przepisów o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

W 2021 roku MOPS przyznał lub kontynuował z lat poprzednich uprawnienia do tego świadczenia dla **284 osób** z 282 rodzin. Średnia miesięczna wysokość świadczenia wynosiła 528,94 zł.

W skali roku łączna kwota wypłaconych świadczeń, **w całości sfinansowanych z budżetu państwa**, wyniosła **1 558 267 zł**.

Charakterystykę osób uprawnionych do zasiłku stałego w 2021 roku przedstawia tabela nr 7

TABELA NR 7 LICZBA OSÓB I POWODY PRYZNANIA ZASIŁKU STAŁEGO.

Wyszczególnienie	Liczba osób
Ogółem liczba osób uprawnionych	284
w tym z powodu:	
- niepełnosprawności w stopniu znacznym	57
- niepełnosprawności w stopniu umiarkowanym	185
- z powodu wieku	42
w tym:	
- osoby samotnie gospodarujące	258
- osoby w rodzinie	26

Zasiłek okresowy - przysługuje w szczególności ze względu na bezrobocie, długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, możliwość utrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego. Kwotę zasiłku ustala się do wysokości różnicy między kryterium dochodowym osoby lub rodziny a posiadanym dochodem z tym, że nie może być ona niższa niż 50% tej różnicy, która stanowi część gwarantowaną zasiłku, finansowaną z budżetu państwa, natomiast w pozostałej części, finansowanej z budżetu gminy, zasiłek ma charakter fakultatywny.

W 2021 roku zasiłki okresowe przyznano dla **375 rodzin (645 osób w rodzinach)**, na łączną kwotę **796 718 zł**. Dotacja budżetu państwa wynosiła 742 894 zł co stanowiło 93,24 % ogólnej kwoty wydatkowanej na ten cel, a środki własne gminy wyniosły 75 659 zł, tj. 6,76 % łącznej kwoty wypłaconych świadczeń.

TABELA NR 8 ZASIŁEK OKRESOWY Z PODZIAŁEM NA POWÓD JEGO PRYZNANIA

WYSZCZEGÓLNIENIE	Bezrobocie	Niepełnosprawność	Długotrwała choroba	Oczekiwanie na świadczenie emerytalno-rentowe
Liczba rodzin, którym przyznano świadczenie	187	94	38	2
Średni czasokres przyznanego świadczenia w miesiącach	6,8	8,8	5,53	3
Średnia wysokość świadczenia w zł	351,61	107,21	244,27	37,33

Zasiłek celowy przyznawany jest osobom/rodzinom, których dochód kształtuje się poniżej kryterium dochodowego, w celu zaspokojenia niezbędnej potrzeby bytowej, w szczególności na pokrycie części lub całości kosztów zakupu żywności, leków i leczenia, opału, odzieży, niezbędnych przedmiotów użytku domowego, drobnych remontów i napraw mieszkań, a także kosztów pogrzebu.

Jest to świadczenie fakultatywne, zaliczane do zadań obowiązkowych gminy i w całości pokrywane z budżetu gminy.

W 2021 roku zasiłek celowy przyznano 223 osobom w 222 rodzinach i wypłacono 719 świadczeń. Na realizację tego zadania wydatkowano 160 650 zł.

Poniższa tabela przedstawia najczęściej zgłaszane potrzeby na realizację których przyznawane były zasiłki celowe w roku sprawozdawczym.

TABELA NR 9 REALIZACJA ZASIŁKU CELOWEGO

WYSZCZEGÓLNIENIE	RODZAJ ZABEZPIECZONEJ POTRZEBY						
	Opłaty za czynsz i media	Koszty leczenia	Zakup żywności*	Opał	Zakup odzieży	Niezbędny remont	Zakup sprzętu domowego
Liczba rodzin którym przyznano zasiłek celowy	84	115	31	33	44	6	24
Liczba wypłaconych świadczeń	210	254	45	64	51	7	27
Łączna kwota wydatków na realizację zasiłków w zł	36 650	53 380	5 562	36 329	6 205	4 934	11 029
Średnia wysokość świadczenia w zł	174,52	210,16	123,60	567,64	121,66	704,86	408,48

*Zasiłki celowe na zakup żywności realizowane były głównie w ramach programu "Posiłek w szkole i w domu" na lata 2019-2023

Specjalne zasiłki celowe lub zasiłki pod warunkiem zwrotu części lub całości kwoty zasiłku były przyznawane osobom i rodzinom, nie spełniającym kryterium dochodowego, , które zgłaszały

trudności finansowe z powodu wysokich kosztów leczenia, zajęć komorniczych ich własnych dochodów, spłacania zadłużeń bankowych itp. Znaczną grupę świadczeniobiorców stanowiły osoby, których podstawowym źródłem dochodu były niskie świadczenia z ZUS.

Zasady zwrotu świadczeń przyznanych pod warunkiem zwrotu ich części lub całości reguluje Uchwała Nr XX/254/15 Rady Miejskiej w Stalowej Woli z dnia 14 grudnia 2015 roku.

Specjalne zasiłki celowe przyznano **149 osobom z 148 gospodarstw domowych**, wypłacono 474 świadczeń na łączną kwotę **100 092 zł**. Średnia wysokość zasiłku wynosiła 211,16 zł. Do najczęściej zgłaszanych potrzeb, które nie mogły zostać zaspokojone we własnym zakresie były: opłaty za media – 87 rodzin, koszty leczenia – 58 osób, zakup żywności – dla 77 osób z 44.

Zasiłki celowe na zasadach zwrotu przyznane zostały 26 osobom/rodzinom (łącznie 30 świadczeń w skali roku) na łączną kwotę **36 711 zł** w szczególności na zakup opału dla 16 rodzin, zakup sprzętów gospodarstwa domowego 6 rodzin, przeprowadzenie niezbędnego remontu mieszkania w 3 przypadkach. Średnia wysokość świadczenia wynosiła 1223,70 zł. W większości przypadków odstąpiono od żądania zwrotu poniesionych przez gminę na ten cel wydatków z uwagi na charakter zgłaszanych potrzeb uwzględniając sytuację osobistą i majątkową tych osób i rodzin.

W sytuacji stwierdzonego marnotrawienia lub zagrożenia marnotrawienia przyznawanych świadczeń z pomocy społecznej MOPS miał możliwość przyznawania świadczenia pieniężnego w formie bonów towarowych wydawanych w nominałach 5 zł, 10 zł, 20 zł, 50 zł na podstawie umowy zawartej z firmą SODEXO na dostawę bonów towarowych, realizowanych w wyznaczonych do tego celu sklepach. Taka forma realizacji świadczeń pieniężnych została zastosowana odpowiednio do 16 osób korzystających z zasiłków stałych; z zasiłków okresowych – 53 osoby; z zasiłków celowych 3 osoby; specjalny zasiłek celowy – 2 osoby.

Wynagrodzenie za sprawowanie opieki przysługuje opiekunowi (ustanowionemu przez sąd opiekuńczy) w przypadku, gdy sąd opiekuńczy przyzna na jego żądanie stosowne wynagrodzenie okresowe albo jednorazowe w dniu ustania opieki lub zwolnienia go od niej. Jest to zadanie zlecone z zakresu administracji rządowej. W odróżnieniu od innych świadczeń z pomocy społecznej, przyznawane jest na podstawie postanowienia Sądu, niezależnie od spełnienia kryterium dochodowego, bez decyzji administracyjnej i konieczności przeprowadzenia wywiadu środowiskowego. Wynagrodzenie za sprawowanie opieki wypłaca się w wysokości ustalonej przez sąd.

W 2021 roku MOPS zrealizował **354 świadczeń** miesięcznych dla 16 osób na łączną kwotę **101 382 zł**. Średnia miesięczna wysokość świadczenia wynosiła **286,39 zł**.

3.1.2. Świadczenia niepieniężne

Składki na ubezpieczenie zdrowotne - MOPS opłacał składki na ubezpieczenie zdrowotne za **295 osób** uprawnionych do zasiłku stałego, niepodlegających obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego z innego tytułu. Jest to zadanie własne o charakterze obligatoryjnym, dotowane z budżetu państwa w wysokości 80 % przy zapewnieniu udziału własnego w wysokości 20 %.

W 2021 roku składki na ubezpieczenie zdrowotne, w łącznej wysokości **133 932 zł**, w całości finansowane były z budżetu państwa.

Na podstawie art. 55 ustawy o świadczeniach zdrowotnych finansowanych ze środków publicznych, do zadań zleconych gminie należy wydawanie decyzji w sprawie uprawnienia do korzystania ze świadczeń opieki zdrowotnej finansowanej ze środków publicznych przez okres 90 dni

dla osób nieuprawnionych do świadczeń zdrowotnych z innego tytułu, spełniających kryterium dochodowe określone w ustawie o pomocy społecznej.

W okresie sprawozdawczym tą formy pomocy **objęto 73 osoby**, wydając 109 decyzji bez finansowych zobowiązań dla gminy.

Obowiązek zapewnienia posiłku - polega na zapewnieniu jednego gorącego posiłku dziennie osobom nie mogącym go sobie zapewnić we własnym zakresie ze względu na wiek, chorobę, niepełnosprawność, brak środków finansowych czy warunków do przygotowania posiłku. Obejmuje ono również dożywianie dzieci i młodzieży w placówkach oświatowych.

Zadanie to realizowane było w ramach wieloletniego programu wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023, przyjętego Uchwałą Rady Ministrów z dnia 15 października 2018 roku oraz w oparciu o Uchwałę Rady Miejskiej w Stalowej Woli z dnia 17 grudnia 2018 r. w sprawie podwyższenia kryterium dochodowego do poziomu 150 % tego kryterium określonego w ustawie o pomocy społecznej. Z założenia Programu udział własny gminy winien wynosić 40 % pełnego kosztu jego realizacji.

MOPS realizował obowiązek zapewnienia posiłku w dwóch formach tj. w naturze w ramach przyznanego gotowego posiłku, a dla osób wymagających stosowania szczególnej diety w formie zasiłku celowego na zakup żywności w celu przygotowania posiłku. Ponadto w okresie prowadzonej przez placówki szkolne nauki zdalnej forma posiłku dla dzieci zamieniana była na świadczenie pieniężne dla rodziców w celu przygotowania tego posiłku w warunkach domowych.

Świadczenie w formie posiłku realizowane było w placówkach oświatowych (żłobki, przedszkola, szkoły) a także w Restauracji „Słoneczna” prowadzonej przez Powszechną Spółdzielnię Spożywców „Społem”.

Łącznie Programem objętych zostało **867 osób**, w tym z posiłków skorzystało **255 osób** z 205 rodzin, z czego 51 dzieci w przedziale wiekowym od 0 do ukończenia szkoły ponadpodstawowej i 199 osób dorosłych. Z zasiłku celowego skorzystało **682 osób** z 371 rodzin.

Ogólny koszt Programu wyniósł 852 641 zł, z czego dotacja z budżetu państwa wyniosła 79,88 % tej kwoty tj. 681 130 zł, natomiast udział własny gminy stanowił 20,12 %, tj. kwota 171 511 zł.

W kwocie tej mieści się również zakup naczyń jednorazowych wykorzystywanych do pakowania posiłków dla klientów MOPS korzystających z Restauracji „Słoneczna”, co było podyktowane względami sanitarnymi oraz sytuacją epidemiologiczną związaną z COVID-19, oraz dowóz posiłku do miejsca zamieszkania dla 20 osób starszych, niepełnosprawnych mających trudności z przemieszczaniem się.

Tabela nr 10 przedstawia całościowe wykonanie zadania gminy w zakresie zapewnienia posiłku osobom tegoż posiłku potrzebującym, w oparciu o realizowany Program „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023.

TABELA NR 10 REALIZACJA PROGRAMU POSIŁEK W SZKOLE I W DOMU.

DANE CHARAKTERYZUJĄCE REALIZACJĘ PROGRAMU	DANE LICZBOWE
Liczba osób objętych zadaniem	867*
w tym: dzieci do ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej	233
Liczba osób korzystających z posiłku	255
w tym: dzieci w wieku od 0 do ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej	51
Liczba osób korzystających z zasiłku celowego na przygotowanie posiłku	682
w tym: dzieci w wieku od 0 do ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej	226
Łączna kwota wydatków w zł	852 641
w tym:	
- na posiłki	368 088
- na zasiłki celowe	484 553
Kwota dotacji w zł	681 130
Wkład własny w zł	171 511

* Liczby obrazujące ilość osób korzystających z posiłku i zasiłku celowego nie podlegają sumowaniu, gdyż w ciągu roku ta sama osoba mogła zamiennie skorzystać z posiłku lub zasiłku celowego, w związku z czym ujęta jest w obu pozycjach jednocześnie.

Poza realizowanym Programem „Posiłek w szkole i w domu” osoby i rodziny o dochodzie powyżej 150% kryterium dochodowego, w sytuacjach szczególnych, korzystały z pomocy w formie posiłku w oparciu o Uchwałę Nr XX/254/15 Rady Miejskiej w Stalowej Woli z dnia 14 grudnia 2015 rok w sprawie określenia zasad zwrotu wydatków na świadczenia z pomocy społecznej w formie pomocy rzeczowej, posiłków, zasiłków okresowych oraz zasiłków celowych. Uchwała ta daje możliwość, w uzasadnionych przypadkach przyznania pomocy w naturze w formie posiłku pod warunkiem zwrotu całości lub części świadczenia a w przypadku formy pieniężnej w formie specjalnego zasiłku celowego na podstawie art.41 pkt 1 ustawy o pomocy społecznej.

Z tej formy pomocy skorzystało łącznie 58 osób. Posiłki realizowane były w Restauracji "Słoneczna" a poniesione na ten cel wydatki **dla 58 osób**, wyłącznie w ramach budżetu gminy, **wyniosły 127 572 zł**. W sytuacji 8 osób odstąpiono od żądania zwrotu poniesionych na ten cel wydatków, gdyż ich zwrot mógłby stanowić dla tych rodzin nadmierne obciążenie. I

Tytułem odpłatności za posiłek od pozostałych 8 osób uzyskano kwotę 7 317 zł.

Pomoc rzeczowa / Niezbędne ubranie Przyznanie niezbędnego ubrania należy do zadań własnych obligatoryjnych gminy. Zabezpieczenie tej potrzeby następuje poprzez dostarczenie osobie potrzebującej bielizny, odzieży i obuwia odpowiednich do jej indywidualnych właściwości oraz pory roku. Pomoc ta realizowana jest w formie rzeczowej albo w drodze świadczenia pieniężnego skierowanego na ten cel. W latach poprzednich działalność Ośrodka w tym zakresie w formie rzeczowej wspierały organizacje pozarządowe, głównie Polski Komitet Pomocy Społecznej oraz Polski Czerwony Krzyż, jednak z uwagi na pandemię COVID-19, ich działalność w 2021 roku była znacznie ograniczona.

Pracownicy MOPS starali się zabezpieczać zgłaszane potrzeby w tym zakresie w ramach pozyskiwanej odzieży, obuwia i akcesoriów dla dzieci (wózki, łóżeczka) od osób prywatnych, w tym także otrzymywanych w ten sposób sprzętów gospodarstwa domowego (sprzętu AGD, mebli).

W pozostałych sytuacjach jak np. braku odzieży odpowiedniej do pory roku lub rozmiaru, na zabezpieczenie niezbędnego ubrania przyznano pomoc finansową w formie zasiłków celowych dla 44 rodzin na łączną kwotę 6 205 zł.

Schronienie - Obowiązek udzielenia schronienia osobie będącej w kryzysie bezdomności jest zadaniem własnym gminy o charakterze obowiązkowym. Zadanie to jest realizowane poprzez przyznanie tymczasowego miejsca noclegowego w schroniskach, noclegowniach, w domach dla bezdomnych i innych miejscach do tego przeznaczonych.

Na terenie miasta Stalowej Woli funkcjonuje schronisko dla mężczyzn prowadzone przez Stalowowolskie Koło Towarzystwa Pomocy im. Św. Brata Alberta, które otrzymuje dotację z budżetu gminy, w ramach ogłaszanych konkursów na realizację zadania publicznego pod tytułem „Zapewnienie schronienia osobom bezdomnym”.

Natomiast z uwagi na brak miejsc dla bezdomnych kobiet oraz osób, które ze względu na wiek, chorobę lub niepełnosprawność wymagają dodatkowo częściowej opieki i pomocy w zaspokajaniu niezbędnych potrzeb życiowych zawarto dwie umowy na realizację tego zadania, stosując ustawę o zamówieniach publicznych:

- w celu realizacji usługi schronienia dla bezdomnych kobiet ze Schroniskiem dla kobiet w Rudniku, prowadzonym przez Caritas Diecezji Sandomierskiej,
- dla osób bezdomnych, które ze względu na wiek, chorobę lub niepełnosprawność wymagają częściowej opieki i pomocy w zaspokajaniu potrzeb życiowych, ale nie wymagają usług w zakresie świadczonej przez jednostkę całodobowej opieki, zakład opiekuńczo-leczniczy lub zakład pielęgnacyjno-opiekuńczy z Akademią Innowacji Społecznych prowadzącą Schronisko w Gwizdaju.

W 2021 roku Gmina Stalowa Wola wydatkowała łączną kwotę **288 898 zł**, na zabezpieczenie schronienia **dla 48 osób w kryzysie bezdomności** z czego :

- kwota **68 962 zł** na realizację schronienia dla osób w kryzysie bezdomności poza terenem Stalowej Woli w tym dla 6 kobiet w Schronisku dla bezdomnych kobiet w Rudniku nad Sanem oraz dla 3 osób (1 kobieta i 2 mężczyzn) w Schronisku dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi w Gwizdaju 68 962 zł
- kwota dotacji 219 936,00 zł dla Stalowowolskiego Koła Towarzystwa Pomocy im. Św. Brata Alberta na prowadzenie na terenie miasta Stalowa Wola schroniska dla 18 bezdomnych mężczyzn, w który w skali roku przebywało łącznie 39 osób bezdomnych, w tym na podstawie skierowania wydanego przez MOPS – 31 osób na podstawie skierowania przez MOPS

Pobyt w Schronisku jest odpłatny a zasady ponoszenia odpłatności za pobyt w schronisku dla osób bezdomnych lub w schronisku dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi w 2020 r. regulowała uchwała Rady Miasta Stalowej Woli Nr XVI/177/2019 z dnia 26 września 2019 r.

Tytułem odpłatności za pobyt w schroniskach przez osoby tam skierowane pobrano kwotę **30 249 zł**.

W celu zapobieżenia rozwijania się Covid-19 w grupie osób bezdomnych kierowanych i przebywających w schronisku, Gmina Stalowa Wola w dniu 30 listopada 2020 r. zawarła umowę z SP ZZOZ Powiatowym Szpitalem Specjalistycznym w Stalowej Woli na świadczenia zdrowotne z zakresu badań diagnostycznych tj. wykonania testu płytkowego w kierunku Covid-19 u osób bezdomnych z terenu Gminy Stalowa Wola, przywiezionych przez Policję lub zgłaszających się ze skierowaniem

wystawionym przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Stalowej Woli. W przypadku dodatniego wyniku osoba bezdomna wymagająca hospitalizacji pozostawała w Szpitalu, a niewymagająca dalszego leczenia w warunkach szpitalnych kierowana była do izolatorium poza Szpitalem.

W kwietniu 2021 na terenie schroniska został oddany do użytku „Kontener mieszkalny” z przeznaczeniem na miejsce tymczasowej izolacji osób bezdomnych, chcących zamieszkać w schronisku. Kontener wyposażony jest w pomieszczenie mieszkalne oraz łazienkę. Osoba umieszczona w izolacji otrzymała całodobowe wyżywienie, środki czystości, jeśli zachodziła konieczność bieliznę osobistą oraz odzież. Po wykonaniu testu osoba bezdomna przebywała przez kilka dni w izolacji w „Kontenerze mieszkalnym”. W 2021 roku izolacji podanych było 12 osób

Sprawienie pogrzebu lub pokrycie kosztów pogrzebu należy do obowiązkowych zadań własnych gminy w sytuacji, gdy osoba zmarła nie nabyła uprawnień do świadczenia pieniężnego z systemu ubezpieczeń społecznych, nie posiada rodziny lub której rodzina z ważnych powodów nie może pochować lub ponieść związanych z pochówkiem kosztów. Obowiązek ten realizuje się w sposób zwyczajowo przyjęty w gminie, zgodnie z wyznaniem zmarłego. Zadanie sprawienia realizowane było na podstawie Umowy zawartej w dniu 26.11.2020 r. pomiędzy Gminą Stalowa Wola reprezentowaną przez Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej a Zakładem Pogrzebowym MEMENTO Spółką z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Stalowej Woli.

W 2021 roku sprawiono 7 pogrzebów osobom samotnym, w tym 2 osoby bezdomne, które nie posiadały uprawnień do pochówku w ramach własnego zabezpieczenia społecznego oraz bliskich krewnych, którzy taki pochówek mogliby zorganizować, zlecając w całości wykonanie usługi firmie pogrzebowej. Łączna kwota wydatków na ten cel wynosiła **15 924 zł**.

Świadczenie usług opiekuńczych jest zadaniem własnym obowiązkowym gminy. To forma pomocy dla osób starszych i niepełnosprawnych, które z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymagają pomocy innych osób, a takiej pomocy są pozbawione z uwagi na samotne zamieszkiwanie. Mogą być przyznane również wówczas, gdy najbliższa rodzina: wspólnie niezamieszkujący małżonek, wstępni, zstępni takiej pomocy zapewnić nie mogą, np. z uwagi na swoją aktywność zawodową. W zależności od kondycji fizycznej osoby korzystającej z pomocy w formie usług obejmują one w szczególności:

- pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych takich jak: zakup artykułów spożywczych i innych niezbędnych w gospodarstwie domowym, przygotowanie posiłku, utrzymanie w czystości pomieszczeń używanych przez osobę,
- opiekę higieniczną i pomoc w czynnościach związanych z fizjologią i toaletą,
- zamawianie wizyt lekarskich lub zapewnienie kontaktu z lekarzem w sprawach dotyczących zdrowia i realizacji recept,
- zaleconą przez lekarza pielęgnację,
- w miarę możliwości zapewnienie kontaktu z otoczeniem i podtrzymywanie indywidualnych zainteresowań,
- załatwianie spraw urzędowych.

W roku sprawozdawczym MOPS realizował rządowy Program „Opieka 75+” edycja 2021, skierowany do osób 75 lat i więcej, współfinansowany w 50% z budżetu państwa. W ramach Programu realizowane były usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze, które z uwagi na kondycję fizyczną tych osób wymagały przygotowania specjalistycznego od osób je wykonujących.

Szczegółowe warunki przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz szczegółowych warunków częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat i trybu ich pobierania określa Uchwała Nr V/44/2019 Rady Miejskiej w Stalowej Woli z dnia 25 stycznia 2019 r. z późniejszymi zmianami. Zgodnie z Uchwałą koszt jednej godziny usług w 2021 roku wynosił do 31.03.2021 – 27,70 zł a od 1.04.2021 – 28,90 zł.

Ogółem w roku 2021 r. usługami opiekuńczymi objęto **259 osób** (w tym 59 osób w ramach Programu „Opieka 75+”). Łączny koszt usług wyniósł **2 651 428 zł** w tym kwota **144 427 zł** dofinansowanie ze środków budżetu państwa w ramach Programu „Opieka 75+”.

Tytułem odpłatności za usługi pobrano kwotę **343 759 zł**.

Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi są zadaniem zleconym o charakterze obligatoryjnym, finansowanym z budżetu państwa. Rodzaje i zakres usług oraz kwalifikacje osób wykonujących usługi jak również zasady ponoszenia odpłatności określa Rozporządzenie Ministra Polityki Społecznej z dnia 22 września 2005r w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych. Odpłatność jest zróżnicowana dla osób samotnie gospodarujących i osób w rodzinie i uzależniona od wysokości posiadanego dochodu. Koszt jednej godziny specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi w 2021 r. wynosił 37,78 zł.

Usługi te obejmują działania zmierzające do usprawnienia osób z problemem psychicznym tak, aby mogły w miarę samodzielnie funkcjonować w środowisku. W zakres tych usług wchodzi:

- rozwijanie i kształtowanie umiejętności zaspokajania podstawowych potrzeb życiowych i społecznego funkcjonowania, motywowanie do aktywności, leczenia i rehabilitacji, prowadzenie treningów samoobsługi i dbałości o higienę i wygląd, pomoc w gospodarowaniu pieniędzmi,
- utrzymywania kontaktów z członkami rodziny i ze społecznością lokalną, organizowania i spędzania wolnego czasu, korzystania z usług różnych instytucji, kształtowanie pozytywnych relacji osoby wspieranej z osobami bliskimi, kształtowanie odpowiednich postaw członków rodziny wobec osoby chorej,
- interwencje i pomoc w życiu w rodzinie, głównie pomoc w radzeniu sobie w sytuacjach kryzysowych (poradnictwo specjalistyczne, wsparcie psychologiczne, rozmowy terapeutyczne),
- pomoc w załatwianiu spraw urzędowych,
- rehabilitacja i usprawnianie zaburzonych funkcji organizmu,
- pomoc w kształtowaniu prawidłowych relacji z otoczeniem.

MOPS realizował także specjalistyczne usługi opiekuńcze, które skierowane były do dzieci autystycznych a prowadzone w domu u podopiecznego. W ramach w tych usług dzieci nabywały lub miały wzmacniane podstawowe umiejętności społeczne (np. zabawa, umiejętność naśladowania) rozwijanie umiejętności komunikacji, nawiązywanie kontaktu wzrokowego, motywowanie do podejmowania aktywności itp.

W 2021 roku specjalistycznymi usługami opiekuńczymi ogółem było objętych **10 osób** w tym **4** dzieci ze zdiagnozowanym autyzmem. Łącznie wykonano **2 507** godzin usług. Całoroczny koszt wykonania usług wyniósł **86 883 zł** i w całości sfinansowany był ze środków budżetu państwa.

Tytułem odpłatności w 2021 roku uzyskano kwotę **11 710 zł**.

Charakterystykę osób korzystających w 2021 roku z usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi z podziałem na grupy wiekowe, płeć i sytuację rodzinną przedstawia Tabela Nr 11 (str.24)

Dominującą grupę odbiorców wszystkich rodzajów usług stanowiły osoby samotne - 245 osób, z czego 82,45 % stanowiły kobiety, oraz osoby w wieku 80-89 lat - 119 osób, w tym 83,19 % to kobiety. Najstarsza osoba objęta usługami miała 99 lat.

Skierowanie i opłata za pobyt w domu pomocy społecznej

Skierowanie osób do domu pomocy społecznej następuje w sytuacji bezwzględnej konieczności, gdy nie ma możliwości zapewnienia całodobowej opieki ze strony rodziny lub innych form usług instytucjonalnych. Pobyt w DPS jest odpłatny a obowiązani do wnoszenia tej opłaty są:

- 1) mieszkaniec domu, nie więcej jednak niż 70% swojego dochodu,
- 2) małżonek, zstępni przed wstępnymi, jeżeli ich dochód na osobę jest wyższy niż 300% kryterium dochodowego,
- 3) gmina, z której osoba została skierowana do domu pomocy społecznej – w wysokości różnicy między rzeczywistym kosztem utrzymania, a opłatami wnoszonymi przez wymienione w dwóch pierwszych punktach osoby.

W roku 2021 w domach pomocy społecznej przebywało 159 osoby, z czego 27 osoby zostały skierowane w roku sprawozdawczym, w tym 10 na podstawie postanowienia Sądu o umieszczeniu w DPS bez zgody osoby zainteresowanej. W ciągu roku kalendarzowego 1 osoba zdecydowała się na opuszczenie placówki, 1 osoba została przeniesiona do placówki pielęgnacyjno-opiekuńczej, a 30 osób zmarło.

Średni miesięczny koszt utrzymania mieszkańca w domu pomocy społecznej w 2021 r. wynosił 4 021,18.zł.

Łączny koszt utrzymania tych osób w DPS wyniósł **4 545 441 zł** (wydatki ze strony gminy i osób zobowiązanych). MOPS wydatkował kwotę 4 208 524 zł tytułem odpłatności za pobyt w domach pomocy społecznej **151 osób**. Natomiast kwota wniesiona przez osoby zobowiązane (małżonek, wstępni, zstępni) wyniosła 336 917 zł. W pozostałych przypadkach 8 osób wraz z osobami zobowiązanymi do ponoszenia odpłatności ponieśli w całości koszty utrzymania.

TABELA NR 11 CHARAKTERYSTYKA OSÓB KORZYSTAJĄCYCH Z USŁUG OPIEKUŃCZYCH ORAZ SPECJALISTYCZNYCH USŁUG OPIEKUŃCZYCH, W TYM DLA OSÓB Z ZABURZENIAMI PSYCHICZNYMI

WYSZCZEGÓLNIENIE	Do 29 lat		30 - 39 lat		40 – 49 lat		50 – 59 lat		60 – 69 lat		70 – 79 lat		80 – 89 lat		90 i powyżej		Ogółem		
	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	Razem
Usługi opiekuńcze ogółem			1					3	19	11	48	10	103	16	40	6	211	46	257
w tym zamieszkali								3	17	10	43	10	99	12	39	5	198	40	238
1) samotnie																			
2) w rodzinie			1						2	1	5		4	4	1	1	13	6	19
Specjalistyczne usługi opiekuńcze ogółem													1		1	1	2	1	3
w tym zamieszkali:															1	1	1	1	2
1) samotnie																			
2) w rodzinie													1				1		1
Specj. usł. op. dla osób z zaburzeniami psychicznymi	2	2							2	2			2				6	4	10
w tym zamieszkali:									1	2			2				3	2	5
1) samotnie																			
2) w rodzinie	2	2							1								3	2	5

3.2. Niefinansowe formy wsparcia

3.2.1. Praca socjalna.

Praca socjalna jest usługą skierowaną do osób i rodzin z terenu gminy Stalowa Wola, które nie są w stanie pokonać trudnych sytuacji życiowych wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Celem pracy socjalnej jest umożliwienie, wspieranie lub wywołanie zmiany sposobu funkcjonowania osoby i rodziny oraz jej otoczenia, a także wzmacnianie potencjału osób i rodzin do przezwycięzania trudnych sytuacji życiowych. Świadczona jest osobom i rodzinom, bez względu na posiadany dochód, jest dostosowana do specyficznych, rozeznaczonych potrzeb osoby, rodziny, środowiska lokalnego.

Przy opracowywaniu diagnozy sytuacji osób i rodzin objętych wsparciem w formie pracy socjalnej pracownicy socjalni korzystali ze „Standardów metodycznego postępowania w pracy socjalnej”, które stanowią zestaw zasad i narzędzi właściwych do wykorzystania przy realizacji podstawowej usługi pomocy społecznej jaką jest praca socjalna. Standaryzacja obejmuje pracę socjalną realizowaną metodą indywidualnego przypadku.

Praca socjalna w 2021 r. prowadzona była zarówno z osobami i rodzinami korzystającymi ze świadczeń pomocy społecznej – 1015 rodzin (1452 osób w rodzinach), jak również z osobami i rodzinami, które nie korzystały z materialnych form wsparcia a zwracały się o takie wsparcie w formie poradnictwa socjalnego lub u których zaburzenia funkcjonowania w różnych obszarach życia społecznego zgłaszane były przez inne osoby lub instytucje. Wyłącznie pracą socjalną objętych było 233 rodziny (696 osób w rodzinach). Łącznie pracą socjalną objętych było 1248 rodzin i 2148 osób w tych rodzinach.

Przy realizacji świadczenia pracy socjalnej wykorzystywane jest zarówno indywidualne podejście pracownika socjalnego jak również praca w Zespole specjalistów zatrudnionych w MOPS, oraz zapraszanych specjalistów z innych instytucji i podmiotów do pracy w ramach powoływanych Zespołów multiprofesjonalnych. Z uwagi na ograniczenia wynikające z pandemii kontakty z zewnętrznymi specjalistami w 2021 roku ograniczały się do wymiany informacji drogą korespondencyjną lub telefonicznie.

W ramach pracy socjalnej pracownicy socjalni świadczyli poradnictwo socjalne w zakresie prawidłowego wypełniania różnych ról społecznych, motywowali do podejmowania działań w celu poprawy sytuacji osoby lub rodziny, udzielali pomocy zwłaszcza w dążeniu do poprawy sytuacji materialno-bytowej w tym w staraniach o alimenty, świadczenia emerytalno-rentowe, we wnoszeniu spraw sądowych o stosowanie przemocy lub w sytuacji zaniedbań wobec dzieci i innych osób zależnych, kierowaniu do odpowiednich grup wsparcia lub dobranej odpowiednio do stwierdzonego problemu instytucji fachowego pomagania, itp. W sytuacji szczególnej złożoności problemów praca z osobą lub rodziną wymagała podejścia interdyscyplinarnego w celu skoordynowania działań wielu służb pomocowych dla zwiększenia skuteczności pomocy oraz profesjonalizacji działań. Wówczas, w zależności od złożoności problemów, do współpracy zapraszani byli specjaliści, przedstawiciele instytucji działających w obszarze problemów danej osoby czy rodziny. W tym zakresie współpracowali z Sądem Rejonowym – III Wydział Rodzinny i Nieletnich, kuratorami, Policją, pedagogami szkolnymi, domami dziecka, ośrodkami interwencji kryzysowej, Powiatowym Urzędem Pracy, Centrum Informacji i Planowania Kariery Zawodowej, Zakładem Ubezpieczeń Społecznych, personelem służby zdrowia, administratorami budynków mieszkalnych, zakładami gazownictwa i energetyki, oraz innymi instytucjami. Celem podejmowanej współpracy było budowanie sieci wsparcia, zaplanowanie wspólnych, kompleksowych działań

w ramach własnych kompetencji, służących poprawie sytuacji rodzin dysfunkcyjnych, analizowanie i diagnozowanie potrzeb, poszukiwanie nowych rozwiązań, ustalanie planu pomocy wraz z delegowaniem zadań do realizacji poszczególnym partnerom, przy aktywnym udziale przedstawicieli rodziny wspieranej m.in. małżonków, partnerów, krewnych.

W MOPS Stalowa Wola realizowane są trzy metody pracy socjalnej:

- 1) metoda indywidualnego przypadku, prowadzona bezpośrednio z osobą lub rodziną,
- 2) metoda grupowej pracy socjalnej, skierowana do osób i rodzin o podobnych problemach powodujących zagrożenie marginalizacją lub wykluczeniem społecznym - prowadzona jest w Klubie Integracji Społecznej i w Klubie Trzeźwego Życia
- 3) metoda środowiskowej pracy socjalnej, polegająca na wzmacnianiu osób, rodzin, grup i społeczności lokalnych i w celu pobudzenia ich aktywności skierowanej na rozwiązywanie wspólnych problemów – Zespół ds. Organizowania Społeczności Lokalnej

Szczegółowy opis podejmowanych działań przez pracowników socjalnych poszczególnych Zespołów problemowych w ramach profesjonalizacji pracy socjalnej został przedstawiony w dalszej części sprawozdania.

Kontrakt socjalny - stosowany jest w pracy socjalnej jako narzędzie do pracy z indywidualnym przypadkiem. Kontrakt socjalny to pisemna dwustronna umowa zawarta pomiędzy pracownikiem socjalnym reprezentującym ośrodek pomocy społecznej a klientem pomocy społecznej, w celu wzmocnienia aktywności i samodzielności życiowej, zawodowej lub przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu.

Przystępując do kontraktu socjalnego pracownik socjalny razem z osobą zainteresowaną najpierw ocenia sytuację osoby lub rodziny i jej niewykorzystany potencjał. Na tej podstawie formułowane są cele, które osoba lub rodzina ma osiągnąć, celem przewyciężenia swoich trudności. Cele precyzuje się zwykle w związku z przyczynami trudnej sytuacji życiowej, źródłami tych przyczyn, słabymi stronami osoby lub rodziny, a także barierami środowiskowymi, przeszkodami i ograniczeniami. Kontrakt socjalny określa też uprawnienia i zobowiązania stron umowy w ramach wspólnie podejmowanych działań obejmujących aktywizowanie i motywowanie klienta do wspólnego szukania i wypracowywania kreatywnych rozwiązań zmierzających do poprawy sytuacji osoby lub rodziny.

W tym kontekście kontrakt socjalny może być zawarty tylko na określonym etapie pracy z indywidualnym przypadkiem, po pełnym rozpoznaniu jego możliwości, potencjałów i ograniczeń. Zawierając umowę przedstawiciel jednostki pomocy społecznej uwzględnić musi gotowość osób do współpracy w rozwiązywaniu swoich problemów. Naturalnym zjawiskiem jest powstawanie pewnych oporów w osobach przed podpisaniem dokumentu, co jest polem do odpowiedniego zmotywowania uczestnika przez pracownika socjalnego.

W 2021 roku praca socjalna w oparciu o kontrakt socjalny prowadzona była z 106 osobami w ramach zawartych 102 kontraktów zawierane w celu wzmocnienia aktywności i samodzielności życiowej, zawodowej lub przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu.

Projekt socjalny - na ogół odnosi się do jednostek, grup, społeczności lokalnej, które znajdują się czasowo lub trwale w trudnej sytuacji życiowej. Celem projektu socjalnego jest realizacja zintegrowanych działań na rzecz wprowadzenia pozytywnych zmian w życiu określonych rodzin, środowisk, grup społecznych. Przed przystąpieniem do tworzenia projektu socjalnego pracownik socjalny dokonuje rozeznania w kwestii istniejących problemów w danej społeczności lokalnej. Ustala skalę istniejącego problemu oraz określa możliwości jego rozwiązania. Następnym etapem

jest ustalenie celu, jaki chce się uzyskać, ram czasowych projektu, planu działania a etapem końcowym jest ewaluacja (sprawdzenia i oceny skutków projektu). Działania mogą być podejmowane wobec różnych grup odbiorców.

W roku sprawozdawczym pracownicy socjalni MOPS w Stalowej Woli zrealizowali łącznie 3 projekty, w tym w ramach Działu Pomocy Środowiskowej i Integracji Społecznej –projekty socjalne pt. „Dobre obyczaje- czyli w lekkim tonie o Bon Tonie” oraz „W ten rodzinny, świąteczny czas” realizował Zespół ds. organizowania społeczności lokalnej, a w Dziale Obsługi Świadczeń i Koordynacji Programów Społecznych - „Spełniamy marzenia – Św. Mikołaj istnieje” specjalista pracy socjalnej w wieloosobowym stanowisku ds. koordynacji programów społecznych i realizacji projektów socjalnych.

- Projekt socjalny pt. „Dobre obyczaje- czyli w lekkim tonie o Bon Tonie” (październik listopad 2021 r.)

Całkowity koszt realizacji projektu: 11 038,77 zł.

Projekt był odpowiedzią na zauważalne wśród dzieci uczęszczających do prowadzonego w ramach działań OSL Klubu „Wesoła gromadka” deficyty związane z odpowiednim zachowaniem w różnych sytuacjach m.in. kontaktach z rówieśnikami, zachowaniu w grupie, w miejscach publicznego użytku.

Głównym celem projektu było zwiększenie świadomości dotyczącej zasad dobrego wychowania wśród dzieci i rodzin zamieszkałych na terenie Osiedla Fabrycznego w Stalowej Woli. Działania zaplanowane w projekcie koncentrowały się na dzieciach oraz rodzicach/opiekunach (15 dzieci w wieku od 2 do 12 lat oraz ich rodzice/opiekunowie).

W ramach działań zaplanowano i zrealizowano spotkania warsztatowe: „Grunt to dobre wychowanie” oraz „Zapraszamy do stołu – o dobrych manierach przy stole”, w trakcie których dzieci zostały wprowadzone w tematykę kulturalnego zachowania (z zastosowaniem podstawowych zwrotów grzecznościowych oraz zasad prawidłowej konwersacji) w kontaktach z innymi ludźmi i w miejscach publicznych, a także podczas spożywania posiłków. Dzieci nauczyły się prawidłowego nakrywania do stołu, układania sztuczków, składania serwetek. Kolejnym etapem było trenowanie zdobytych umiejętności w praktyce podczas spaceru po okolicy, w restauracji oraz przy zakupach w sklepie. Podsumowaniem projektu było mini przyjęcie rodzinne.

Wymierne rezultaty przeprowadzonych inicjatyw są widoczne nie tylko w relacjach klubowiczów z rówieśnikami, rodzicami, ale również umiejętności dopasowania stroju do okazji i okoliczności oraz coraz większej samodzielności i kulturze podczas spożywania posiłków.

- Projekt socjalny „W ten rodzinny, świąteczny czas...” (listopad - grudzień 2021 r.) –

Całkowity koszt realizacji projektu: 2 517,39 zł

Głównym celem projektu była aktywizacja i integracja mieszkańców oraz rodzin z dziećmi zamieszkałych w Stalowej Woli, w szczególności na Osiedlu Fabrycznym poprzez zagospodarowanie czasu wolnego. Większość działań skoncentrowała się na dzieciach i ich rodzicach/opiekunach – 20 dzieci w wieku od 2 do 12 lat uczęszczających do Klubu „Wesoła Gromadka”. W projekt zaangażowani zostali również mieszkańcy Osiedla Fabrycznego.

W ramach zaplanowanych działań w Klubie „Wesoła Gromadka” odbyło się 6 warsztatów bożonarodzeniowych z których skorzystało 15 mieszkańców Osiedla Fabrycznego (10 dzieci oraz 5 rodziców) oraz spotkanie wigilijne przygotowane przez rodziców dzieci uczęszczających do Klubu „Wesoła Gromadka” przy wsparciu pracowników Zespołu ds. organizowania społeczności lokalnej. W związku z licznymi obostrzeniami odbyło się w ogrodzie tutejszego Ośrodka. W spotkaniu udział

wzięli przedstawiciele Rady Miejskiej oraz innych firm wspierających działania Klubu „Wesoła Gromadka” w ciągu całego roku. W trakcie spotkania podsumowana została akcja „**Mikołajki z bajki**” skierowana do najmłodszych uczestników Klubu „Wesoła Gromadka”. W ramach akcji dzieci uczęszczające do Klubu przygotowywały listy do Mikołaja a sponsorzy przygotowali paczki, które zostały wręczone przez Mikołaja podczas spotkania wigilijnego. Akcja znalazła uznanie wśród stalowowolskich firm i instytucji – akcję wsparły Thoni Alutec Sp.z o.o., Superior Industries Production Poland Sp. z o.o. oraz Agencja Rozwoju Przemysłu S.A. w Warszawie, przygotowując 20 paczek wypełnionych słodyczami, zabawkami i artykułami szkolnymi.

Działania projektowe wpłynęły na wzajemną aktywizację i integrację sąsiedzką. Również warsztat skierowany do rodzin z dziećmi był pozytywnie odebrany przez uczestników. Rodzice mogli w sposób konstruktywny spędzić czas wolny z dzieckiem, co było alternatywą do czasu spędzonego przed komputerem czy telefonem, a także przyczyniło się do wzmocnienia więzi rodzinnych, wzajemnych relacji w miłej i świątecznej atmosferze.

- Projekt socjalny „Spełniamy marzenia – Św. Mikołaj istnieje” – (grudzień 2021 rok)

Łączny koszt projektu - 2450,91zł.

Projekt skierowany był do grupy 20 dzieci w wieku od 1 do 18 roku życia – z rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym. Wybór grupy docelowej wynikał z diagnozy przeprowadzonej przez Zespół asystentów rodziny w MOPS w Stalowej Woli.

Głównym celem projektu było wzmocnienie więzi rodzinnych poprzez pielęgnowanie tradycji świątecznych, dostarczanie pozytywnych przeżyć poprzez kultywowanie tradycji „Św. Mikołaja”.

W ramach projektu dzieci z rodzin wspieranych przez Zespół asystentów rodzin przygotowywały listy ze swoimi marzeniami do spełnienia przez Św. Mikołaja. Listy od 19 nadawców – adresatów projektu, zostały przekazane do darczyńców: Salon fryzjerski „Basieńka” w Stalowej Woli oraz osób prywatnych z Polski i poza granicami kraju, które zadeklarowały gotowość wykonania paczek. Wartość prezentów została ustalona do kwoty 120 zł.

Z uwagi na ograniczenia sanitarne COVID-19 przekazanie prezentów odbyło się za pośrednictwem asystentów rodzin bezpośrednio do dzieci z rodzin objętych asystą.

Działania projektowe wpłynęły na dostarczenie pozytywnych przeżyć dzieciom ze środowisk zagrożonych wykluczeniem społecznym i zwiększenie poczucia ich własnej wartości a pośrednio na wsparcie rzeczowe uczestników projektu.

3.2.2. Interwencja kryzysowa.

Interwencja kryzysowa to zespół działań podejmowanych na rzecz osób i rodzin w celu przywrócenia poczucia bezpieczeństwa, uruchomienia mechanizmów kontroli zachowań oraz pomoc w odzyskaniu stabilizacji, wiary we własne siły, a często wiary w sens życia. Brak skutecznej interwencji w sytuacji powstania kryzysu, może prowadzić do zagrożeń, reakcji niepożądanych i nieodwracalnych takich jak: stany depresyjne, alkoholizm, narkomania, bezdomność, samobójstwa. Dlatego też głównym jej celem jest nie tylko doprowadzenie do rozwiązania problemów utrudniających życie, ale i wygaszanie symptomów, stłumienie, wyeliminowanie przyczyn, czyli udzielenie takiej pomocy, która sprzyja samokontroli, adaptacji do nowej sytuacji, uodparniając jednocześnie przed podobnymi załamaniem psychicznymi w przyszłości.

Interwencją kryzysową obejmuje się osoby i rodziny bez względu na posiadany dochód.

W 2021 roku interwencją kryzysową objęto **5 rodzin** między innymi z powodu:

- zagrożeń występujących w rodzinie w wyniku przemocy – w 3 przypadkach

- nagłej ciężkiej choroby – w 2 przypadkach.

W ramach interwencji kryzysowej udzielane było w szczególności poradnictwo specjalistyczne (prawne i psychologiczne), kompleksowe wsparcie socjalne m.in. zapewnienie schronienia w Stalowowolskim Ośrodku Wsparcia i Interwencji Kryzysowej, wystąpienie do Sądu Rejonowego o wgląd w sytuację rodzinną, o leczenie psychiatryczne. Podejmowano ścisłą współpracę z instytucjami działającymi na rzecz danej rodziny. Obok działań interwencyjnych rodziny objęte były również wsparciem w formie świadczeń materialnych z pomocy społecznej oraz specjalistyczną pracą socjalną.

3.2.3. Poradnictwo specjalistyczne.

Poradnictwo specjalistyczne świadczone osobom i rodzinom, bez względu na posiadany dochód, które zgłaszają trudności lub wykazują potrzebę wsparcia w rozwiązywaniu swoich życiowych problemów.

W 2021 roku z poradnictwa specjalistycznego udostępnionego przez MOPS w ramach zatrudnionych do tego celu specjalistów z zakresu prawa, psychologii i uzależnień łącznie skorzystało **209 osób/rodzin** (430 osób w rodzinie), którym udzielono łącznie 418 **porad i konsultacji** z czego:

- poradnictwo prawne – 40 osób/rodzin (88 osób w rodzinie) – 40 porad z zakresu prawa rodzinnego i opiekuńczego, zabezpieczenia społecznego, prawa cywilnego, ochrony praw lokatorów, windykacji długów;
- poradnictwo psychologiczne – 110 osób/rodzin (283 osób w rodzinie) – 276 konsultacje i porady rodzinie w kryzysie, szczególnie z problemem niewydolności wychowawczej, w opiece nad osobą zależną, przemocą, przewlekłych chorób, bezrobocia, marginalizacji wynikającej z choroby psychicznej i innych dysfunkcji,
- poradnictwo w sprawach uzależnień - 59 osób/rodzin (59 osób w rodzinie) - 102 konsultacje i porady udzielone osobom i rodzinom, w których zdiagnozowano problem alkoholowy lub inny rodzaj uzależnień (narkotyki i środki psychotropowe).

Z uwagi na pandemię porady i konsultacje w większości przypadków odbywały się w formie kontaktu telefonicznego. Nie mniej jednak w wyjątkowych sytuacjach stwarzano możliwość bezpośredniego kontaktu w miejscu do tego celu wyznaczonym.

3.2.4. Procedura Niebieskie Karty.

Procedura „Niebieskie Karty” to ogół czynności podejmowanych przez przedstawicieli jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, Policji, Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, oświaty i ochrony zdrowia, w związku z uzasadnionym podejrzeniem występowania przemocy w rodzinie. Rola pracowników socjalnych sprowadza się do diagnozy i monitoringu sytuacji rodziny dotkniętej problemem przemocy domowej w ramach powołanych przez Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego grup roboczych.

W 2021 roku sporządzonych zostało 89 nowych formularzy „Niebieskich Kart” dotyczących przemocy domowej, w tym w 21 przypadkach przez pracowników socjalnych MOPS.

W 2021 roku procedurą „Niebieskie Karty” objętych było łącznie **156 rodzin**, w tym 195 osób-członków rodzin doświadczających aktów przemocy. W ramach powołanych przez Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego grup roboczych:

- 88 powołanych zostało na podstawie formularzy „Niebieska Karta – A” wypełnionych w 2021 roku,

- 78 kontynuowało pracę z lat poprzednich.

W skład grup roboczych obok pracowników socjalnych powoływani byli także dzielnicowi Komendy Powiatowej Policji w Stalowej Woli oraz w zależności od złożoności sprawy i sytuacji rodzinnej: pedagodzy lub psychologowie ze szkół lub Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej w Stalowej Woli, wychowawcy ze świetlic, przedszkoli, klubu młodzieżowego przy „Oratorium”, psychologowie/terapeuci Stalowowskiego Ośrodka Wsparcia i Interwencji Kryzysowej, kuratorzy sądowi - zawodowi lub społeczni, przedstawiciele ochrony zdrowia - lekarze i pielęgniarki środowiskowe. Liczba posiedzeń grup roboczych uzależniona była od złożoności sprawy.

Do zadań pracowników socjalnych w ramach grup roboczych należało w szczególności:

- diagnozowanie sytuacji rodziny,
- udzielanie osobie dotkniętej przemocą w rodzinie, w ramach wzmożonej pracy socjalnej, pomocy i wsparcia w zakresie posiadanych kompetencji,
- udzielanie wszechstronnej informacji w zakresie możliwości uzyskania specjalistycznego poradnictwa prawnego lub psychologicznego, świadczeń pomocy społecznej, schronienia w ośrodku interwencji kryzysowej,
- podejmowanie działań zmierzających do zabezpieczenia dzieci, będących świadkiem lub doznających przemocy w tym powiadomienie Sądu Rejonowego w Stalowej Woli - III Wydział Rodzinny i Nieletnich z prośbą o wgląd w sytuację rodziny,
- podejmowanie działań w stosunku do osoby wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie, poprzez motywowanie do zmiany zachowania wobec członków rodziny, do korzystania z Programu Korekcyjno-Edukacyjnego, a w przypadku występowania problemu alkoholowego do zachowania abstynencji lub wnioskowanie do Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych o zastosowanie działań interwencyjno-motywacyjnych w stosunku do sprawców w kierunku podjęcia leczenia odwykowego. monitorowanie sytuacji rodziny, w której występuje problem przemocy domowej, dokumentowanie prowadzonego monitoringu i pracy socjalnej,
- obsługa organizacyjno – techniczna grupy roboczej w zakresie gromadzenia dokumentacji potwierdzającej wszelkie działania podejmowane w ramach procedury „Niebieskie Karty”; współpracy z Przewodniczącym Zespołu Interdyscyplinarnego w zakresie prowadzonej procedury i korespondencji grupy roboczej oraz przekazywania informacji członkom grupy roboczej, niezbędnych do jej prawidłowego funkcjonowania, w tym m.in. o terminach i miejscach posiedzeń grupy.

Pracownicy socjalni MOPS w trakcie wykonywanych obowiązków służbowych odebrali troje dzieci z rodziny w związku ze zdiagnozowaną sytuacją bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia dziecka w związku z przemocą w rodzinie. Natomiast w przypadku 39 dzieci powiadomiono Sąd Rejonowy w Stalowej Woli o wgląd w sytuację dziecka, a w przypadku 29 dzieci umożliwiono kontakt z psychologiem

W 2021 roku grupy robocze w 73 przypadkach zakończyły swoje działania z uwagi na ustanie przemocy i zrealizowanie indywidualnego planu pomocy, natomiast w 40 przypadkach rozstrzygnięto o braku zasadności podejmowania działań. W pozostałych przypadkach 53 grupy robocze kontynuację działań przenieśli na 2022 rok do momentu, gdy jednoznacznie będzie można stwierdzić zaprzestanie stosowania przemocy w rodzinie.

IV. PRACA Z DZIECKIEM I RODZINĄ

Rodziny, które mają trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych prowadzeniu gospodarstwa domowego czy brak umiejętności społecznego funkcjonowania, potrzebują pomocy i wsparcia odpowiednich służb, mogą otrzymać wsparcie MOPS w formie:

- 1) specjalistycznej pracy socjalnej na rzecz dziecka i rodziny;
- 2) asystenta rodziny;
- 3) placówki wsparcia dziennego;
- 4) systemu pieczy zastępczej.

4.1. Praca socjalna na rzecz rodziny i dziecka.

Specjalistyczna praca socjalna na rzecz rodzin przejawiających trudności w prawidłowym funkcjonowaniu prowadzona jest przez **Zespół ds. Pomocy Rodzinie**, często we współpracy z Zespołem ds. asysty rodziny. W pracy z rodzinami z dziećmi wykorzystywane jest w szczególności poradnictwo rodzinne pedagogiczne, które obejmuje szeroko rozumiane trudności w funkcjonowaniu rodziny, w tym problemy wychowawcze. Poradnictwo świadczone jest przez specjalistów w siedzibie MOPS oraz w miejscu zamieszkania rodziny z dziećmi. Specjalistyczne poradnictwo rodzinne dla rodziny z dziećmi uwzględnia interdyscyplinarne działania specjalistów, w zależności od potrzeb rodziny, jest to proces pomocy z uwagi na złożoność występujących problemów. Pracownicy socjalni Zespołu w swojej pracy wykorzystywali różne metody i techniki pracy socjalno – wychowawczej, które służą do pogłębiania diagnozy sytuacji rodziny, dostosowania wsparcia do ujawnionych problemów oraz zmotywowania członków rodziny do współpracy w celu poprawy jej funkcjonowania. oraz usamodzielnienia.

Działaniami Zespołu w 2021 r. zostało objętych łącznie **288** rodzin (w tym 412 dzieci). Praca z **81** rodzinami polegała zarówno na świadczeniu pomocy materialnej jak i wszechstronnej pracy socjalnej. Wyłącznie specjalistyczną pracą socjalną było objętych **207** rodzin m.in. z uwagi na zdiagnozowane dysfunkcje rodziny, w związku z prowadzoną procedurą „Niebieskie Karty, na wniosek III Wydziału Rodzinnego i Nieletnich Sądu Rejonowego, placówek oświatowych, PCPR-u, policji oraz z interwencji, zgłoszeń docierających ze środowiska lokalnego od mieszkańców.

Pogłębiona diagnoza sytuacji rodzin pozwoliła wyłonić dominujące problemy z jakimi się borykały i obszary do dalszej współpracy, jak między innymi:

- potrzeba rozwijania i wzmacniania przez rodziców, opiekunów umiejętności opiekuńczo – wychowawczych,
- brak współpracy rodzicielskiej w wychowaniu i opiece nad dziećmi,
- praca z rodziną biologiczną, w której dzieci przebywają w pieczy zastępczej,
- zaburzone relacje w rodzinie, nieprawidłowa komunikacja,
- trudności w racjonalnym gospodarowaniu środkami finansowymi i w prowadzeniu gospodarstwa domowego,
- problem przemocy w rodzinie,
- uzależnienie od alkoholu, współuzależnienie członków rodziny,
- bezrobocie rodziców,
- trudne warunki środowiskowe, brak wystarczającego metrażu w lokalu i właściwych warunków dla dzieci i innych domowników,
- konieczność wynajmowania lokali mieszkalnych z uwagi na brak mieszkań w zasobach gminy, długi czas oczekiwania na przydział, wysokie koszty wynajmów,

- problem zarobaczenia mieszkań w których zamieszkują rodziny (pluskwy), bezskuteczne dezynsekcje,
- przewlekłe choroby i niepełnosprawność członków rodziny, w tym małoletnich, zaburzenia rozwojowe - spectrum autyzmu lub inne dysfunkcje,
- postępująca demoralizacja nieletnich, trudności w realizowaniu obowiązku szkolnego,
- brak zaangażowania rodziców w edukację dzieci, brak wsparcia w nauce, co wynika również z ograniczeń intelektualnych rodziców
- potrzeba rozwijania i wzmacniania przez rodziców, opiekunów umiejętności opiekuńczo – wychowawczych,
- praca z rodziną biologiczną, w której dzieci przebywają w pieczy zastępczej.

W celu niwelowania zdiagnozowanych problemów, w przypadku 19 rodzin praca socjalna odbywała się w oparciu o kontrakty socjalne, pozwalające wykorzystać tkwiące w rodzinie zasoby i możliwości.

Pracownicy socjalni Zespołu uczestniczyli w zespołach re kwalifikacyjnych w Domu Dziecka, przy ocenach sytuacji dziecka w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, w zespołach multiprofesjonalnych w Stalowowolskim Ośrodku Wsparcia i Interwencji Kryzysowej, w rozprawach Sądowych oraz zeznaniach w Komendzie Powiatowej Policji w sprawach dotyczących niewydolności wychowawczej opiekunów dzieci oraz w sprawach dotyczących przemocy domowej. Współpracowali również Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną, placówkami oświatowymi i opiekuńczymi, placówkami wsparcia dziennego, jednostkami ochrony zdrowia, Poradnią Leczenia Uzależnień i Współuzależnienia, Miejską Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, jednostkami samorządu terytorialnego oraz stowarzyszeniami i organizacjami społecznymi działającymi na rzecz rodziny i dziecka. Forma współdziałania między instytucjami była dostosowywana na bieżąco do sytuacji epidemicznej w kraju.

zdiagnozowane braki w wyposażeniu mieszkań rodzin pozyskiwane były meble z drugiej ręki adekwatnie do potrzeb i oczekiwań tj. miejsca do spania, meble, sprzęty AGD, pościel, odzież używana, zabawki dla dzieci i inne akcesoria.

4.2. Wsparcie asystenta rodziny.

Wsparcie asystenta rodziny kierowane jest w szczególności do rodzin: u których występują okresowe trudności w realizacji funkcji opiekuńczo- wychowawczych, zagrożonych umieszczeniem dzieci w pieczy zastępczej lub których dzieci przebywają obecnie w pieczy zastępczej, natomiast istnieje szansa ich powrotu do rodziny biologicznej jak również kobiety przygotowujące się do roli matki i oczekujące na narodziny dziecka.

Wspieranie rodziny w ramach działalności asystenta rodziny jest procesem długofalowym i złożonym, wymaga od członków rodziny gotowości do wdrażania zmian i pełnego zaangażowania. Podstawowym zadaniem asystentów rodziny było wspieranie rodziców w prawidłowym wypełnianiu przez nich funkcji opiekuńczo – wychowawczej, udzielanie rodzicom indywidualnych konsultacji wychowawczych, w celu kształtowania prawidłowych wzorców rodzicielskich oraz rozwinięcia umiejętności psychospołecznych.

W 2021 roku 4 asystentów rodziny świadczyło **wsparcie dla 62 rodzin** przeżywających trudności w wypełnianiu roli opiekuńczo – wychowawczej. W rodzinach tych było 143 dzieci. Z uwagi na niewydolność wychowawczą i zaniedbania wobec dzieci 9 rodzin było zobowiązanych przez Sąd do korzystania ze wsparcia asystenta rodziny. Pozostałe rodziny dobrowolnie zwróciły się po pomoc w formie asysty rodzinnej. W 24 przypadkach asystentura została przyznana w roku sprawozdawczym. Średnia długość pracy asystenta z rodziną wynosiła 16 miesięcy.

Asystenci rodziny ściśle współpracowali z pracownikami socjalnymi Zespołu ds. pomocy rodzinie w realizacji ustalonego planu działania z rodziną objętą wsparciem i na jej rzecz, który zakładał usamodzielnienie się członków rodziny w prawidłowym wypełnianiu ról rodzicielskich i społecznych oraz stwarzanie dzieciom właściwych warunków w środowisku rodzinnym do ich rozwoju. Na bieżąco był prowadzony przez pracowników MOPS monitoring sytuacji dzieci w rodzinach zagrożonych kryzysem lub przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczej.

Praca z rodziną i na jej rzecz, w warunkach trwającej pandemii, prowadzona była z wykorzystaniem różnych form: były to kontakty osobiste z rodziną w miejscu zamieszkania czy miejscach wskazanych przez rodzinę np. park, otoczenie MOPS czy inne miejsca na otwartej przestrzeni, kontakty zdalne z członkami rodziny czy też za pośrednictwem sieci internetowej. Asystenci pomagając innym zachowywali zasady bezpieczeństwa i chronili siebie przed zachorowaniem.

Asystenci rozwiązując problemy danej rodziny podejmowali współpracę z przedstawicielami instytucji niezbędnych w realizacji działań na rzecz dziecka i rodziny. Uczestniczyli w grupach roboczych w ramach procedury NK, w zespołach oceny sytuacji dziecka w PCPR, szkołach, zespołach rekwalifikacyjnych w domu dziecka i placówce interwencyjnej.

W roku sprawozdawczym praca asystentów z rodzinami została zakończona w 23 przypadkach, w tym: w wyniku zrealizowanych celów – 10 rodzin, z uwagi na rezygnację z asysty lub brak współdziałania w realizacji planu pomocy w trakcie prowadzonych działań u 10 rodzin, natomiast w przypadku 3 rodzin zakończono świadczenie usług przez asystenta z uwagi na brak efektów realizowanych działań, brak zasobów w rodzinie i zasobów środowiskowych, dominującym problem alkoholowy i zmianą metody pracy w rodzinie i na jej rzecz. Rezygnacja rodziny ze współpracy z asystentem była podyktowana pracą przedstawicieli wielu służb jednocześnie w środowisku rodziny (kuratora z wydziału rodzinnego, kuratora karnego, dzielnicowego, pracownika socjalnego) co zdaniem członków rodziny dezorganizowało jej funkcjonowanie. Spowodowane też było oporem rodziny do wprowadzania koniecznych zmian w funkcjonowaniu rodziny pomimo wsparcia oraz dokonywaniem wyboru nadzoru kuratorskiego w rodzinie zamiast pracy asystenta czy pracownika socjalnego.

4.3. System pieczy zastępczej.

Zgodnie z ustawą o wsparciu rodziny i pieczy zastępczej powiat, na podstawie orzeczenia sądu, organizuje pieczę zastępczą w formie rodzinnej lub instytucjonalnej w przypadku niemożności zapewnienia dziecku opieki i wychowania przez rodziców. Natomiast gmina, z której dziecko jest umieszczone w pieczy zastępczej, ma obowiązek współuczestniczyć w kosztach jego utrzymania w następujących proporcjach:

- 1) w pierwszym roku pobytu 10% kosztu pobytu,
- 2) w drugim roku pobytu 30% kosztu,
- 3) w trzecim roku i każdym następnym 50% kosztów pobytu.

W 2021 roku łącznie w pieczy zastępczej przebywało **68 dzieci**. W ciągu roku sprawozdawczego 5 dzieci powróciło do rodzin macierzystych z placówek opiekuńczych, 4 pełnoletnich wychowanków powróciło do domu rodzinnego, 2 dzieci zostało umieszczonych w rodzinie adopcyjnej.

Na koniec miesiąca grudnia 2021 roku w pieczy zastępczej pozostawało 59 dzieci z 39 rodzin.

Łączne wydatki poniesione przez MOPS w ramach budżety gminy za okres od stycznia do listopada 2021 roku wyniosły 823 078 zł (kwota należna za m-c grudzień 2021 w wysokości 73 210 zł na podstawie faktury z m-ca stycznia 2022 r. została uregulowana w roku 2022) Poniesione

wydatki na dzieci skierowane do poszczególnych placówek i rodzin zastępczych przedstawia tabela nr 14. Należy zaznaczyć, że liczba dzieci przedstawiona w kolumnach wg udziału % nie podlega sumowaniu w kolumnie ogółem w skali roku ponieważ w trakcie roku kalendarzowego forma pieczy zastępczej w stosunku do 4-ga dzieci, została zamieniona z Placówki Interwencyjnej ORATORIUM na Dom Dziecka „Ochronka”.

TABELA NR 12 **KOSZT POBYTU DZIECI SKIEROWANYCH DO PIECZY ZASTĘPCZEJ**

NAZWA PIECZY ZASTĘPCZEJ	MIESIĘCZNY KOSZT POBYTU W PIECZY ZASTĘPCZEJ W ZŁ	LICZBA DZIECI				ŁĄCZNY KOSZT POBYTU DZIECI W PIECZY ZASTĘPCZEJ W ZŁ
		ogółem w skali roku	wg udziału %			
			10%	30%	50%	
Dom Dziecka w Stalowej Woli ul. Podleśna	5 555	11	x	1	16	304 280
Dom Dziecka „Ochronka” im. Św. Brata Alberta	5 792	14	3	0	11	342 118
Placówka Interwencyjna dla Dzieci i Młodzieży przy ZKOO „Oratorium”	5 476	11	11	0	0	7 156
Placówki Opiekuńczo-Wychowawcze poza powiatem	(średni koszt pobytu) 4 189	9	5	3	1	62 414
Rodziny Zastępcze : liczba dzieci/liczba rodzin	wg ustawy	27/15	5	6	16	107 108
łącznie liczba dzieci w pieczy zastępczej	X	68*	20	10	38	823 078

*dzieci z uwagi na korzystanie z różnych form pieczy zastępczej w ciągu roku mogą być liczone wielokrotnie

4.4. Specjalistyczna Placówka Wsparcia Dziennego - Świetlica „Tęcza”.

W strukturach MOPS funkcjonuje Specjalistyczna Placówka Wsparcia Dziennego - Świetlica „Tęcza” usytuowana przy Al. Jana Pawła II 5 (45 miejsc statutowych) oraz jej Filia przy ul. ks. Jerzego Popiełuszki 4 (30 miejsc statutowych). Placówki te świadczą pomoc rodzinie w opiece i wychowywaniu dzieci w oparciu o Ustawę o wsparciu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Świetlica „Tęcza” w trakcie roku szkolnego czynna jest przez 5 dni w tygodniu w godzinach od 8.00 do 18.00, natomiast jej Filia w godzinach od 9.00 – 18.00. W okresie wakacji, przerw świątecznych i ferii zimowych placówki pracują w godzinach od 8.00 – 16.00.

Działania Świetlicy skierowane są głównie do dzieci w wieku od 6 do 16 lat, wywodzących się z rodzin z problemami społecznymi (alkoholizm, przemoc domowa, bezrobocie, ubóstwo, przewlekłe choroby w rodzinie, niewydolność lub bezradność wychowawcza), w tym do dzieci z zaburzeniami w zachowaniu, zaburzeniami emocjonalnymi, parcjalnymi i opóźnieniami rozwojowymi, jak również z rodzin prawidłowo funkcjonujących w lokalnym środowisku. Pobyt dzieci w Świetlicy jest nieodpłatny i odbywa się za zgodą ich bezpośrednich opiekunów.

Z uwagi na specyfikę placówki prowadzone są podstawowe formy działalności tj.: opiekuńczo-socjalnej, edukacyjno-rozwojowej i profilaktyczno-wychowawczej oraz z uwagi na jej specjalistyczny charakter działania profilaktyczno-terapeutyczne, realizowane niejednokrotnie w ramach własnych autorskich programów opracowanych przez wychowawców i opiekunów wyposażonych w specjalistyczną wiedzę i doświadczenie. W większości rodzin objętych wsparciem Świetlicy „Tęcza” i jej Filii występuje kumulacja problemów, o których posiadanie wiedzy przez pracowników placówek jest istotna aby prawidłowo zdiagnozować sytuację, w jakiej znajduje się wychowanek. Do tego celu służą dokumentacja: karty indywidualne dzieci, karty informacyjne o dziecku, dokumentacja specjalistyczna oraz wywiady szkolne i rodzinne, wypełniane przez wychowawców i psychologa na podstawie wywiadu środowiskowego przeprowadzonego z rodzicem, wychowawcą klasy, pracownikiem socjalnym, kuratorem. Na jej podstawie ustalany jest plan pracy z dzieckiem oraz zasady współpracy jego z rodzicem/opiekunem.

W okresowych wyłączeniach z bieżącego funkcjonowania placówek Świetlicy „Tęcza” z uwagi na nałożoną przez SANEPID kwarantannę, wykonywana była praca zdalna. W tym czasie codziennie w placówce odbywały się konsultacje dla dzieci i ich rodziców. Pracownicy byli w stałym kontakcie telefonicznym z dziećmi i pomagali im online w odrabianiu zadań domowych.

W roku sprawozdawczym z zajęć świetlicowych w obu placówkach Świetlicy „Tęcza” skorzystało łącznie – **119 dzieci ze 105 rodzin**, z czego w placówce przy Al. Jana Pawła II - 70 dzieci a w Filii świetlicy – 49 dzieci. Charakterystykę rodzin dzieci uczęszczających do obu placówek przedstawia tabela Nr 13 (str. 36)

4.5. Wypoczynek letni i zimowy.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Stalowej Woli, od wielu lat współpracuje z Kuratorium Oświatowym w Rzeszowie w kwestii organizowania wypoczynku letniego dla dzieci z rodzin najuboższych, zagrożonych wykluczeniem społecznym. W 2021 roku z wyjazdu na wypoczynek letni w Nowosielcach skorzystało 12 dzieci. Ponadto 2 dzieci wyjechało na wypoczynek letni nad Zalew Janowski dzięki Fundacji „Jana Zamojskiego”.

Ofertę zapewnienia wypoczynku letniego oferowała również Specjalistyczna Placówka Wsparcia Dziennego „Tęcza” i jej Filia, organizując „Tęczowe wakacje” dla uczestników na terenie swoich placówek. Podczas organizowanych półkolonii, dzieci mogły skorzystać z wyjść do kina, na basen. Organizowane były turnieje sportowe, konkursy (m.in. Mam Talent, Jaka to melodia, Familiada, Awantura o kasę, Kocham Cię Polsko), dni tematyczne m.in. Dzień Piracki, wyjścia na lody, do Parku Linowego, na osiedlowy plac zabaw, plenery malarskie, zabawy podwórkowe, Escape Room, zajęcia plastyczne.

Świetlica „Tęcza” i jej Filia zorganizowała dla 38 wychowanków integracyjne wyjazdy do Szczawnicy i Zakopanego na baseny termalne i Alpincoastera. Ponadto 35 wychowanków wzięło udział w zorganizowanych wakacjach - kolonii w Białce Tatrzańskiej.

W okresie ferii zimowych placówka organizowała półkolonie dla 45 dzieci. Dodatkowo Filia SPWD „Tęcza” odbyły się ferie online, w których udział wzięło 24 osoby (w ferie online zaangażowane były całe rodziny). W ramach ferii zorganizowano szereg konkursów, m.in.: fotograficzny (ze zdjęć konkursowych powstał świetlicowy kalendarz), konkurs na najciekawszy strój karnawałowy, konkurs na najładniejszą choinkę, konkurs kulinarny, sportowy challenge. Codziennie w godz. od 12.00 do 17.00 w placówce prowadzone były konsultacje dla dzieci i ich rodziców, z których skorzystało 10 osób.

TABELA NR 13

CHARAKTERYSTYKA RODZIN DZIECI UCZĘSZCZAJĄCYCH DO ŚWIETLICY TĘCZA

WIEK DZIECI	LICZBA DZIECI	LICZBA RODZIN	PŁEĆ		TYP RODZINY				CZASOKRES PRZEBYWANIA W ŚWIETLICY				PROBLEM ALKOHOLOWY			BEZROBOCIE W RODZINIE U:			NIEPEŁNO SPRAWNOŚĆ		PRZEMOC		RODZINY NIEPEŁNE	
			Chłopcy	Dziewczynki	Pełna	Niepełna	do 3- dzieci	powyżej 3 dzieci	do 1 roku	do 2 lat	do 3 lat	pow3 lat	ojca	matki	obydwójga rodziców	1 osoby	2 osób	pow 2 osób	liczba dzieci	liczba rodzin	liczba dzieci	liczba rodzin	liczba dzieci	liczba rodzin
6-8 lat	19	17	9	10	11	11	13	4	17	2	-	-	4	3	-	9	-	-	3	2	1	2	5	4
9-13 lat	78	68	71	37	48	23	63	5	18	29	20	11	1	3	-	14	-	-	9	7	7	5	26	18
14-17 lat	22	21	12	10	28	12	18	3	3	3	5	11	1	4	-	7	-	-	5	4	3	5	9	8
ogółem	119	92	92	57	87	46	107	12	38	34	25	22	6	10	-	30	-	-	17	13	11	12	40	30

Stowarzyszenie Centrum Aktywności Społecznej SPECTRUM, w partnerstwie z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Stalowej Woli realizowało projekt pn. „Lato z rodziną” współfinansowane ze środków Gminy Stalowa Wola. Ponadto w jego realizację włączyły się również Miejski Zakład Komunalny Sp. z o.o. w Stalowej Woli oraz Agencja Rozwoju Przemysłu S.A. w Warszawie.

Wakacyjne działania na rzecz dzieci prowadzone były również w ramach działalności pracowników socjalnych ds. organizowania społeczności lokalnej - opisane w dalszej części sprawozdania (rozdział VIII Inne działania podejmowane przez MOPS -podrozdział 8.2 i 8.3.)

V. AKTYWIZACJA OSÓB BEZROBOTNYCH

Jedną z wielu przyczyn powodujących negatywny wpływ na funkcjonowanie społeczne osób/rodzin jest utrata pracy. Aktywizacja zawodowa oraz wsparcie dla osób bezrobotnych regulowane są w ustawie o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy oraz realizowane przez wyspecjalizowane służby zatrudnienia, natomiast pomoc społeczna pełni rolę uzupełniającą. Osoby bezrobotne tracące prawo do zasiłku automatycznie stają się klientami systemu pomocy społecznej.

W 2021 roku specjalistyczna praca socjalna z osobami bezrobotnymi prowadzona była przez starszego specjalistę pracy socjalnej w Dziale Pomocy Środowiskowej i Integracji Społecznej oraz w Klubie Integracji Społecznej

5.1. Praca socjalna z osobami bezrobotnymi

W 2021 roku działania pracownika socjalnego ds. bezrobocia skierowane były do 10 rodzin, w których różnymi formami wsparcia objętych było 14 osób bezrobotnych w nich zamieszkujących. Specjalistyczna praca socjalna z osobami bezrobotnymi prowadzona jest zarówno metodą indywidualnego przypadku jak również metodą pracy grupowej. W obu przypadkach polega ona na przygotowaniu osób bezrobotnych do aktywnego uczestnictwa w życiu zawodowym i w życiu społeczności lokalnej poprzez kształtowanie w nich odpowiednich postaw w oparciu o:

- pomoc w nabywaniu umiejętności poszukiwania pracy, zasobów i ograniczeń własnych i rynku pracy;
 - profesjonalną pomoc przy tworzeniu dokumentów aplikacyjnych i ich uaktualnianiu (CV i listu motywacyjnego);
 - ustalenia możliwości i szans zatrudnienia na istniejącym rynku pracy i wsparcie bezrobotnego oraz jego rodziny w sytuacji pozostawania bez pracy;
 - motywowanie do podnoszenia kwalifikacji, dalszej nauki lub przekwalifikowania zawodowego
 - pomoc w uzyskaniu dostępu do różnego rodzaju szkoleń (w tym celu pracownicy kierowali osoby bezrobotne do programów unijnych realizowanych przez Powiatowy Urząd Pracy (PUP) i podmioty zewnętrzne rozpowszechniali informację na temat aktualnych projektów i programów specjalnych)
 - możliwości uczestnictwa w grupowych zajęciach aktywizujących w ramach programu oferowanego przez Klub Integracji Społecznej;
 - zapewnienie dostępu do poradnictwa specjalistycznego, prawnego oraz psychologicznego, itp.
- Podejmowane były także działania w kierunku rozwiązywania współistniejących problemów w rodzinach osób bezrobotnych.

Pracownik socjalny ds. bezrobocia w 2021 roku prowadził kontrakt socjalny jako narzędzie pomocne w procesie usamodzielniania klienta, zwiększające skuteczność udzielanej pomocy w kierunku aktywizacji zawodowej z 41 osobami, w tym z 40 osobami w Klubie Integracji Społecznej.

5.2. Klub Integracji Społecznej.

Klub Integracji Społecznej (KIS) umocowany jest w strukturze organizacyjnej MOPS jako sekcja Działu Pomocy Środowiskowej i Integracji Społecznej. Głównym celem Klubu jest reintegracja społeczna i zawodowa osób, które podlegają wykluczeniu społecznemu ze względu na swoją sytuację życiową uniemożliwiającą lub ograniczającą uczestnictwo w życiu zawodowym, społecznym i rodzinnym, z wykorzystaniem dostępnych narzędzi ze strony Powiatowego Urzędu Pracy i Ośrodka. Uczestnicy KIS to głównie osoby długotrwale bezrobotne z różnymi problemami m.in. uzależnieniem, przemocą domową, z problemem bezdomności oraz po opuszczeniu zakładu karnego.

Warunkiem uczestnictwa w KIS jest realizacja kontraktu socjalnego.

W ramach działań Klubu prowadzone są różne bloki mające na celu reintegrację społeczną i zawodową:

- Edukacja i Psychoedukacja
- Poradnictwo
- Samokształcenie i Samopomoc
- Spędzanie czasu wolnego

realizowane między innymi we współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy w Stalowej Woli, Centrum Informacji i Planowania Kariery Zawodowej w Rzeszowie – Filia w Tarnobrzegu oraz Regionalnym Ośrodkiem Polityki Społecznej w Rzeszowie.

Metody pracy w Klubie Integracji Społecznej to: praca w grupach, podgrupach oraz indywidualna, mini wykłady, dyskusje, projekcje filmów, wypełnianie kwestionariuszy i ankiet, analizowanie, refleksje, „burza mózgów”, odgrywanie scenek i ćwiczenia. Realizowane były warsztaty i szkolenia, ale również zajęcia edukacyjne w Centrum Kształcenia Ustawicznego i Ośrodku Doskonalenia Zawodowego w Stalowej Woli pt. „Wizaż – mój wizerunek” .

W 2021 roku w programie KIS uczestniczyło łącznie **40 osób** (w tym 19 kobiet i 21 mężczyzn), głównie osoby długotrwale bezrobotne z różnymi problemami m.in. uzależnieniem, z problemem bezdomności oraz po opuszczeniu zakładu karnego.

Przeprowadzono 5 edycji KIS, z których trzy realizowane były w ramach **Programu Aktywizacja i Integracja (PAI)**:

- edycja Klubu odbyła się od stycznia do marca (13 osób);
- kolejna a pierwsza edycja – KIS w ramach Programu Aktywizacja i Integracja 2021 (PAI) odbyła się w okresie od 1 maja do 30 czerwca 2021 roku (6 osób)
- druga edycja – KIS w ramach Programu Aktywizacja i Integracja 2021 (PAI) odbyła się w okresie od 1 sierpnia do 30 września 2021 roku (6 osób)
- trzecia edycja – KIS w ramach Programu Aktywizacja i Integracja 2021 (PAI) odbyła się w okresie od 18 października do 17 grudnia 2021 roku (6 osób)
- ostatnia edycja Klubu w miesiącach grudzień 2021 r. – marzec 2022 r. (9 osób).

Program PAI realizowany był na terenie Gminy Stalowa Wola już po raz siódmy na podstawie Porozumienia pomiędzy MOPS a PUP w sprawie realizacji działań w zakresie integracji społecznej.

Celem Programu Aktywizacja i Integracja było przełamanie barier utrudniających wejście lub powrót na rynek pracy oraz prawidłowe funkcjonowanie w środowisku zawodowym i społecznym osób bezrobotnych bez prawa do zasiłku, korzystających z pomocy społecznej. Kryteriami doboru

uczestników PAI było również: długotrwałe bezrobocie, bezrobotny bez kwalifikacji lub posiadający niskie kwalifikacje zawodowe, bezrobotny powyżej 50 roku życia.

Zajęcia w ramach Klubu odbywały się średnio dwa razy w tygodniu w sali spotkań w budynku MOPS (nowa część), w której dostosowano warunki organizacji i prowadzenia zajęć do obowiązujących w czasie pandemii obostrzeń sanitarnych.

Uczestnicy zrealizowali program KIS z zakresu psychoedukacji, edukacji i spędzania czasu wolnego w wymiarze od 59 godzin. Natomiast w Programie Aktywizacja i Integracja liczba godzin szkoleniowych wynosiła od 86 do 90, w zależności od edycji. Spotkania indywidualne (poradnictwo, doradztwo zawodowe) prowadzone były zgodnie z potrzebami uczestników. Oprócz warsztatów i szkoleń w Klubie Integracji Społecznej w 2021 roku odbyły się także spotkania konsultacyjne z przedstawicielami Komendy Powiatowej Policji w Stalowej Woli na temat bezpieczeństwa oraz konsekwencji związanych z nadużywaniem alkoholu czy przemocą domową. Poruszano również kwestie dotyczące mowy nienawiści i zachowań agresywnych oraz nadużyć wobec osób starszych i słabszych oraz cyberprzemocy i wykorzystywania danych osobowych.

Każda z edycji PAI w 2021 roku trwała 2 miesiące i obejmowała dwa bloki:

- 1) blok aktywizacja zawodowa- obejmowała odbycie w ciągu tygodnia 10 godzin prac społecznie użytecznych,
- 2) blok integracja społeczna – obejmowała poradnictwo grupowe i indywidualne (warsztaty, indywidualne konsultacje i praca socjalna) co najmniej 10 godzin w ciągu tygodnia.

W ramach reintegracji zawodowej w KIS w PAI w 2021 roku uczestnicy realizowali prace społecznie użyteczne w:

- Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Stalowej Woli w Dziale Administracyjno – Gospodarczym na stanowisku sprzątaczk (2 osoby – kobiety) i pracownik gospodarczy (1 osoba – mężczyzna),
- Dziennym Domu Senior + na stanowisku sprzątaczk (3 osoby – kobiety),
- Domu Pomocy Społecznej w Stalowej Woli na stanowisku pracownik gospodarczy (5 osób – mężczyźni);
- Warsztacie Terapii Zajęciowej przy MOPS w Stalowej Woli na stanowisku pracownik gospodarczy (2 osoby – mężczyźni) i sprzątaczk (1 osoba - kobieta);
- w Filii Specjalistycznej Placówki Wsparcia Dziennego Świetlicy TĘCZA przy MOPS w Stalowej Woli na stanowisku sprzątaczk (2 osoby – kobiety) i pracownik gospodarczy (1 osoba – mężczyzna)
- Schronisku Męskim w Stalowej Woli na stanowisku pracownik gospodarczy (1 osoba – mężczyzna).

W ramach Programu 1 osoba wykonała łącznie 88 godzin prac społecznie użytecznych. Za każdą godzinę wykonywania prac społecznie użytecznych każdej osobie przysługiwało w rozliczeniu miesięcznym świadczenie w wys. 8,70 zł do 31 maja 2021 roku oraz w wysokości 9,00 zł od 1 czerwca 2021 roku na podstawie wprowadzenia nowych stawek, kwot i wskaźników przez Departament Funduszy MRPiPS w dniu 1 czerwca 2021 roku. Ponadto każdy uczestnik PAI miał wypłacony po zakończeniu realizacji prac społecznie użytecznych w Programie, czyli po zakończeniu 2 miesięcy udziału w PAI, ekwiwalent za pranie i zużycie własnej odzieży i obuwia zgodnie z Regulaminem przyjętym w MOPS.

Pomimo problemów z funkcjonowaniem lokalnych przedsiębiorstw w okresie utrzymującej się pandemii, w tym szczególnie sklepów, restauracji, ograniczeniami związanymi z dostępem bezpośrednim do pracodawców, dwóm osobom udało się znaleźć zatrudnienie na podstawie umowy o pracę (kobiecie w hurtowni odzieży i mężczyźnie w zakładzie pogrzebowym) a trzy kolejne

(kobiety) podjęły prace dorywcze (jako barmanka, sprzątaczką i pomoc domowa). Jeden z uczestników KIS-u nabył uprawnienia do świadczenia pielęgnacyjnego z tytułu opieki nad matką. Pozostała część osób jest objęta wsparciem tutejszego Ośrodka i kontynuuje działania w kierunku aktywnego poszukiwania pracy a 9 osób kontynuuje udział w edycji KIS do 31 marca 2022 roku.

Należy podkreślić, że głównym celem KIS nie jest podjęcie zatrudnienia przez jego uczestników, jest to wartość dodana wynikająca z uczestnictwa w KIS oraz działań ukierunkowanych na przygotowanie osób pozostających poza rynkiem pracy do zmiany swojej postawy i aktywności w poszukiwaniu pracy z wykorzystaniem dostępnych narzędzi ze strony PUP, OPS.

Poniższe tabele przedstawiają analizę występujących dysfunkcji w rodzinach uczestników KIS oraz aktywność zawodową uczestników w trakcie i po zakończeniu programu KIS.

TABELA NR 14 PROBLEMY WYSTĘPUJĄCE W RODZINACH UCZESTNIKÓW KLUBU INTEGRACJI SPOŁECZNEJ

PRZESŁANKI KORZYSTANIA Z POMOCY	MĘŻCZYŹNI	KOBIETY	RAZEM
Bezrobocie	18	19	37
Ubóstwo	20	16	36
Uzależnienie i współuzależnienie	4	2	6
Bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i w prowadzeniu gospodarstwa domowego	0	2	2
Niepełnosprawność	4	3	7
Przewlekła choroba	12	7	19
Bezdomność	1	0	1
Trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	3	0	3
Rodzina niepełna	0	7	7

TABELA NR 15 AKTYWNOŚĆ ZAWODOWA UCZESTNIKÓW KLUBU INTEGRACJI SPOŁECZNEJ

PODZIAŁ OSÓB, ZE WZGLĘDU NA RODZAJ AKTYWNOŚCI	MĘŻCZYŹNI	KOBIETY
Liczba osób, które podjęły aktywność zawodową w czasie trwania programu Klubu Integracji Społecznej	1	4
Liczba osób, które, podjęły aktywność zawodową po zakończeniu działań Klubu Integracji Społecznej	0	0
Liczba osób, które, po zakończeniu działań Klubu Integracji Społecznej zostały skierowane do prac społecznie użytecznych w 2021 roku	5	7
Liczba osób, które, po zakończeniu działań Klubu Integracji Społecznej zostały skierowane do prac społecznie użytecznych w PAI w 2021 roku	0	0
Liczba osób, które nie podjęły aktywności zawodowej z uwagi na problemy zdrowotne, które nie pozwoliły na podjęcie jakiegokolwiek pracy	7	1
Liczba osób, które nie podjęły aktywności zawodowej z uwagi na wielodzietność i samotne rodzicielstwo	0	4
Liczba osób, które nie podjęły aktywności zawodowej z uwagi na fakt, że podejmują prace dorywcze (nie szukają legalnego źródła dochodu)	0	0
Liczba osób, które nie podjęły aktywności zawodowej z uwagi na niechęć do podjęcia jakiegokolwiek pracy	1	0
Liczba osób, które kontynuują działania w ramach KIS w 2022 roku	6	3

5.3 Prace społecznie-użyteczne.

Klub Integracji Społecznej po raz szósty realizował prace społecznie użyteczne wykonywane przez osoby bezrobotne bez prawa do zasiłku, organizowane przez Gminę w jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej, organizacjach lub instytucjach statutowo zajmujących się pomocą charytatywną lub na rzecz społeczności lokalnej. Na wniosek Gminy Starosta może skierować bezrobotnego bez prawa do zasiłku, korzystającego ze świadczeń z pomocy społecznej, do wykonywania prac społecznie użytecznych na terenie gminy, w której zamieszkuje lub przebywa, w wymiarze do 10 godzin w ciągu tygodnia. Do wykonywania prac społecznie użytecznych mogą być kierowane również osoby uczestniczące w kontrakcie socjalnym, indywidualnym programie usamodzielniania, lokalnym programie pomocy społecznej lub indywidualnym programie zatrudnienia socjalnego, jeżeli podjęły uczestnictwo w tych formach w wyniku skierowania powiatowego urzędu pracy.

W roku 2021 prace społecznie użyteczne realizowane były po raz siódmy w okresie od 1 kwietnia do 30 listopada 2021 roku dla 23 osób zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Stalowej Woli, w tym 13 kobiet.

Wykonywanie prac społecznie użytecznych odbywało się na podstawie Porozumienia nr 2/2021 z dnia 8 marca 2021 roku zawartego między Starostą Stalowowolskim a Gminą Stalowa Wola na rzecz, której prace społecznie użyteczne są wykonywane.

W Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Stalowej Woli prace społecznie użyteczne były realizowane w następujących podmiotach:

- Specjalistycznej Placówce Wsparcia Dziennego Świetlicy „TĘCZA” przy MOPS na stanowisku sprzątaczką – 1 osoba (kobieta) i na stanowisku pracownik gospodarczy – 1 osoba (mężczyzna);
- Filii Specjalistycznej Placówki Wsparcia Dziennego Świetlicy „TĘCZA” przy MOPS na stanowisku sprzątaczką – 1 osoba (kobieta) i na stanowisku pracownik gospodarczy 1 osoba (mężczyzna);
- Dziale Administracyjno – Gospodarczym MOPS na stanowisku pracownik gospodarczy – 1 osoba (mężczyzna) i na stanowisku sprzątaczką – 2 osoby (kobiety);
- Kuchni przy MOPS na stanowisku pomoc kuchenna – 3 osoby (kobiety);
- Warsztacie Terapii Zajęciowej przy MOPS na stanowisku sprzątaczką – 1 osoba (kobieta) i na stanowisku pracownik gospodarczy – 1 osoba (mężczyzna);
- Domu Pomocy Społecznej im. Józefa Gawła w Stalowej Woli na stanowisku pracownik gospodarczy – 2 osoby (mężczyźni) i na stanowisku sprzątaczką – 1 osoba (kobieta);
- Schronisku dla bezdomnych mężczyzn przy ul. Jaśminowej w Stalowej Woli – prace porządkowe -2 osoby (mężczyźni);
- Rozwadowskim Klubie Seniora w Stalowej Woli na stanowisku sprzątaczką – 2 osoby (kobiety) i na stanowisku pracownik gospodarczy – 1 osoba (mężczyzna)

Prace społecznie użyteczne realizowane były w dni robocze tygodnia tj. od poniedziałku do piątku w godzinach pracy MOPS. W ciągu tygodnia pracy osoba skierowana do prac społecznie użytecznych realizowała 10 godzin prac, łącznie na 1 osobę przypadło 338 godzin prac społecznie użytecznych. Za każdą godzinę wykonywania prac społecznie użytecznych każdej osobie przysługiwało w rozliczeniu miesięcznym świadczenie w wys. 8,70 zł do 31 maja 2021 roku oraz w wysokości 9,00 zł od 1 czerwca 2021 roku na podstawie wprowadzenia nowych stawek, kwot i wskaźników przez Departament Funduszy MRPiPS w dniu 1 czerwca 2021 roku. Starosta refundował Gminie ze środków Funduszu Pracy 60% kwoty świadczenia przysługującego bezrobotnemu, natomiast 40% pokrywała Gmina.

Koszt realizacji prac społecznie użytecznych wyniósł w 2021 roku 94 667 zł, w tym na świadczenia wypłacane uczestnikom za wykonywanie pracy 89 619 zł.

W trakcie wykonywania prac społecznie użytecznych 3 osoby (2 kobiety i 1 mężczyzna) przerwały uczestnictwo z uwagi na:

- 1) nie zgłoszenie się do miejsca ich realizacji i nie usprawiedliwienie nieobecności w wyznaczonym terminie głównie z powodu nasilenia problemu alkoholowego (1 osoba) ;
- 2) pozbawienia statusu osoby bezrobotnej przez PUP w związku z upływem 90-dniowego okresu niezdolności do pracy (2 osoby) ;

w związku z czym na ich miejsce zakwalifikowano kolejne osoby chętne do realizacji prac i spełniające kryteria zakwalifikowania do udziału w nich.

Po zakończeniu uczestnictwa w pracach społecznie użytecznych 1 osoba (kobieta) podjęła zatrudnienie na umowę o pracę jako pomoc kuchenna w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Stalowej Woli, 1 osoba (kobieta) usamodzielniała się od pomocy MOPS podejmując prace dorywcze a 10 osób ponownie zgłosiło chęć uczestnictwa w kolejnej edycji prac społecznie użytecznych w 2022. Dodatkową wartością udziału w pracach społecznie użytecznych było ogromne zaangażowanie osób w wykonywane prace, ukazanie swoich wartości jako pracownik, odpowiedzialności, sumienności, dyspozycyjności, dostosowywanie się do zasad i regulaminów organizacyjnych. Ponadto osoby bezrobotne wykonując prace społecznie użyteczne wykazały się zaangażowaniem i odpowiedzialnością na stanowiskach, które wykonywały.

Analiza powodów korzystania ze świadczeń pomocy społecznej przez uczestników prac społecznie użytecznych przedstawia tabela nr 16.

TABELA NR 16 POWODY KORZYSTANIA ZE ŚWIADCZEŃ POMOCY SPOŁECZNEJ PRZEZ UCZESTNIKÓW PRAC SPOŁECZNIE UŻYTECZNYCH

PRZESŁANKI KORZYSTANIA Z POMOCY MOPS	LICZBA OSÓB		
	KOBIETY	MĘŻCZYJNI	ŁĄCZNIE
Bezrobocie	13	10	23
Bezdomność	0	3	3
Ubóstwo	9	10	19
Bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego	3	0	3
Długotrwała lub ciężka choroba	7	4	11
Niepełnosprawność	2	1	3
Alkoholizm i narkomania	2	3	5

5.4. „Pomoc w domu” w ramach prac społecznie użytecznych.

W 2021 r. w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej, piąty rok z rzędu realizowane były również prace społecznie użyteczne „Pomoc w domu” na rzecz rodziców i opiekunów osób niepełnosprawnych jako nieodpłatne wsparcie realizacji codziennych obowiązków domowych.

Z tej formy pomocy skorzystało 5 rodzin, w których rodzice i opiekunowie dzieci z orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz koniecznością stałego współdziałania na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji lub osoby niepełnosprawnej ze znacznym stopniem niepełnosprawności, mogli skorzystać, w ramach prac społecznie użytecznych, z pomocy osoby bezrobotnej zarejestrowanej w Powiatowym Urzędzie Pracy w Stalowej Woli. Pomoc świadczona była na podstawie porozumienia z rodziną i bez względu na jej dochód.

Prace społecznie użyteczne „Pomoc w domu”, świadczone są przez osobę bezrobotną bezpośrednio w miejscu zamieszkania rodziny korzystającej z tej formy pomocy, związane m.in. z prowadzeniem domu, pomocą w dotarciu do przychodni specjalistycznej, pomocą w załatwieniu niezbędnych spraw urzędowych, realizacją recept itp. Jedynym warunkiem skorzystania z tej formy pomocy jest złożenie w MOPS wniosku przez rodzica/ opiekuna w sprawie skierowania osoby bezrobotnej bez prawa do zasiłku jednocześnie korzystającej ze świadczeń pomocy społecznej do realizacji prac społecznie użytecznych "Pomoc w domu".

Wykonywanie prac społecznie użytecznych „Pomoc w domu” w 2021 roku odbywało się na podstawie Porozumienia nr 3/2020 z dnia 29 maja 2020 roku, zawartego między Starostą Stalowowolskim a Gminą Stalowa Wola i kolejnymi Aneksami do tego Porozumienia.

Każde porozumienie zawierało informacje na temat zasad organizacji prac społecznie użytecznych, miejsca ich wykonywania, zakresu codziennych obowiązków domowych wykonywanych przez osobę skierowaną do ich realizacji, okres realizacji, liczbę godzin, wysokość świadczenia za godzinę realizacji prac. Starosta refundował Gminie ze środków Funduszu Pracy 100% kwoty świadczenia

przystępującego bezrobotnemu, natomiast Gmina Stalowa Wola nie pokrywała żadnych kosztów związanych z wypłatą tego świadczenia.

Prace społecznie użyteczne „Pomoc w domu” realizowane były w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2021 roku. Do prac społecznie użytecznych skierowano 5 osób (kobiet). Na 1 osobę przypadło łącznie 508 godzin prac społecznie użytecznych.

VI. PRACA Z OSOBAMI ZAGROŻONYMI WYKLUCZENIEM SPOŁECZNYM

Głównym celem w pomocy społecznej jest ograniczenie zjawiska wykluczenia społecznego oraz przygotowanie osób zagrożonych tym zjawiskiem do uczestnictwa w życiu społecznym poprzez prowadzenie wszechstronnych działań na rzecz reintegracji społecznej.

6.1. Praca socjalna z rodzinami dotkniętymi problemem uzależnienia.

Jednym z zadań realizowanych przez pomoc społeczną jest udzielanie wsparcia i pomocy dla osób i rodzin, u których rozeznano problem alkoholowy. Pracownicy socjalni MOPS w 2021 roku świadczyli wsparcie w formie świadczeń pomocy społecznej w stosunku do **202 rodzin** (251 osób w rodzinach) ze zdiagnozowanym wcześniej problemem alkoholowym oraz **4 osób** z problemem uzależnienia od narkotyków.

Oferta MOPS jest uzupełnieniem istniejących w gminie placówek powołanych do niesienia pomocy osobom borykającym się z problemem uzależnienia i nakierowany jest na motywowanie do sięgania po fachową pomoc tych, którzy wymagają leczenia i wspieraniu tych, którzy to leczenie już odbyli po to by wydłużyć czas ich trwania w abstynencji.

Pracownicy socjalni swoje działania przede wszystkim koncentrowali na motywowaniu do leczenia, utrzymywanie abstynencji. Zadania, podejmowane w toku pracy socjalnej to wstępna orientacja o rozmiarach problemu oraz o zaburzeniach i szkodach towarzyszących, rozmowy motywacyjne, wspieranie, wzmacnianie pozytywnych zmian, kierowanie do terapii profesjonalnej, interwencja w sytuacjach kryzysowych.

Praca socjalna skoncentrowana była również na działaniach adresowanych do alkoholowych sprawców przemocy w rodzinie przez Zespół ds./ pomocy rodzinie. W stosunku do osób podejrzanych o stosowanie przemocy domowej pracownicy socjalni:

- informowali o konsekwencjach karnych stosowania przemocy domowej,
- motywowali do zmiany zachowania wobec członków rodziny, do udziału w zajęciach korekcyjno- edukacyjnych „Dialog”, do podjęcia terapii w związku z uzależnieniem oraz do skorzystania z pomocy psychologicznej,
- przestrzegali przed stosowaniem zachowań agresywnych wobec członków rodzin, współpracowali z przedstawicielami Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Stalowej Woli, Komendy Powiatowej Policji w Stalowej Woli, Poradnię Terapii Uzależnienia i Współuzależnienia od Alkoholu w Stalowej Woli, Kuratorskiej Służby Sądowej oraz pedagogami szkół,
- informowali o konsekwencjach karnych stosowania przemocy domowej.

Świadcząc poradnictwo socjalne oraz pomagając dotrzeć do instytucji prowadzących zajęcia i grupy wsparcia dla osób uzależnionych i współuzależnionych na bieżąco współpracowali z instytucjami działającymi na rzecz poprawy sytuacji klienta m.in. Miejską Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Poradnię Terapii Uzależnienia i Współuzależnienia od Alkoholu, Wojewódzkim Ośrodkiem Terapii Uzależnień od Alkoholu i Współuzależnienia w Stalowej Woli,

Sądem Rejonowym, Policją. W ramach pracy socjalnej prowadzona była ścisła współpraca pracowników z opiekunem Klubu Trzeźwego Życia.

6.2. Klub Trzeźwego Życia.

Klub Trzeźwego Życia jest miejscem, gdzie spotykają się osoby z szeroko rozumianymi problemami zażywania środków psychoaktywnych ale również osoby z zaburzeniami popędów i nawyków np. hazard czy sieciorholizm. Klub pełni placówkę rehabilitacyjno-wspierającą-uczestnicy uczą się w alternatywny i trzeźwych sposobów spędzania czasu wolnego ,radzenia sobie z problemami wynikającymi z uzależnienia, pozbywają się destrukcyjnych schematów funkcjonowania społecznego.

Klub funkcjonuje w budynku MOPS w przystosowanych do tego celu czterech pomieszczeniach piwnicznych: w dwóch prowadzone są zajęcia, w trzecim znajduje się punkt konsultacyjny dla osób z problemami alkoholowymi, a w czwartym znajduje się sala do rekreacji.

W roku 2021 Klub Trzeźwego Życia funkcjonował w obostrzeniach sanitarnych. Dużo osób chętnie korzystało z kontaktu telefonicznego w formie teleporad jak i kontaktu przez portale społecznościowe tj. Facebook i Messenger.-co jest nową formą komunikowania się osób potrzebujących pomocy z terapeutą.

Zajęcia tematyczne odbywały się regularnie. O czystość i dezynfekcję w Klubie oraz innych jego pomieszczeniach dbała społeczność klubowa.

Uczestnikami Klubu nadal mogą być osoby zarówno korzystające z różnych świadczeń pomocy społecznej, jak i osoby, które nie są klientami Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej. Uczestnictwo w Klubie jest bezpłatne. W ramach pracy socjalnej istnieje ścisła współpraca pracowników socjalnych MOPS z terapeutką -Starszy Instruktor Terapii Uzależnień – zatrudnioną w Klubie wymiarze ¾ etatu.

Celem działalności KTŻ w 2021 r było przede wszystkim:

- pomoc w utrzymywaniu abstynencji przez osoby uzależnione od alkoholu i innych środków psychoaktywnych wraz ze współistniejącymi uzależnieniami od nikotyny lub uzależnieniami behawioralnymi.
- pomoc osobom deklarującym abstynencje, będących w grupie ryzyka uzależnieniem.
- pomoc i wsparcie dla uczestników z ugruntowaną abstynencją w rozwoju osobistym oraz nabieraniu przez te osoby kompetencji psychospołecznych.
- pomoc i wsparcie samopomocowe (nieinstytucjonalne)- Mitingi grupy AA „PROMYK”
- wsparcie w sytuacjach kryzysowych, w stanie epidemii- zagrażających utrzymaniem abstynencji przez prowadzenie przez terapeutkę rozmów wspierających, motywacyjnych itd.
- prowadzenie w Punkcie konsultacyjnym rozmów informacyjnych dla osób szukających pomocy w kwestii uzależnień dla siebie oraz swoich bliskich. Rozmów z wizytą w Punkcie Konsultacyjnym ale również telefonicznych porad jak i kontaktów przez sieć internet.

Łącznie z oferty Klubu w 2021 r. roku **skorzystało 105 osób**. Instruktor terapii uzależnień udzieliła 102 porady, w tym telefoniczne dla 59 osób. Z oferty KTŻ skorzystały również 3 osoby bezdomne, przebywające w Schronisku im. Św. Brata Alberta.

Dzięki działaniom jakie są prowadzone w KTŻ (nabywanie kompetencji psychospołecznych) oraz współpracy z pracownikami socjalnymi 3 osoby rozpoczęło pracę, rezygnując ze schematu bezradności, 2 osoby skorzystały z pracy w ramach prac użyteczno-społecznych organizowanych przez Klub Integracji Społecznej.

TABELA Nr 17 LICZBA OSÓB KORZYSTAJĄCYCH Z OFERTY KLUBU TRZEźWEGO ŹYCIA

OFERTA KLUBU	OGÓŁEM	MĘŻCZYŹNI	KOBIETY
Zajęcia klubowe	92	78	14
Zajęcia grupowe	70	61	9
Mitingi	22	20	2
Kontakt indywidualny	59	45	14

6.3. Bezdomność

W 2021 roku działaniami MOPS objętych było **93 osób będących w kryzysie bezdomności**. Działania skierowane do osób bezdomnych obejmowały w swym zakresie: pracę socjalną, zapewnienie noclegu, ciepłego posiłku i niezbędnej odzieży stosownej do pory roku oraz udzielenie pomocy materialnej (52 osoby) . Praca socjalna polegała w szczególności na pomocy w odtworzeniu dokumentów, w otrzymaniu ubezpieczenia zdrowotnego, dostępu do pomocy medycznej, psychologicznej i prawnej, pomocy w formie korzystania z mitingów w Klubie Trzeźwego Życia przy MOPS, podejmowaniu mediacji z rodzinami osób bezdomnych, itp. Pracownik socjalny ds. bezdomności prowadził pracę socjalną w oparciu o kontrakt socjalny z 35 osobami bezdomnymi. Działania podejmowane w ramach tych narzędzi pracy socjalnej miały na celu pomoc w nawiązaniu kontaktu z rodziną, prowadzenie zdrowego trybu życia i zachowania abstynencji, podnoszeniu kompetencji społecznych i zawodowych.

Ze wsparcia finansowego skorzystało 52 osoby będących w kryzysie bezdomności, 30 osób przebywających poza Schroniskiem objętych było pomocą w formie gorącego posiłku w Restauracji „Słoneczna” w ramach Programu „Posiłek w szkole i w domu” łącznie potrzebę zabezpieczenia schronienia osobie bezdomnej na podstawie skierowania do schroniska zrealizowano w 41 przypadkach¹ a 1 osoba bezdomna została umieszczona w Domu Pomocy Społecznej.

Osoby w kryzysie bezdomności są szczególnie narażone na skutki działań wirusa SARS-CoV-2, ze względu na swoją sytuację życiową, stan zdrowia, a także wiek i inne okoliczności, które powodują obniżenie odporności. W czasie pandemii wirusa SARS-CoV-2 systematycznie przekazywane były maseczki wielokrotnego użytku jak również jednorazowe, oraz biuletyny informacyjne dotyczące wirusa. Zostało zapewnione świadczenie zdrowotne z zakresu badań diagnostycznych tj. wykonywanie testu płytkowego w kierunku COVID-19 u osób bezdomnych przed skierowaniem do Schroniska w Powiatowym Szpitalu Specjalistycznym w Stalowej Woli .

W zakresie zapewnienia bezpieczeństwa i schronienia osobom bezdomnym, pracownik socjalny współpracował z Komendą Powiatowej Policji i Schroniskiem dla Bezdomnych Mężczyzn im. Św. Brata Alberta. W okresie niesprzyjających warunków pogodowych (jesienno-zimowym), prowadzone były działania interwencyjne wspólnie z Policją na terenie dworców PKP, PKS, w węzłach ciepłowniczych, ogródkach działkowych, strychach, piwnicach.

W dniu 3 grudnia 2021 r. w siedzibie MOPS zorganizowane zostało spotkanie interdyscyplinarne, w którym wzięli udział przedstawiciele lokalnych instytucji takich jak: Wydział Spraw Obywatelskich i Zarządzania Kryzysowego Urzędu Miasta Stalowej Woli, Komenda Powiatowa Policji, Stalowowski Ośrodek Wsparcia i Interwencji Kryzysowej oraz organizacji pozarządowych: Towarzystwa Pomocy

¹ Zabezpieczenie potrzeby zapewnienia schronienia przedstawiono w Rozdziale III. 3.1.2 . Niefinansowe formy wsparcia.

im. Św. Brata Alberta w Stalowej Woli. Celem spotkania było podzielenie się doświadczeniami w pracy z osobami bezdomnymi, zaproponowanie nowych rozwiązań służących zminimalizowaniu negatywnych skutków bezdomności, skoordynowanie działań służb porządkowych i pomocowych podejmowanych w stosunku do osób bezdomnych. W trakcie spotkania wypracowane zostały procedury postępowania z osobami bezdomnymi w okresie zimowym 2021/2022.

6.4. Pomoc osobom mającym trudności w przystosowaniu się do życia po zwolnieniu z zakładu karnego.

Zadaniem pomocy społecznej jest także udzielanie wsparcia w zakresie ograniczenia zjawiska wykluczenia społecznego osób opuszczających zakłady karne.

W 2021 roku MOPS udzielał pomocy 29 osobom, które opuściły zakłady karne, w zależności od sytuacji dochodowej oraz zgłaszanych potrzeb, zarówno w formie pieniężnej poprzez przyznawanie zasiłków tj. zasiłki okresowe, zasiłki celowe, zasiłki stałe, zasiłki na żywność w ramach Programu „Posiłek w szkole i w domu”, przyznawano również pomoc w formie gorącego posiłku, pomoc rzeczową (odzież) a także szeroko rozumiane poradnictwo w ramach pracy socjalnej. Głównym celem pracy socjalnej z osobami po odbyciu kary pozbawienia wolności było motywowanie do aktywności zmierzającej do reintegracji społecznej oraz prowadzenie działań zmierzających do aktywności zawodowej, między innymi poprzez rejestrację w Powiatowym Urzędzie Pracy i pomoc w wyszukiwaniu ofert pracy, w uzyskaniu poradnictwa prawnego, psychologicznego.

VII . DZIAŁANIA NA RZECZ OSÓB STARSZYCH I NIEPEŁNOSPRAWNYCH

Organizacją profesjonalnej pomocy świadczonej przez MOPS skierowanej do osób starszych i niepełnosprawnych zajmują się:

- Dział Pomocy Środowiskowej i Integracji Społecznej
 - Zespół ds. pomocy osobom starszym
 - Zespół ds. domów pomocy społecznej
- Dział Usług
- Dzienny Dom Senior+
- Warsztat Terapii Zajęciowej.

7.1. Zespół ds. pomocy osobom starszym/ Zespół ds. domów pomocy społecznej.

Identyfikacją problemów i potrzeb osób starszych w ramach Działu Pomocy Środowiskowej i Integracji Społecznej zajmował się głównie Zespół ds. pomocy osobom starszym i Zespół ds. domów pomocy społecznej. Podejmowane przez pracowników socjalnych działania mają zmierzać do poprawy funkcjonowania osób starszych w ich środowisku społecznym, rozwinięcia i podtrzymania w miarę możliwości więzi rodzinnych a także ich aktywności i samodzielności życiowej oraz jak najdłuższe utrzymanie osób wymagających wsparcia w ich środowisku zamieszkania. Szczególnie ważne jest tu bieżące monitorowanie deficytów i potrzeb ludzi starszych.

W okresie sprawozdawczym MOPS objął wsparciem **łącznie 473 osoby w wieku 60/65 lat i więcej i 542 z niepełnosprawnością.**

W ramach podejmowanych działań pomocowych, obok świadczeń pieniężnych czy w formie usług opiekuńczych, szczególne miejsce zajmuje praca socjalna jako szeroko rozumiane rzecznictwo interesów tej grupy społecznej. Praca socjalna pracowników Zespołów sprowadzała się do

wpracowywania właściwych i skutecznych form pomocy kierowanej do osób starszych głównie dotyczących wsparcia, pomocy w zwalczaniu skutków osamotnienia, w prowadzeniu gospodarstwa domowego oraz podejmowaniu działań zmierzających do większego zaangażowania rodziny w sprawowaniu opieki nad starszymi członkami rodziny wymagającymi takiej pomocy. W zakresie poprawy funkcjonowania osób starszych i niepełnosprawnych w środowisku zamieszkania pracownicy socjalni świadczyli szeroko rozumiane rzecznictwo ich interesów, pomoc w uzyskaniu poradnictwa dotyczącego możliwości rozwiązywania problemów i udzielania pomocy przez właściwe instytucje państwowe, samorządowe, organizacje pozarządowe.

Podejmowane były także działania interwencyjne (108 takich przypadków) w sytuacji osób zaniedbanych, opuszczonych, potrzebujących wsparcia instytucjonalnego, leczenia szpitalnego, oraz w sytuacji zgłoszeń wypisu ze szpitala osób, wymagających opieki innych osób. Rezultatem tych działań w większości spraw było objęcie tych osób wsparciem z zakresu ustawy o pomocy społecznej (pomoc finansowa, usługi opiekuńcze, poradnictwo prawne i psychologiczne) lub zorganizowanie innych form wsparcia, m.in.: pomoc sąsiedzka, zaangażowanie w pomoc ze strony rodziny, skierowanie na leczenie odwykowe, przeprowadzenie dezynsekcji, doprowadzenie do wizyty lekarza rodzinnego i objęcie świadczeniami zdrowotnymi, interwencja pogotowia, objęcie hospitalizacją przez placówki ochrony zdrowia, a w ostateczności skierowanie do domu pomocy społecznej.

7.2. Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze.

W sytuacji braku możliwości zapewnienia opieki przez najbliższe otoczenie osobie wymagającej wsparcia w codziennych czynnościach życiowych oferowane były usługi opiekuńcze funkcjonujące w strukturach MOPS. Organizacją, koordynacją i monitoringiem usług opiekuńczych oraz specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi w środowisku klienta zajmuje się Dział Usług. Usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania są szansą utrzymania jak najdłużej osoby starszej, niepełnosprawnej w jej środowisku zamieszkania i zapewnienia jej odpowiedniej opieki, a w przypadku osób z zaburzeniami psychicznymi, formą wspierająco- opiekuńczą przy odtwarzaniu lub nabywaniu aktywności społecznej².

W 2021 roku oferta usług opiekuńczych świadczona w miejscu zamieszkania osoby wymagającej wsparcia, była poszerzona o usługi realizowane i finansowane w ramach programów rządowych:

- Program „Opieka 75+”
- Program „Opieka wytchnieniowa”
- Program „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej”

i autorskiego projektu MOPS „Anioł stróż” finansowanego ze środków UE.³

Łącznie ze wszystkich ofert usług opiekuńczych skorzystało **322 osoby**, w tym:

- w ramach usług opiekuńczych - 269 osób, w tym 59 osób w ramach programu „Opieka 75+”
- z usługi Opieki wytchnieniowej skorzystało 17 opiekunów niepełnosprawnych,
- z usługi Asystenta osobistego osoby niepełnosprawnej - 18 osób niepełnosprawnych

² Zakres zadań wykonywanych w ramach usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz charakterystykę środowisk objętych tą formą wsparcia, z podziałem na wiek i sytuację rodzinną przedstawiony został w rozdziale III Finansowe formy wsparcia, podrozdział 3.1.3. Świadczenia niepieniężne.

³ Szczegółowy opis realizowanych przez MOPS programów i projektów został przedstawiony w rozdziale IX Realizacja programów i projektów społecznych, podrozdział 9.2. realizacja projektów współfinansowanych ze środków UE i programów rządowych.

- szeroką ofertą usług w ramach projektu „Anioł stróż” (usługa sąsiedzka z telemonitoringiem, usługa reabilitanta i psychologa oraz asystenta osoby niepełnosprawnej) łącznie 55 osób.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Stalowej Woli w 2021 r. odnotował również niesformalizowane formy pomocy sąsiedzkiej, którymi objętych było 65 seniorów korzystających równocześnie z innych form wsparcia w ramach pomocy społecznej.

Ponadto w ramach rozeznaczonych potrzeb 93 osoby z zaburzeniami psychicznymi otrzymało skierowanie do funkcjonujących na terenie gminy Stalowa Wola, jako odrębne ośrodki wsparcia dziennego, dwóch Środowiskowych Domów Samopomocy.

7.3. Dzienny Dom SENIOR+.

Dzienny Dom Senior+ jest ośrodkiem wsparcia dziennego świadczącym pół-stacjonarne usługi opiekuńcze dla osób starszych, samotnych. Celem działania placówki jest pomoc w zachowaniu sprawności fizycznej i intelektualnej osobom, które zakończyły aktywność zawodową i które z różnych powodów utraciły lub w znacznym stopniu ograniczyły więź rodzinną, a otaczająca ich samotność nie pozwala na prawidłowe funkcjonowanie w społeczeństwie. Przesłanką uprawniającą do korzystania z usług w ośrodku wsparcia jest potrzeba częściowej opieki i pomocy w zaspakajaniu niezbędnych potrzeb życiowych ze względu na wiek, chorobę lub niepełnosprawność. Poza usługami opiekuńczymi Dzienny Dom Senior+ zapewnia 2 posiłki dziennie oraz zajęcia terapeutyczne, integracyjne, edukacyjne, rekreacyjno-kulturalne, pracę socjalną, poradnictwo specjalistyczne.

W 2021 roku DD Senior+ skorzystał z dofinansowania budżetu państwa w ramach Programu Wieloletniego Senior+ na lata 2021 – 2025, Moduł II – „Zapewnienie funkcjonowania Dziennego Domu / Klubu „Senior +”, zgodnie z Umową o dofinansowanie Nr 2/S2/2021 z dnia 7 lipca 2021 roku na realizację zadania publicznego pod nazwą: Zapewnienie funkcjonowania Dziennego Domu „Senior+” w Stalowej Woli, ul. Dmowskiego 1. Głównym celem projektu było zapewnienie wsparcia seniorom – osobom powyżej 60 roku życia, nieaktywnym zawodowo poprzez świadczenie wsparcia w postaci działań zwiększających aktywność społeczną, działań mających na celu polepszenie psychofizycznego funkcjonowania, profilaktykę zapewniającą utrzymanie aktualnego stanu zdrowia i niedopuszczanie do pogłębiania się dysfunkcji, integrację z lokalnym środowiskiem oraz promocję pozytywnego wizerunku seniorów. DD Senior+ na bieżącą działalność pozyskał dofinansowanie w wysokości w 135 068,86 zł. łączna kwota realizowanego zadania to 270 138,13 zł, z czego 50% stanowiło dofinansowanie.

Obok bieżących standardowych działań realizowanych w placówce, podtrzymujących aktywność fizyczną i psychiczną, DD „Senior+” stwarzał dla uczestników wiele okazji do czynnego i aktywnego uczestnictwa w życiu społecznym. Ważnym aspektem działalności placówki była także dbałość o budowanie pozytywnego wizerunku osób starszych poprzez nawiązywanie kontaktów i wspólny udział w spotkaniach międzypokoleniowych z Placówką Opiekuńczo - Wychowawczą "Podleśna Przystań", Domem Pomocy Społecznej w Stalowej Woli, Parafią pw. Trójcy Przenajświętszej w Stalowej Woli, Miejską Biblioteką Publiczną, Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego, szkołami m. in. Publiczną Szkołą Podstawową Nr 9, Szkołą Podstawową w Turbii, przedszkolami – Niepublicznym Przedszkolem Chatka Misia, Przedszkolem Nr 7, Bajowym Przedszkolem w Obojnej, Komendą Powiatową Policji i innymi instytucjami oraz placówkami.

Organizowane były liczne tematyczne zajęcia grupowe m. in. z zakresu ekologii, higieny i profilaktyki, dbania o wygląd zewnętrzny i przestrzeganie reżimu sanitarnego w pandemii, cykliczne spotkania

z Biblią, aerobik seniorów, wspólne obchodzenie świąt okolicznościowych np. Dzień Babci i Dziadka, Dzień Seniora, śniadanie wielkanocne, wigilia, itp.

Zorganizowano spotkania/pogadanki z psychologiem pt. „Izolacja i osamotnienie seniorów w pandemii COVID-19”, „Jak radzić sobie w pandemii?”, „Depresja wśród seniorów”, z przedstawicielami KPP w Stalowej Woli z zakresu bezpieczeństwa, oszustw wobec osób starszych, bezpieczeństwa na drodze i noszenia odblasków, z kadrą i uczennicami CKZiU w Stalowej Woli z zakresu wizażu.

W związku z pandemią COVID-19 w stosunku do uczestników szczególnie w miesiącach styczeń – luty 2021 r. prowadzono działania alternatywne takie jak: stały kontakt telefoniczny, również w godzinach popołudniowych, pomoc w załatwianiu spraw urzędowych, e-recept, wykonywaniu zakupów, kontakcie z lekarzami rodzinnymi, pielęgniarkami środowiskowymi, umawiano porady lekarskie i teleporady, donoszono posiłki uczestnikom do ich miejsc zamieszkania, dostarczono paczki świąteczne. Pandemia spowodowała wśród uczestników lęk przed zachorowaniem dlatego rozmowy i stały kontakt budowały u uczestników poczucie bezpieczeństwa i opieki ze strony kadry DD Senior+, która na bieżąco niosła wsparcie i pomoc. Często skupiano się na tematach zastępczych w celu rozładowania negatywnych emocji i poprawy stanu zdrowia psychicznego podopiecznych. Ponadto stale przypomniano o przestrzeganiu zasad sanitarnych związanych z COVID -19 oraz procedurach związanych z pobytem w ośrodku.

W roku sprawozdawczym z usług placówki skorzystało **43 osoby**, w tym 7 mężczyzn i 36 kobiet. Najmłodsza uczestniczka ma 63 lata, najstarsza uczestniczka - 92 lata.

Pobyty w DD Senior+ jest odpłatny. W 2021 roku dzienny koszt pobytu 1 uczestnika wynosił 52,45 zł, w tym koszt wyżywienia 18,41 zł (śniadanie i dwudaniowy obiad). Zasady odpłatności za pobyt w DDS+ w 2021 roku regulowała do 9 lipca 2021 Uchwała Nr XXXVI/377/2020 z dnia 30.12.2020 r. a od 10 lipca Uchwała Nr XL/463/2021 Rady Miejskiej z dnia 7.06.2021 r. Wszystkie osoby z uwagi na dochody przewyższające kryterium dochodowe Ustawy o pomocy społecznej korzystały w 2021 roku z usług placówki za odpłatnością, ustaloną procentowo w zależności od posiadanego dochodu przy uwzględnieniu udokumentowanych opłat mieszkaniowych, wydatków na leczenie oraz innych okoliczności.

Tytułem odpłatności za usługi świadczone w DD Senior+ w 2021 roku pobrano od uczestników kwotę 29 558 zł.

7.4. Warsztat Terapii Zajęciowej.

Warsztat Terapii Zajęciowej to placówka przeznaczona dla osób niepełnosprawnych, głównie z niepełnosprawnością intelektualną. Podstawowym celem prowadzonej działalności jest rehabilitacja zawodowa i społeczna niepełnosprawnych uczestników Warsztatu.

Rehabilitacja zawodowa prowadzona jest w oparciu o indywidualne, roczne programy rehabilitacji opracowywane przez Radę programową Warsztatu. Celem rehabilitacji zawodowej jest rozwijanie psychofizycznych sprawności oraz podstawowych i specjalistycznych umiejętności zawodowych, aby przygotować podopiecznych do pracy zawodowej.

W roku sprawozdawczym rehabilitacja zawodowa prowadzona była w pracowniach: terapii zajęciowej: rozwoju psychicznego i umiejętności społecznych, rozwoju kompetencji zawodowych, stolarskiej, plastycznej, witrażowniczej, krawieckiej, rękodzielniczej, przyrodniczo- dekoratorskiej, czynności dnia codziennego i komputerowo- poligraficznej.

W planie pracy wszystkich pracowni zawarte są elementy zawodoznawstwa, wiedzy na temat pracy zawodowej, praw i obowiązków pracownika, przepisów prawa pracy i bhp, czym kierować się przy wyborze oferty pracy, planowanie poszukiwania pracy, jak szukać pracy, mobbing w pracy, dokumenty potrzebne do przyjęcia do pracy, co to jest kodeks pracy, przyczyny bezrobocia, obowiązki pracownika, autoprezentacja, szukanie ofert pracy w internecie, urzędzie pracy, przez znajomych itp. Zajęcia z zakresu poradnictwa i doradztwa zawodowego realizowane są w siedzibie Warsztatu, przy współpracy z instytucjami rynku pracy, w PUP oraz w warunkach konkretnych zakładów pracy.

WTZ stwarza możliwości realizacji zajęć praktycznych w zakładach pracy chronionej i na otwartym rynku pracy. Jednak ze względu na panującą sytuację związaną z obostrzeniami COVID 19, realizacja tego zadania była w znacznym stopniu ograniczona. Niemniej jednak dzięki włączeniu się w projekt realizowany przez Caritas Diecezji Sandomierskiej w Rudniku nad Sanem 3 uczestników wzięło udział w Warsztatach Stolarskich w Stolarni TURBIA w ramach zadania publicznego „Organizowanie i prowadzenie szkoleń, kursów, warsztatów, grup środowiskowego wsparcia oraz zespołów aktywności społecznej dla osób niepełnosprawnych – aktywizujących zawodowo i społecznie te osoby pod tytułem „PRACA- MOTYWACJA – AKTYWIZACJA”

W roku 2021 zrealizowanych zostało 3 dni praktyk zawodowych w Przedsiębiorstwie Wielobranżowym „FENIKS” Janusz Strużyński w Turbii.

Uzupełnieniem programu rehabilitacji zawodowej jest rehabilitacja społeczna poprzez stosowane formy terapii społecznej, medycznej czy psychologicznej mające na celu poprawę sprawności psychofizycznej i wzrost kompetencji społecznych uczestników oraz zwiększenia ich szansy na prawidłowe pełnienie dorosłych ról społecznych, w tym zawodowych. Nieodłącznym elementem pracy w każdej pracowni był realizowany z uczestnikami trening ekonomiczny w ramach środków finansowych przyznawanych indywidualnie na ten cel.

WTZ stawia w pracy terapeutycznej na przygotowanie uczestników do pełnienia dorosłych ról społecznych, proponuje i promuje aktywne i świadome uczestnictwo w życiu społecznym oraz naukę radzenia sobie w życiu codziennym. Aktywne włączanie uczestników w życie społeczne to także okazja do nauki zachowania się w różnych sytuacjach społecznych, wskazywanie na znaczenie adekwatnego i poprawnego zachowania w relacjach społecznych (zwracanie uwagi na zachowania naganne, uczenie form grzecznościowych i kultury osobistej).

W roku 2021 Warsztat planował dla uczestników wiele możliwości aktywnego włączania się w życie społeczne. Niestety – sytuacja epidemiczna związana z COVID 19 spowodowała bardzo duże ograniczenia i uniemożliwiła realizację tych planów.

W roku 2021 Uczestnicy Warsztatu brali udział w następujących konkursach, przeglądach:

- Rzeszów: XIX Ogólnopolski Konkurs Plastyczny PFRON – Sztuka Osób Niepełnosprawnych – etap wojewódzki: III miejsce w kategorii grafika i rysunek; I miejsce w kategorii tkanina i aplikacja; II miejsce w kategorii rzeźba kameralna i płaskorzeźba.

Ten aspekt rehabilitacji społecznej jest niezwykle ważny i istotny dla budowania przez Uczestników obrazu samego siebie, dla określenia swego miejsca w społeczności, dla podniesienia samooceny, samoakceptacji, samoświadomości, samodzielności, niezależności, odwagi, mobilizacji do własnej aktywności. Do konkursów prace przygotowywali Uczestnicy w kilku pracowniach Warsztatu jednak tylko dwie osoby i ich prace zostały wyróżnione.

Zaangażowanie w konkursach i przeglądach twórczości i wystawach daje Uczestnikom ogromną satysfakcję, zadowolenie i radość z tworzenia i osiągnięcia sukcesów. To okazja do nauki wielu nowych

umiejętności oraz zdobywania ciekawych, życiowych doświadczeń. Wszyscy uczestnicy konkursów otrzymali pamiątkowe dyplomy.

łącznie w roku 2021 w zajęciach WTZ uczestniczyło 51 osób, natomiast wg stanu na dzień 31 grudnia 2021 uczestnikami było 50 osób (23 kobiety i 27 mężczyzn).

Poniżej przedstawione są dane charakteryzujące grupę Uczestników biorąc pod uwagę: wiek, płeć, stopień i rodzaj niepełnosprawności – stan na dzień 31 grudnia 2021 r.

TABELA NR 18 CHARAKTERYSTYKA UCZESTNIKÓW WTZ ZE WZGLĘDU NA WIEK.

PRZEDZIAŁ WIEKOWY	ILOŚĆ OSÓB
Poniżej 19	0
19 – 40	17
41 – 60	32
Powyżej 60 lat	1

TABELA NR 19 RODZAJ NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI UCZESTNIKÓW WTZ WG SCHORZENIA WIODĄCEGO.

RODZAJ NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI	LICZBA OSÓB
Niepełnosprawność umysłowa	18
Niepełnosprawność psychiczna	18
Niepełnosprawność fizyczna/narząd ruchu	1
Niepełnosprawność psychiczna i umysłowa	8
Niepełnosprawność psychiczna i fizyczna	3
Niepełnosprawność umysłowa i fizyczna	2
Niepełnosprawność umysłowa, psychiczna i fizyczna	0

TABELA NR 20 STOPIEŃ NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI.

STOPIEŃ NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI	LICZBA OSÓB
Znaczny	28
Umiarkowany	22
Lekki	-

Działalność WTZ finansowana była w 90 % przez Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych i w wysokości 10 % przez samorządy terytorialne/ powiat stalowowolski, nizański i tarnobrzesci/. Wysokość dotacji z poszczególnych powiatów uzależniona była od ilości uczestników z danego powiatu i okresu trwania rehabilitacji.

VIII. INNE DZIAŁANIA PODEJMOWANE PRZEZ MOPS

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej dostosowując się do zmieniających uwarunkowań środowiskowych stale poszukuje skutecznych form pomocy, profesjonalnego działania, polegającego na inicjowaniu i wspieraniu oddolnych ruchów samopomocowych i obywatelskich. Realizacja tych przedsięwzięć powierzona została Organizatorom Społeczności Lokalnej oraz Klubowi Wolontariusza.

8.1. Organizowanie społeczności lokalnej

Organizowanie społeczności lokalnej (OSL) to metoda środowiskowej pracy socjalnej ukierunkowana na rozwój społeczności. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Stalowej Woli, jako jeden z pierwszych w województwie podkarpackim oraz wśród nielicznych Ośrodków w Polsce, realizuje metodę OSL na terenie miasta Stalowa Wola od 2014 roku. W oparciu o model OSL, dla MOPS w Stalowej Woli w 2016 r. przyznany został Certyfikat Jakości Centrum Aktywności Lokalnej, który w 2021 r. został przedłużony o kolejne 5 lat (do 2026 r.). Certyfikat wskazuje na świadomie prowadzoną pracę, która włącza działania Ośrodka w długofalowy proces rozwoju społeczności lokalnej, umożliwiającą mieszkańcom osiągnięcie coraz wyższej jakości życia oraz zwiększającą szanse ich rozwoju osobistego, grupowego i społecznego. Organizatorzy społeczności lokalnej są również członkami Ogólnopolskiego Forum Organizatorów Społeczności Lokalnej.

Celem organizowania społeczności lokalnej jest wspieranie oraz wzmacnianie osób, rodzin, grup i społeczności lokalnych, poprzez pobudzanie ich potencjału i aktywności oraz ukierunkowywanie jej na rozwiązywanie problemów oraz rozwój. Podstawą OSL jest budowanie sieci współpracy pomiędzy mieszkańcami i lokalnymi podmiotami w celu włączenia lokalnych zasobów we wspólny proces wywołania pozytywnej zmiany w społeczności. Organizator społeczności lokalnej uruchamia ten proces zmiany i wspiera go do momentu utworzenia takich struktur, które przejmą jego funkcję i zapewnią samostanowienie danej społeczności zgodnie z zasadą „od pomocy do samopomocy”, „pracy z ludźmi i przez ludzi”. We wszystkie działania angażowani są mieszkańcy, pracownicy MOPS oraz partnerzy.

Dla realizacji założeń pracy metodą OSL w Dziale Pomocy Środowiskowej i integracji Społecznej został powołany w 2014 r. Zespół ds. organizowania społeczności lokalnej. Obszarem działania Zespołu jest część Osiedla Fabrycznego w Stalowej Woli, charakteryzująca się raczej negatywnym postrzeganiem przez mieszkańców pozostałych części miasta. Duży wpływ na taką opinię ma usytuowanie na tym terenie kilku bloków socjalnych (w szczególności przy ul. Podleśnej 2, ul. 1 Sierpnia 22 i ul. Kilińskiego 2), których mieszkańcy borykają się z wieloma problemami społecznymi.

Podstawą OSL jest budowanie sieci współpracy pomiędzy mieszkańcami i lokalnymi podmiotami w celu włączenia lokalnych zasobów we wspólny proces wywołania pozytywnej zmiany w społeczności. We wszystkie działania angażowani są mieszkańcy, pracownicy MOPS w Stalowej Woli oraz partnerzy. W zależności od prowadzonych działań do współpracy zapraszani są partnerzy reprezentujący różne sfery życia społecznego oraz różne środowiska co umożliwia spojrzenie na problemy z szerszej perspektywy i daje większe możliwości działania. Idea długofalowej współpracy między lokalnymi władzami, organizacjami, instytucjami spotyka się z coraz większą przychylnością osób i instytucji zainteresowanych wspólnym działaniem na rzecz lokalnej społeczności, poszerza się sieć takich kontaktów zarówno partnerów formalnych jak i nieformalnych. Dzięki zaangażowaniu wielu instytucji, firm prywatnych oraz organizacji pozarządowych udaje się osiągać pozytywne zmiany w społeczności lokalnej i zwiększyć efektywność podejmowanych wspólnie działań.

Partnerzy realizujący poszczególne działania wykazują się dużym zaangażowaniem wspierając Klub „Wesoła Gromadka” w formie rzeczowej i finansowej poprzez przekazywanie zabawek, książek i wyposażenia, a także stwarzając warunki do aktywnego spędzania czasu wolnego rodzin z dziećmi. Dzięki współpracy wielu instytucji, firm prywatnych oraz organizacji pozarządowych udaje się osiągać pozytywne zmiany w społeczności lokalnej.

W 2021 roku odbyło się:

- 8 spotkań partnerskich (z partnerami nieformalnymi),
- 6 spotkań obywatelskich
- zawarto 2 Umowy o współpracy partnerskiej,
- nawiązano kontakty i podjęto współpracę z lokalnymi firmami - sponsorami działań w ramach OSŁ - oraz instytucjami i organizacjami pozarządowymi.

Zespół ds. organizowania społeczności lokalnej w ramach działań edukacyjnych w 2021 roku organizował warsztaty tematyczne, które obejmowały wiele dziedzin m.in.: zajęcia krawieckie, plastyczne, kulinarne, ekologiczne, świąteczne. Warsztaty i zajęcia odbywały się w Klubie „Wesoła Gromadka” (miejsce integrujące mieszkańców bloków objętych działaniem OSŁ) przy aktywnym udziale dzieci i dorosłych uczestników, którzy chcieli poszerzyć swoją wiedzę i zdobyć nowe umiejętności.

W kalendarz imprez na Osiedlu Fabrycznym wpisały się pikniki organizowane we współpracy z mieszkańcami, innymi instytucjami, organizacjami pozarządowymi oraz grupami inicjatywnymi. W 2021r. z uwagi na pandemię COVID-19 udało się zrealizować jeden z zaplanowanych dwóch pikników : „Rodzinny Piknik – wakacje czas start!”

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w ramach pracy ze społecznością lokalną w partnerstwie ze Stowarzyszeniem Centrum Aktywności Społecznej SPECTRUM oraz mieszkańcami Osiedla po raz szósty był organizatorem Rodzinnego Pikniku na Osiedlu Fabrycznym.

Impreza miała charakter integracyjny i jednocześnie wpłynęła na wzrost aktywności mieszkańców oraz przedstawicieli lokalnych instytucji, organizacji pozarządowych i biznesu. Piknik odbył się na placu i boisku Szkoły Katolickiej w Stalowej Woli, która była współorganizatorem imprezy. Kluczową rolę pełnili mieszkańcy tej części Osiedla oraz społeczność Klubu Wesoła Gromadka. Patronat nad Rodzinnym Piknikiem – wakacje czas start!” objął Prezydent Miasta Stalowej Woli oraz Przewodniczący Rady Miejskiej w Stalowej Woli.

Dzięki zaangażowaniu wielu instytucji udało się zorganizować dużo atrakcji. Komenda Powiatowa Policji i Powiatowa Stacja Sanitarно - Epidemiologiczna zorganizowały stoiska z konkursami dla dzieci dotyczące m.in. podstawowych zasad bezpieczeństwa podczas zbliżających się wakacji. Ochotnicza Straż Pożarna zorganizowała zawody sportowe z nagrodami, studio tatuażu, watę cukrową. Wolontariusze z „Klubu Wolontariusza” poprowadzili zabawy ruchowe dla najmłodszych, malowali buźki oraz skręcali balony. W organizację Pikniku zaangażowali się również członkowie Stowarzyszenia Centrum Aktywności Społecznej „Spectrum” w Stalowej Woli przygotowując koło fortuny z nagrodami. Nagrody rzeczowe w konkursach przekazali PSB Mrówka Stalowa Wola oraz Garmond Press Sp. z o.o. Podczas pikniku odbył się konkurs na Króla Strzelców oraz mecz towarzyski w „dwa ognie” skierowany do najmłodszych uczestników imprezy. Nagrody w konkurencjach sportowych zostały ufundowane przez Przewodniczącego Rady Miejskiej w Stalowej Woli. Ponadto można było bezpłatnie poczęstować się kiełbaskami z grilla, które serwowali uczestnicy i sympatycy Klubu „Wesoła Gromadka”.

Do wymiernych rezultatów działalności Zespołu ds. organizowania społeczności lokalnej należy zaliczyć:

- aktywność liderów bloków oraz zaangażowane grupy mieszkańców w działania realizowane na rzecz najbliższego otoczenia - aktywne uczestnictwo mieszkańców obszaru od etapu planowania do podsumowania danej inicjatywy,
- wyraźnie zwiększony poziom zaufania do organizatorów społeczności lokalnej – zwłaszcza wśród mieszkańców bloków, którzy początkowo nie chcieli angażować się w sprawy społeczne,
- umiejętność korzystania z zasobów lokalnych wśród mieszkańców Osiedla Fabrycznego,
- zwiększony poziom integracji mieszkańców – regularne uczestnictwo w warsztatach, spotkaniach, inicjatywach i wydarzeniach społecznościowych,
- zmianę wizerunkową Osiedla Fabrycznego – kontynuacja działań zapoczątkowanych w latach ubiegłych przy blokach przy ul. Podleśna 2, ul. 1 Sierpnia 22 i ul. Kilińskiego 2 m.in. montaż oświetlenia, remont klatek schodowych, wykonane ogrodzenie, ciąg dalszy zmian w zrewitalizowanych ogródkach (m.in. nowe nasadzenia roślinności, tworzenie dekoracji ogrodowych, pielęgnacja roślin już istniejących),

Analizując dane dotyczące osób korzystających ze wsparcia MOPS w Salowej Woli, zauważalny jest spadek liczby osób korzystających z terenu objętego działaniami OSL. W roku 2020 odsetek ten wynosił 7,46%, natomiast w roku 2021 odsetek mieszkańców obszaru korzystających w stosunku do wszystkich osób objętych wsparciem MOPS wynosił 4,95%.

8.1.1. Klub Wesoła Gromadka – miejsce aktywności lokalnej.

Miejscem, które ze względu na dostępność i otwarty charakter sprzyja oddolnym inicjatywom jest **Klub „Wesoła Gromadka”** funkcjonujący w wynajmowanym lokalu w budynku firmy SKAREM Sp. z o.o. przy ul. 1 Sierpnia 24, pokój nr 3 w Stalowej Woli.

Wszystkie realizowane w Klubie działania wpływają na wzrost aktywności i integracji społecznej rodzin z dziećmi, aktywnemu spędzaniu czasu wolnego oraz nawiązywaniu sąsiedzkich relacji. W klubie odbywają się spotkania grup sąsiedzkich, edukacyjnych, roboczych, zespołów sąsiedzkich, spotkania partnerskie oraz szkolenia i warsztaty. Jest to miejsce, które służy realizacji projektów i oddolnych inicjatyw mających na celu wzrost poziomu aktywności i integracji mieszkańców Stalowej Woli w szczególności z Osiedla Fabrycznego. Organizacją wspólnych działań rzecz najbliższego otoczenia, a także rodzin Klubowiczów zajmuje się pracownik Zespołu ds. organizowania społeczności lokalnej.

Rok 2021 był kolejnym trudnym, pandemicznym, ale jednocześnie pełnym wyzwań rokiem. Długotrwała izolacja sprawiła, że potrzeba spotkań i realizacji wspólnych inicjatyw była ogromna, a organizacja działań jednoczących i spajających społeczność była ważniejsza niż kiedykolwiek. W tym czasie podejmowane były inicjatywy angażujące zarówno dzieci, jak i ich rodziców. Łącznie zorganizowano i przeprowadzono 58 spotkań, w tym m.in. warsztaty, szkolenia. Wielu działań zaplanowanych na 2021 rok nie udało się zrealizować tradycyjnie, zgodnie z planem, ale podjęto starania, aby odbyły się one w sposób niestandardowy, jak np. „Domowe ferie” czy obchody Dnia Kobiet.

W 2021 r. w ramach organizowania społeczności i lokalnej przy Klubie „Wesoła Gromadka” funkcjonowały 2 grupy obywatelskie:

1. Grupa dzieci w wieku od 2 do 12 lat oraz ich rodzice/opiekunowie

W działaniach Klubu udział wzięło łącznie 30 dzieci, z czego zdecydowana większość (19 dzieci) to jego stali członkowie. Wspólnie spędzony czas był wypełniony szeregiem zajęć, służących rozwojowi

ich zdolności i umiejętności. Były to m.in. zajęcia edukacyjno-integracyjne, ruchowe, plastyczne, kulinarne. W okresie wakacji w sposób szczególny organizowany był czas wolny dla dzieci i ich rodzin w oparciu o planowanie tematyki zajęć oraz miejsca wycieczek przez samych rodziców/opiekunów dzieci. We wszystkie działania podejmowane na rzecz dzieci zaangażowani byli ich rodzice i opiekunowie co sprzyjało szeroko rozumianej integracji rodzinnej i sąsiedzkiej. Klubowicze wraz z rodzicami aktywnie włączyli się w liczne inicjatywy społeczne m.in.: sprzątanie świata, akcje zbiórki makulatury i nakrętek, zbiórkę na rzecz schroniska „Psia Przystań” czy wspólne pieczenie pierników, które trafiły do seniorów z Domu Pomocy Społecznej im. Józefa Gawła, Dziennego Domu Pobytu Senior+ oraz Rozwadowskiego Klubu Seniora. Klubowicze przygotowali także laurki z okazji Dnia Babci i Dziadka, które zostały przekazane uczestnikom DDS+.

2. Grupa dorosłych mieszkańców Osiedla Fabrycznego - cykl spotkań „Sąsiedzkie pasje”

Głównym celem spotkań była integracja i wzrost aktywności wśród mieszkańców Osiedla Fabrycznego w Stalowej Woli - terenu objętego działaniami Zespołu ds. organizowania społeczności lokalnej. W okresie od stycznia do grudnia 2021 r. odbyło się łącznie 20 spotkań w siedzibie Klubu Wesoła Gromadka. Grupa liczy 28 kobiet. Spotkania warsztatowe odgrywały szczególnie istotną rolę w pracy ze społecznością lokalną.

Pandemia, która wymusiła na nas izolację w nagły, radykalny sposób, unaoczniała, jak trudnym doświadczeniem jest tak znaczące ograniczenie możliwości bezpośredniego kontaktu z drugim człowiekiem. Stąd też dużą frekwencją cieszyły się warsztaty realizowane, gdy obostrzenia sanitarno-epidemiologiczne miały łagodniejszy charakter. Podczas spotkań nawiązywane są partnerskie relacje pomiędzy zespołem ds. organizowania społeczności lokalnej, a mieszkańcami Osiedla. Spotkania stanowiły okazje do dyskusji nt. problemów i spraw dotyczących lokalnej społeczności. Podczas warsztatów kreatywnych (m.in. przygotowywanie świec naturalnych, ozdabianie przedmiotów metodą decoupage, makrama) nawiązywały się nowe przyjaźnie, znajomości, zacieśniły się już te istniejące. Uczestniczki warsztatów odkrywały drzemiący w nich ogromny potencjał. Panie co raz lepiej oceniają swoją wiedzę oraz doświadczenie i chętnie się nim dzielą angażując się w organizację warsztatów, przynosząc własne materiały i potrzebne sprzęty, a nawet samodzielnie prowadząc warsztaty.

8.1.2. Projekty i inicjatywy zrealizowane przez Organizatorów Społeczności Lokalnej we współpracy z mieszkańcami Osiedla Fabrycznego i partnerami.

➤ Projekt „Kobiety z Fabrycznego contra COVID-19” (1.09.2021 r.-30.11.2021 r.)

Grupa nieformalna – „Kobiety dla kobiet” pod patronatem Stowarzyszenia Centrum Aktywności Społecznej „SPECTRUM” we współpracy z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Stalowej Woli w okresie od września do listopada 2021r. realizowała Inicjatywę „Kobiety z Fabrycznego contra COVID-19”. Projekt był odpowiedzią na potrzebę wsparcia społeczności lokalnej w podejmowaniu inicjatyw na rzecz łagodzenia skutków pandemii. Grupa docelową było łącznie 20 kobiet, które przed pandemią uczestniczyły w warsztatach w Centrum aktywności lokalnej – Klubie „Wesoła Gromadka”. W ramach inicjatywy został zrealizowany cykl 7 warsztatów, który został podzielony na dwa bloki tematyczne tj. „Sąsiedzkie pasje” i „Być kobietą”.

W bloku tematycznym „Sąsiedzkie Pasje” przeprowadzono 4 warsztaty kreatywne tj.:

- ✓ wykonywanie kompozycji florystycznych przed dniem Wszystkich Świętych
- ✓ aniołki/laleczki z makramy (zakup usługi)
- ✓ ozdabianie drewnianych przedmiotów techniką decoupage (zakup usługi)

- ✓ wykonanie świec sojowych oraz soli do kąpeli i mydełek glicerynowych.

W ramach bloku tematycznego „Być kobietą” przeprowadzono 3 spotkania/warsztaty tj.:

- ✓ spotkanie z dietetykiem
- ✓ warsztat z zakresu wizażu i stylizacji
- ✓ sesję zdjęciową

Dzięki bezpłatnej formie przeprowadzonych zajęć każda kobieta miała szansę na konstruktywne spędzenie wolnego czasu niezależnie od swojej sytuacji finansowej. Podczas zajęć i warsztatów zawiązywały się bliskie relacje między uczestnikami. Takie więzi z pewnością były pomocne w budowaniu w nich poczucia pewności, że są częścią lokalnej społeczności. Kobięce warsztaty i spotkania były odskocznią od codziennych problemów, które w okresie pandemii nasiliły się i pojawiły nowe związane z lękiem o przyszłość, zdrowie i życie swoje i najbliższych.

➤ Projekt „Lato z Rodzinką” – (1.07.2021 r.-31.08.2021r.)

Zadanie „Lato z rodzinką” realizowane przez Stowarzyszeniem Centrum Aktywności Społecznej SPECTRUM w partnerstwie z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Stalowej Woli współfinansowane ze środków Gminy Stalowa Wola. W realizację zadania włączyły się również firmy i instytucje - Agencja Rozwoju Przemysłu S.A. w Warszawie oraz Miejski Zakład Komunalny Sp. z o.o. w Stalowej Woli.

Głównym celem projektu był wzrost aktywności i integracji mieszkańców Stalowej Woli w szczególności rodzin z dziećmi zamieszkałych na Osiedlu Fabrycznym.

Cel ten udało się osiągnąć poprzez realizację zaplanowanych działań:

- ✓ Warsztaty „Rodzice dzieciom” – 4 warsztaty rodzinne, które przygotowali i poprowadzili rodzice dzieci należących do Klubu „Wesoła Gromadka”. Działania skierowano do 20 osób, w tym dzieci w wieku 2-11 lat. Odbyła się olimpiada sportowa, warsztaty plastyczne, zajęcia ruchowo-artystyczne oraz zajęcia kreatywne na świeżym powietrzu.
- ✓ Rodzinne spotkania edukacyjno-integracyjne – 6 spotkań edukacyjno-integracyjnych. Działania były skierowane do 20 osób w tym dzieci w wieku 2-11 lat. Odbyły się dni tematyczne, wyjście do Sali zabaw, zajęcia z robotyki, seans filmowy, wizyta w MBP w Stalowej Woli.
- ✓ Wycieczka integracyjna do Gospodarstwa Agroturystycznego „Madejówka” w Obojnej (30 osób), w ramach której uczestnicy zwiedzili gospodarstwo oraz wzięli udział w grach i zabawach integracyjnych z rówieśnikami.
- ✓ Wycieczka integracyjna do „Magicznych Ogrodów” w Janowcu (35 osób), w ramach której zaplanowano zwiedzanie Ogrodu z przewodnikiem oraz udział w grach i zabawach integracyjnych z rówieśnikami i rodzinami.

Wszystkie działania podejmowane w ramach zadania „Lato z rodzinką” umożliwiły zainteresowanym konstruktywne spędzanie wolnego czasu w miłej rodzinnej atmosferze oraz były okazją do integracji rówieśniczej, rodzinnej i sąsiedzkiej.

Zespół ds. organizowania społeczności lokalnej zrealizował także dwa projekty socjalne:

- 1) Projekt socjalny „Dobre obyczaje, czyli w lekkim tonie o Bon Tonie”
- 2) Projekt socjalny „W ten rodzinny, świąteczny czas...”

przedstawione w rozdziale III Formy udzielanej pomocy podrozdział 3.2.1. Praca socjalna (str.27)

8.2. Klub wolontariusza.

Klub Wolontariusza umiejscowiony przy Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej tworzy bazę wolontariuszy oraz ofert pracy wolontarystycznej. Osobą odpowiedzialną za organizację pracy

w Klubie, w tym pozyskiwanie nowych członków, przeprowadzanie rozmów wstępnych, szkoleniowych i motywacyjnych, a także monitoring ich pracy w środowisku klientów jest Koordynator Klubu Wolontariusza.

Ramy działalności Klubu Wolontariusza w 2021 roku zostały określone w Programie wolontarystycznym na 2021 rok. Osobą odpowiedzialną za jego wdrożenie i realizację był Koordynator Klubu Wolontariusza.

W okresie od stycznia do grudnia 2021 roku w Klubie Wolontariusza zarejestrowało się **46 wolontariuszy** (19 osób niepełnoletnich i 27 osoby pełnoletnie). Tyle samo osób aktywnie włączyło się w działania podejmowane na terenie Stalowej Woli. Ze wszystkimi wolontariuszami przeprowadzane były rozmowy wstępne, szkoleniowe i motywacyjne, a także monitorowano ich pracę w środowisku klientów.

W 2021 roku do klubu Wolontariusza wpłynęły **34 oferty pracy wolontarystycznej**:

- 9 ofert pracy związanych z udzielaniem korepetycji,
- 3 oferty dotyczące dostarczania posiłków osobom w kwarantannie (w ramach Programu „Wspieraj Seniora”),
- 8 ofert dotyczących wyprowadzania psów rodzinom objętym kwarantanną (w ramach Programu „Wspieraj Seniora”),
- 14 ofert dotyczących wykonywania drobnych zakupów/realizacji recept osobom starszym w czasie pandemii (w ramach Programu „Wspieraj Seniora”).

Na wszystkie zgłoszone oferty udało się odpowiedzieć i zaspokoić zaistniałe potrzeby, zawierając z Wolontariuszami 27 porozumień o współpracy:

- 7 porozumień dotyczące pomocy w nauce dzieciom i młodzieży z terenu miasta Stalowa Wola (korepetycje w ramach Punktu Pomocy w Nauce),
- 25 porozumień zawartych na potrzeby realizacji Programu „Wspieraj Seniora”.

Z wolontariuszami z Klubu Wolontariusza swoje porozumienia zawarło także Stowarzyszenie Centrum Aktywności Społecznej SPECTRUM na potrzeby realizacji zadania „Promocja i organizacja wolontariatu – Wolontariat jest cool!” (24 porozumienia).

W ramach dbałości o rozwój wolontariuszy zorganizowano dla nich warsztaty szkoleniowe pt. „Dlaczego warto zostać wolontariuszem?” oraz „Motywacja do pracy wolontarystycznej”. W spotkaniach wzięli udział potencjalni wolontariusze. Warsztaty miały na celu zachęcenie ich do działania na rzecz społeczności lokalnej, zapoznanie z zasadami obowiązującymi wolontariuszy, a także możliwościami, jakie stwarza działalność społeczna. Oprócz wiedzy merytorycznej jaką posiadali, mieli także okazję poznać się i spędzić miło czas w szerszym gronie ludzi mających podobne cele. Ponadto zorganizowano dwa spotkania warsztatowo-informacyjne dla uczestników Klubu Integracji Społecznej. W Publicznej Szkole Podstawowej nr 1, Publicznej Szkole Podstawowej nr 5 oraz Katolickiej Szkole Podstawowej w Stalowej Woli zorganizowano 3 spotkania warsztatowe dla uczniów zainteresowanych wolontariatem. Odbyły się także 3 spotkania integracyjne. Ważnym elementem zadania było podjęcie przez wolontariuszy z Klubu Wolontariusza 4 inicjatyw na rzecz środowiska lokalnego. Zgodnie z zauważanymi potrzebami zorganizowano obchody Dnia Dziecka i wakacyjne zajęcia sportowe na błoniach nadszańskich dla uczestników Klubu „Wesoła Gromadka”, zorganizowano stoiska z atrakcjami dla dzieci podczas Pikniku pt. „Wakacje – czas start!” na Osiedlu Fabrycznym, a także podjęto się przygotowania drobnych upominków świątecznych dla stalowowolskich seniorów. Koordynator Klubu zaangażowany był także w organizację konkursów plastycznych dla dzieci ze stalowowolskich szkół i przedszkoli oraz konkursu na Wolontariusza Roku.

8.2.1. Akcje organizowane na terenie Stalowej Woli, przy współudziale wolontariuszy.

Realizacja Programu „Wspieraj Seniora”

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Stalowej Woli od stycznia 2021 roku kontynuował realizację Programu „Wspieraj Seniora”. Dzięki współpracy z wolontariuszami została zorganizowana usługa mająca na celu wsparcie seniorów w codziennych zakupach, realizowaniu recept w aptece oraz wyprowadzaniu psów. Program miał na celu ograniczenie konieczności wychodzenia osób starszych z domów, ponieważ były to osoby szczególnie narażone na zachorowanie. Z usługi wsparcia mogły korzystać osoby pow. 70 roku życia nieobjęte dotąd usługami opiekuńczymi lub specjalistycznymi usługami opiekuńczymi.

Przygotowano listę wolontariuszy wyrażających swoją gotowość do pomocy. Nabór kolejnych chętnych wolontariuszy był prowadzony za pośrednictwem lokalnych mediów oraz portali społecznościowych. W gotowości do podjęcia działań pozostawało 30 wolontariuszy, z czego w akcję aktywnie zaangażowało się 16 wolontariuszy, z którymi podpisano 25 porozumień o współpracy wolontarystycznej. Zrealizowano łącznie 218 zgłoszeń.

Pomoc w organizacji Dnia Otwartego w Klubie „Wesoła Gromadka”

W dniu 23 września w Klubie „Wesoła Gromadka” zorganizowano Dzień Otwarty dla dzieci i rodziców zainteresowanych jego funkcjonowaniem i uczestnictwem w jego działaniach. W organizację spotkania tradycyjnie zaangażowano wolontariuszy z Klubu Wolontariusza. Przygotowano i z pomocą wolontariuszy rozpowszechniono plakaty i ulotki informacyjne. Zorganizowano zabawy integracyjne dla dzieci oraz rodzinne warsztaty kreatywne. W akcję zaangażowało się 6 wolontariuszy z Klubu Wolontariusza.

Udzielanie korepetycji w ramach Punktu Pomocy w Nauce

Korepetycje odbywały się w siedzibie Klubu „Wesoła Gromadka”. Koordynator umawiał konkretne dziecko, którego rodzic zgłosił potrzebę pomocy w nauce, z konkretnym wolontariuszem, który deklarował chęć udzielenia takiej pomocy, na ustaloną wspólnie godzinę. Zwykle spotkania trwały nie dłużej niż 1 godzinę zegarową - w zależności od zapotrzebowania. Gdy organizacja spotkań nie była możliwa, a nauka odbywała się głównie zdalnie zorganizowano kilka spotkań online, podczas których wolontariusze pomagali rozwiązywać trudne zadania, tłumaczyli czy wspólnie z dziećmi powtarzali materiał przed sprawdzianem. W całym roku podczas spotkań online i stacjonarnych 9 dzieci skorzystało z pomocy 7 wolontariuszy.

Inicjatywa „Kartki świąteczne”

Założeniem akcji było zaangażowanie we wspólne działanie wolontariuszy oraz uczniów stalowowolskich szkół podstawowych. W akcję zaangażowało się 8 wolontariuszy. Udało się przygotować i przekazać 152 kartki świąteczne, do których wklejono życzenia, a następnie wraz z pierniczkami przekazano seniorom z Dziennego Domu Senior+, Domu Pomocy Społecznej im. Józefa Gawła w Stalowej Woli oraz uczestnikom Rozwadowskiego Klubu Seniora. W akcję oprócz wolontariuszy z Klubu Wolontariusza aktywnie włączyli się także uczniowie i nauczyciele z PSP nr 5, PSP nr 11 oraz Katolickiej Szkole Podstawowej.

IX. REALIZACJA PROGRAMÓW I PROJEKTÓW SPOŁECZNYCH

Jednym z kluczowych zadań polityki społecznej jest diagnozowanie potrzeb środowiska lokalnego, które następnie stanowi bazę do inicjowania, opracowywania, wdrażania i rozwijania regionalnych i lokalnych programów z obszaru pomocy społecznej, ukierunkowanych na podnoszeniu jakości życia osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. W strukturze MOPS zadanie to zostało powierzone pracownikom ds. koordynacji programów społecznych i realizacji projektów socjalnych.

9.1. Koordynacja gminnych programów społecznych.

Na Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej spoczywa obowiązek opracowywania, wdrażania, monitorowania oraz aktualizowania lokalnych programów społecznych, wynikających z rozeznaczonych potrzeb.

W 2021 roku MOPS przygotował projekt Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na rok 2021, opracowany we współpracy z Zespołem Interdyscyplinarnym, oraz przeprowadził monitoring oraz przedłożył w I kwartale 2021 roku sprawozdanie z realizacji przez jednostki gminy i inne podmioty następujących programów:

- Gminnego Programu Wychodzenia z Bezdomności na lata 2020 – 2022 przyjęty Uchwałą Nr XIX/228/2019 Rady Miejskiej w Stalowej Woli z dnia 16 grudnia 2019 r.,
- Stalowowolskiego Programu Wspierania Seniorów na lata 2017 – 2020 przyjętego Uchwałą Nr XLIX/630/17 Rady Miejskiej w Stalowej Woli z dnia 24 marca 2017 r.
- Programu Wspierania Rodziny dla Gminy Stalowa Wola na lata 2018 – 2020 przyjętego Uchwałą Nr LXXI/926/18 Rady Miejskiej w Stalowej Woli z dnia 23 marca 2018r.
- Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2017 – 2020 przyjętego Uchwałą Nr L/630/17 Rady Miejskiej w Stalowej Woli z dnia 24 marca 2017 r. Zmieniony dokument po ewaluacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2017 – 2020 przyjęto Uchwałą Nr V/43/2019 Rady Miejskiej w Stalowej Woli z dnia 25 stycznia 2019 roku.

W sprawozdaniach dokonano zestawienia danych oraz analizy wskaźników osiągniętych w trakcie realizacji Programów. Sprawozdania obejmowały podsumowanie działań podejmowanych w roku 2020.

9.2. Realizacja projektów współfinansowanych ze środków UE i programów rządowych.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej wychodząc naprzeciw diagnozowanym potrzebom lokalnego środowiska sięga po różne możliwości uzupełniania oferty realizowanych usług wykorzystując środki zewnętrzne.

9.2.1. Projekty współfinansowane z funduszy UE.

- Projekt „Anioł stróż”

Projekt współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Osi priorytetowej VIII Integracja społeczna Działanie 8.3 Zwiększenie dostępu do usług społecznych i zdrowotnych Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020. Projekt realizowany na podstawie umowy o dofinansowanie nr RPPK.08.03.00-18-0049/18-00

z dnia 28 sierpnia 2019r. Wysokość dofinansowania Projektu 1 368 220,60 zł w tym środki europejskie w wysokości 1 224 281 zł ze środków dotacji celowej w kwocie 143 939,59 zł.

Cel projektu: „Zwiększenie dostępu do usług społecznych, poprawa warunków opieki domowej oraz wzrost aktywności społecznej 50 niesamodzielnych osób, które ze względu na stan zdrowia lub niepełnosprawność wymagają opieki lub wsparcia w związku z niemożnością samodzielnego wykonywania, co najmniej jednej z podstawowych czynności dnia codziennego, zamieszkałych na terenie Gminy Stalowa Wola poprzez realizację indywidualnych kompleksowych sąsiedzkich usług opiekuńczych, specjalistycznych usług opiekuńczych i usług asystenckich z wykorzystaniem nowoczesnych technologii niezbędnego sprzętu wspomaganego w okresie 1 sierpień 2019 r. do 31 grudnia 2021r.” Projekt skierowany był do osób w wieku 60 lat i więcej.

Zakres usług społecznych obejmował:

1. Sąsiedzkie Usługi Opiekuńcze zaplanowane dla 45 Uczestników/czek Projektu w wymiarze 20 godzin w każdym miesiącu realizacji projektu przez okres łącznie 24 miesięcy
2. Usługi telemonitoringu wraz z bransoletką/opaską życia zaplanowane dla 45 osób objętych sąsiedzkimi usługami opiekuńczymi
3. Specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania dla 20 osób świadczone przez psychologa i rehabilitanta
4. Usługi Asystenta Osoby Niepełnosprawnej dla 5 osób.

Zakres świadczonych usług społecznych w ramach projektu obejmował:

- ✓ sąsiedzka usługa opiekuńcza polegająca w szczególności na pomocy w: dokonywaniu zakupów podstawowych artykułów; w przygotowywaniu i podawaniu posiłków; w wykonywaniu prac porządkowych w gospodarstwie domowym; w praniu odzieży i bielizny; w regulowaniu opłat, w dotarciu do lekarzy, placówek i urzędów, w tym kontaktowanie się w sprawach urzędowych w imieniu osoby objętej usługą, towarzyszenie na spacerach; informowanie rodziny lub właściwych służb o pogorszeniu stanu zdrowia lub sytuacjach kryzysowych; odwiedzin w szpitalu; sprawdzanie użytkowania bransoletki/opaski życia oraz udzieleni porad (m.in. wymiana baterii). Szczegółowy zakres czynności dostosowany był indywidualnie do potrzeb każdej osoby niesamodzielnej. Realizacja sąsiedzkiej usługi opiekuńczej następowała na podstawie trójstronnego kontraktu określającego w szczególności zakres czynności oraz formę wynagrodzenia za SUO.
- ✓ usługę teleopieki w postaci opaski życia, której funkcją było, m.in. : odbieranie połączenia alarmowego wysyłane za pośrednictwem przycisku „SOS” oraz alarm „upadek”; identyfikacja podopiecznego, zapoznanie się z ankietą medyczną; zebranie szybkiego wywiadu na temat przyczyny alarmu; lokalizacja opaski użytkownika; powiadomienie rodziny, opiekuna, osób kontaktowych podopiecznego, wezwanie odpowiednich służb ratunkowych.
- ✓ specjalistyczne usługi opiekuńcze świadczone przez rehabilitanta lub psychologa wykonywane w miejscu zamieszkania.

Z 45 osób, które korzystały z sąsiedzkiej usługi z teleopieką 20 osób mogło być objętych pomocą rehabilitanta i psychologa.

Kolejną usługą realizowaną w ramach projektu była usługa Asystenta Osoby Niepełnosprawnej.

Zakres usługi Asystenta obejmował:

- 1) wsparcie w przemieszczaniu się na do lekarza, punktów usługowych, innych miejsc publicznych oraz asysta w tych miejscach, spędzanie czasu wolnego, w tym wsparcie podczas zajęć kulturalnych, sportowych i rekreacyjnych;

- 2) wsparcie w przemieszczaniu się do szkół, placówek oświatowych, wsparcie podczas zajęć edukacyjnych w procesie uczenia się;
- 3) pomoc w dostaniu się do urzędów pracy, pracodawców oraz do placówek zajmujących się aktywizacją zawodową, wsparcie związane z ewentualnym podjęciem przez osobę niepełnosprawną obowiązków zawodowych, tj.: trening punktualności, rzetelności, samodzielności, itp.

W roku sprawozdawczym z usługi sąsiedzkiej z teleopieką skorzystało 47 osób, z usług rehabilitanta – 20 osób, a z usług poradnictwa psychologicznego – 18 osób. Usługą asystencką objętych zostało 8 osób.

Do realizacji Projektu zatrudnionych zostało: 34 osoby świadczące sąsiedzką usługę opiekuńczą (wypracowano 10 665 godzin) ; 1 osoba -rehabilitant (wypracowano 700 godzin); 1 osoba- psycholog (wypracowano 160 godzin); 3 osoby asystent osoby niepełnosprawnej (wypracowano 6809 godzin).

Ogółem w okresie trwania Projektu „Anioł stróż” tj. od 31 stycznia 2020 do 31 grudnia 2021 r. usługami społecznymi **objęto 65 osób**. Sąsiedzkimi usługami opiekuńczymi wraz z teleopieką objęto 55 osób. Przycisk SOS został użyty 73 razy z czego kilkanaście wymagało interwencji pogotowia ratunkowego. Z usług rehabilitanta i psychologa skorzystało 23 osoby a z usług asystenta osoby niepełnosprawnej skorzystało 10 osób.

W okresie trwania pandemii Covid 19 nie nastąpiła przerwa we wsparciu uczestników projektu i w/w usługi były realizowane, wg przyjętych procedur bezpieczeństwa dotyczących realizacji usług społecznych

➤ Rozwadowski Klub Seniora.

Projekt pt. "Rozwadowski Klub Seniora" współfinansowany jest ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Osi priorytetowej VIII Integracja społeczna Działanie 8.3 Zwiększenie dostępu do usług społecznych i zdrowotnych Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020. Wysokość dofinansowania projektu to kwota 544 793,25 PLN w tym środki europejskie w wysokości 463 074,26 PLN, oraz środki dotacji celowej w kwocie 81 718,99 PLN.

Celem projektu jest zwiększenie dostępności do usług społecznych poprzez utworzenie Klubu Seniora zapewniającego dzienną opiekę dla osób potrzebujących wsparcia w codziennym funkcjonowaniu. Okres realizacji projektu: Od 1 października 2020 r. do 31 grudnia 2022 r.

Działania realizowane w ramach projektu zostały zaplanowane z myślą o przeciwdziałaniu osamotnieniu i marginalizacji starszych mieszkańców Rozwadowa. Rozwadowski Klub Seniora ma być miejscem, gdzie seniorzy będą mogli wspólnie się spotykać, nawiązać nowe znajomości, rozwijać swoje pasje i zainteresowania, wzmocnić swoje kompetencje społeczne, będą także mieć możliwość poprawić swój stan zdrowia poprzez udział w zajęciach sportowych oraz skorzystać z pomocy prawnej i psychologicznej.

Rozwadowski Klub Seniora (RKS) rozpoczął swoje funkcjonowanie od 20 stycznia 2021r. w budynku Rozwadowskiego Domu Kultury „Sokół”, przy ul. Rozwadowskiej 21. Klub Seniora został wyposażony w podstawowy, niezbędny sprzęt. W skład pomieszczeń, z których seniorzy korzystają wchodzi: salonik, toaleta, klatka schodowa + hall, schowek pod schodami, szatnia, sala spotkań, biuro, sala widowiskowa, toaleta dla osób niepełnosprawnych, przestrzeń przed RKS – tzw. „ogródek”. RKS działa w godzinach od 8.00 do 14.00. Kadre Rozwadowskiego Klubu Seniora

stanowią: opiekun-koordynator, opiekun-animator, oraz oddelegowani w ramach obowiązków służbowych: pracownik socjalny, psycholog oraz radca prawny.

W 2021 roku w ramach projektu zrealizowano wiele działań o różnorodnym charakterze, dopasowanych do możliwości i zainteresowań osób starszych:

1. Stałe i codzienne zajęcia twórcze, teatralne i sportowe.
2. Zajęcia grupowo-edukacyjne w formie szkoleń prowadzonych przez specjalistów z zakresu danej dziedziny, w tym: zajęcia sportowe; wyjście na seans filmowy, zajęcia z opiekunem medycznym pt. „Bezpieczny senior”; we współpracy z Dziennym Domem Senior+ wspólne grillowanie; zajęcia z zakresu „Żywność osób starszych-profilaktyka prozdrowotna”; z zakresu e – senior ;, obchody Dnia Seniora.

Klub Seniora zapewnia uczestnikom również codzienny ciepły posiłek.

Liczba uczęszczających do Rozwadowskiego Klubu Seniora na dzień 31 grudnia 2021 r. - 14 osób.

9.2.2. Programy Rządowe dofinansowane z budżetu państwa.

➤ Program „Opieka wytchnieniowa”- edycja 2021:

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej realizował program rządowy „Opieka wytchnieniowa”- edycja 2021, finansowany w całości z Funduszu Solidarnościowego Wsparcia Osób Niepełnosprawnych.

Opieka nad osobami niepełnosprawnymi obciąża bezpośrednich opiekunów zarówno fizycznie, jak i psychicznie, dlatego często prowadzi u tych osób do syndromu wypalenia. Opiekując się swoimi niepełnosprawnymi bliskimi nie mają czasu na odpoczynek, przestają dbać o swoje zdrowie stając się „pacjentami drugiego rzutu”. W efekcie przewlekłego stresu opiekunowie często doświadczają depresji, zaburzeń lękowych, zaburzeń snu, a także różnego rodzaju objawów somatycznych, takich jak bóle napięciowe (głowy, serca, kręgosłupa), czy problemy gastryczne. Z uwagi na brak możliwości zapewnienia fachowej opieki nad niepełnosprawnym członkiem rodziny niemożliwe staje się korzystanie z zabiegów medycznych, turnusów rehabilitacyjnych, czy kilkudniowy wypoczynek.

Program „Opieka wytchnieniowa” realizowany był w okresie od września do 31 grudnia 2021., w dwóch formach:

- ✓ usługa pobyt dzienny dla osoby zależnej, w miejscu wskazanym przez bezpośredniego opiekuna dla 2 dzieci i 12 osób dorosłych.

W przypadku 13 osób usługa była realizowana przez podmiot zewnętrzny wyłoniony w ramach przeprowadzonego postępowania z Ustawy prawo zamówień publicznych, natomiast w przypadku 1 osoby świadczona była przez osobę zatrudnioną w MOPS w Dziale Usług na podstawie umowa o pracę. Łącznie z usługi pobytu dziennego skorzystało 14 opiekunów osób niepełnosprawnych

- ✓ usługa pobyt całodobowy dla osoby zależnej realizowana była przez dwie placówki dla 3 osób.

2 osoby niepełnosprawne przebywały w Domu opieki wyłonionym w ramach postępowania z Ustawy prawo zamówień publicznych, wpisanym do rejestru Wojewody, 1 osoba niepełnosprawna przebywała w placówce wskazanej przez opiekuna. Łącznie z usługi opieki wytchnieniowej – pobyt całodobowy skorzystało 3 opiekunów.

Łączna kwota środków Funduszu Solidarnościowego wykorzystana przez MOPS na realizację Programu „Opieka wytchnieniowa” edycja 2021 wyniosła 74 976 zł w tym na zadanie- pobyt dzienny 58 720 zł i zadanie - pobyt całodobowy 16 256, 00 zł.

➤ Program Asystent Osobisty Osoby Niepełnosprawnej- edycja 2021

Osoby niepełnosprawne z uwagi na posiadane dysfunkcje mają trudności w codziennym funkcjonowaniu, niejednokrotnie czują się dyskryminowane i wykluczone z życia społecznego. Ograniczenia wywołane niepełnosprawnością powodują brak możliwości podejmowania aktywności i realizowania prawa do aktywnego życia, korzystania w pełni z wydarzeń społecznych, kulturalnych, sportowych itp.

MOPS w 2021 roku realizował po raz drugi usługę asystenta osobistego osoby niepełnosprawnej w ramach Programu Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej „Asystent Osobisty Osoby Niepełnosprawnej”-edycja 2021 finansowanego w całości ze środków Solidarnościowego Funduszu Wsparcia Osób Niepełnosprawnych.

Z usługi asystenta mogły skorzystać osoby posiadające orzeczenie o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, albo orzeczenie równoważne do wyżej wymienionych, które wymagają usługi asystenta w wykonywaniu codziennych czynności oraz funkcjonowaniu w życiu społecznym. Usługi asystenta w szczególności miały polegać na towarzyszeniu uczestnikowi Programu w wyjściu w wybrane przez uczestnika miejsca, między innymi: w celu załatwiania spraw urzędowych, korzystania z dóbr kultury (np. muzeum, kino, teatr, galeria sztuki, wystawy), skorzystania z placówek służby zdrowia i rehabilitacyjnych, gabinetów lekarskich, zakupach, z zastrzeżeniem aktywnego udziału uczestnika Programu przy ich realizacji, nawiązaniu kontaktu/ współpracy z różnego rodzaju organizacjami, itp. Usługi realizowane były na zasadzie współdziałania osoby niepełnosprawnej i asystenta, przy uwzględnieniu decydującego wpływu uczestnika Programu lub jego opiekuna prawnego na podejmowane działania.

Program realizowany był w okresie od lipca do 31 grudnia 2021 r.

Z usługi asystenta skorzystało:

- 2 dzieci
- 12 osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności
- 4 osoby z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności

Usługa była realizowana przez 16 asystentów wskazanych przez osoby niepełnosprawne lub opiekunów dzieci, zatrudnione w ramach przeprowadzonego postępowania z Ustawy prawo zamówień publicznych na podstawie umowy cywilno-prawnej.

Łączna kwota środków Funduszu Solidarnościowego wykorzystana przez MOPS na realizację Programu „Asystent Osobisty Osoby Niepełnosprawnej”-edycja 2021 wyniosła **155 540,80 zł**

➤ Program „Opieka 75+”- edycja 2021.

W okresie od kwietnia do grudnia 2021 r. , MOPS realizował rządowy Program Ministra Rodziny i Polityki Społecznej „Opieka 75+”- edycja 2020. Program zakładał wsparcie finansowe gmin w zakresie świadczenia usług opiekuńczych w tym specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób w wieku 75 lat i więcej, spełniających warunki do udzielenia pomocy wskazane w ustawie o pomocy społecznej. Głównym celem Programu jest poprawa jakości życia osób w wieku 75+ i więcej, poprzez poprawę dostępności do usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób w wieku 75 lat i więcej, które są osobami samotnymi lub samotnie gospodarującymi, a także tych, które pozostają w rodzinie, adekwatnie do potrzeb i możliwości wynikających z wieku i stanu zdrowia.

Program realizowany był w oparciu o kadre opiekunek zatrudnionych w Dziale Usług. Łącznie z usług opiekuńczych w ramach programu „Opieka 75+” zostało objętych 59 osób, w tym 33 osoby, które nie korzystały wcześniej z usług opiekuńczych i 5 osób, którym została zwiększona liczba godzin

świadczonych usług. Łącznie wykonanych zostało 10 010 godzin usług. U czterech osób usługi te, świadczone były nieodpłatnie, co wynikało z założenia programu (Program rekomenduje nie pobieranie odpłatności za usługi opiekuńcze, w tym specjalistyczne usługi opiekuńcze świadczone dla osób w wieku 75 lat i więcej, których dochód nie przekracza 250% obowiązującego od 1 października 2018 r. kryterium dochodowego określonego w art. 8 ustawy o pomocy społecznej) i przyjętej na tę okoliczność Uchwały nr XXVIII/284/2020 Rady Miejskiej w Stalowej Woli z dnia 22 maja 2020 r. zmieniająca uchwałę w sprawie określenia szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz szczegółowych warunków częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat i trybu ich pobierania.

Łączny koszt realizacji Programu wyniósł 288 854 zł a gmina Stalowa Wola otrzymała dotację w wys. 50 % kosztów realizacji usług dla tej grupy odbiorców, tj. kwotę 144 427 zł.

➤ Program „Asystent rodziny” na rok 2021.

Program Asystent rodziny Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej zakłada finansowe wsparcie finansowe gmin w zakresie dofinansowania do wynagrodzenia asystentów rodzin realizujących zadania wynikające z Ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. W 2020 r. Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej zdecydowało się na przyznanie każdemu asystentowi rodziny kwoty 1 700,00 zł tytułem nagrody za trudną pracę z rodzinami w okresie pandemii COVID-19. Łącznie Gmina otrzymała 8000,00 zł dla 4 asystentów rodziny zatrudnionych w MOPS.

➤ Program „Wspieraj Seniora” w 2021 roku

Program „Wspieraj Seniora” w Gminie Stalowa Wola realizowany był przez cały 2021 rok jako kontynuacja działań rozpoczętych w 2020 roku. Program finansowany był ze środków z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19.

Strategicznym celem Programu było zapewnienie usługi wsparcia Seniorów, w wieku 70 lat i więcej, a w szczególnych przypadkach osób poniżej 70 roku życia, którzy w obowiązującym stanie epidemii zdecydowali się na pozostanie w domu i nie byli w stanie np. poprzez wsparcie rodziny zabezpieczyć sobie artykułów podstawowej potrzeby. Z programu nie mogły korzystać osoby, które już otrzymywały wsparcie w ramach usług opiekuńczych, czy specjalistycznych usług opiekuńczych. Seniorom, którzy zgłosili się poprzez infolinię oraz bezpośrednio do Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Stalowej Woli w celu uzyskania w/w wsparcia została udzielona pomoc według zgłaszanych potrzeb. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Stalowej Woli realizował zadanie poprzez współpracę z wolontariuszami.

Przez cały okres realizacji Programu, swoją gotowość do udzielania wsparcia zgłosiło łącznie ok. 30 wolontariuszy, w realizację usługi wsparcia aktywnie zaangażowało się 16 z nich. Łącznie z usługi wsparcia skorzystało 25 osób w tym: - 11 osób w wieku 70 lat i więcej oraz 14 osób w wieku poniżej 70 lat, które zgłosiły potrzebę wsparcia bezpośrednio do Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Stalowej Woli.

W ramach Programu zrealizowano łącznie 221 zgłoszeń od osób potrzebujących wsparcia. W ramach bezpośredniej pomocy w miejscu zamieszkania tj. zakupów, zrealizowania recept, wyprowadzania psa czy dostarczenia ciepłego posiłku zrealizowano 218 zgłoszeń (w tym zakupy - 74 zgłoszenia, dostarczenie ciepłego posiłku – 16 zgłoszeń, wyprowadzenie psa – 122 zgłoszenia,

realizacja recept – 6 zgłoszeń), w przypadku 3 zgłoszeń udzielono seniorom porady/informacji telefonicznej, co nie wiązało się z koniecznością wysłania wolontariusza (tych zgłoszeń od seniorów nie ujęto w statystykach dotyczących liczby osób faktycznie objętych wsparciem w ramach Programu).

➤ Program #SZCZEPIMYSIĘ Transport na szczepienia

Decyzją Wojewody Podkarpackiego, w styczniu 2021 roku Gmina Stalowa Wola została zobowiązana do zorganizowania transportu (dowozu) do punktu szczepień przeciwko wirusowi SARS-CoV-2 dla osób niepełnosprawnych, tj. posiadających aktualne orzeczenie o niepełnosprawności w stopniu znacznym o kodzie R lub N lub odpowiednio I grupę z w/w schorzeniami oraz osób mających obiektywne i niemożliwe do przewyciężenia we własnym zakresie trudności w samodzielnym dotarciu do najbliższego punktu szczepień.

W gminie Stalowa Wola zadanie to realizował Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Stalowej Woli. Na potrzeby realizacji transportu zorganizowano infolinię, za pośrednictwem której mieszkańcy miasta mogli zasięgnąć informacji dotyczących szczepień oraz umówić się na dojazd do punktów szczepień. Informacje o możliwości skorzystania ze wsparcia Ośrodka w dojeździe do przychodni czy szpitala zamieszczano na stronach internetowych Ośrodka, Gminy Stalowa Wola, w portalach społecznościowych oraz w lokalnych mediach. Początkowo transport realizowany był jedynie przez MOPS, z czasem w akcję zaangażowali się także strażacy z Ochotniczej Straży Pożarnej w Stalowej Woli.

W 2021 roku z pomocy w dotarciu do punktów szczepień na terenie Stalowej Woli skorzystało 20 osób. Zrealizowano łącznie 31 wyjazdów (część osób dowożono na więcej niż jedną dawkę szczepionki).

X. NAGRODY, WYDARZENIA CYKLICZNE I CIEKAWY INICJATYWY

10.1. Certyfikat Jakości Centrum Aktywności Lokalnej.

Podczas sesji Rady Miejskiej Stalowej Woli w dniu 30 czerwca 2021 roku Pani Monika Makowiecka członkini Zarządu Stowarzyszenia Centrum Wspierania Aktywności Lokalnej CAL na ręce Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej Pana Piotra Pierścionka uroczystie przekazała Certyfikat Jakości Centrum Aktywności Lokalnej (CAL).

Certyfikat został przyznany za wyróżniającą się pracę w zakresie organizowania społeczności lokalnej. Organizowanie społeczności lokalnej polega na uczeniu społeczności jak mogą sobie pomóc wykorzystując zasoby z najbliższego otoczenia. Jednym z elementów powyższego modelu są działania oparte na partnerstwie instytucji i osób, które swoim zasięgiem oddziałują na daną społeczność. W OSŁ wiodącą rolę pełnią pracownicy socjalni - organizatorzy społeczności lokalnej, którzy pracują bezpośrednio w społeczności. Organizatorzy społeczności lokalnej działają w oparciu o faktyczne potrzeby ludzi mieszkających na danym obszarze i ich bezpośrednie doświadczenia, inspirują i mobilizują mieszkańców do podejmowania samodzielnych działań w celu rozwiązywania własnych problemów.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Stalowej Woli jako jeden z pierwszych w województwie podkarpackim oraz wśród nielicznych Ośrodków w Polsce realizuje metodę OSŁ na terenie miasta Stalowa Wola od 2014 roku zaczynając pracę z wymagającą pod względem złożoności

problemów społecznością bloków socjalnych na Osiedlu Fabrycznym (ul. Podleśna 2 i Sierpnia 22) . Dzięki współpracy wielu instytucji, organizacji pozarządowych, firm, a także władz miasta Osiedle Fabryczne zmienia się z roku na rok.

W oparciu o model OSL, dla MOPS w Stalowej Woli w 2016 r. po raz pierwszy przyznany został Certyfikat Jakości Centrum Aktywności Lokalnej, który w 2021 r. został przedłużony o kolejne 5 lat (do 2026 r.).

10.2. Gala Wolontariatu.

W dniu 7 grudnia 2021 r. w Urzędzie Miasta w Stalowej Woli odbyło się uroczyste spotkanie zorganizowane przez Stowarzyszenie Centrum Aktywności Społecznej SPECTRUM w partnerstwie z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Stalowej Woli, mające na celu uhonorowanie tytułem „Wolontariusza Roku” oraz wyróżnienie najbardziej aktywnych wolontariuszy i działaczy społecznych z terenu miasta Stalowa Wola.

Spotkanie odbyło się w ramach realizacji zadania współfinansowanego ze środków Gminy Stalowa Wola "Organizacja i promocja wolontariatu – Wolontariat jest cool!". Patronat honorowy nad Galą Wolontariatu 2021 objęli Prezydent Miasta Stalowa Wola - Pan Lucjusz Nadberezny oraz Przewodniczący Rady Miejskiej Stalowej Woli – Pan Stanisław Sobieraj. Podczas uroczystości dokonano rozstrzygnięcia konkursu na Wolontariusza Roku 2021 oraz dwóch konkursów plastycznych pn. "Pomaganie jest cool!", ogłoszonych przez Stowarzyszenie Centrum Aktywności Społecznej SPECTRUM. Celem konkursu było przybliżenie idei wolontariatu, kształtowanie wrażliwości na potrzeby innych, pobudzanie aktywności społecznej poprzez ukazanie, że każdy ma wiele do zaoferowania swojemu otoczeniu.

Konkurs „Wolontariusz Roku 2021” skierowany był do organizacji pozarządowych, nieformalnych grup inicjatywnych, szkół i placówek oświatowych, instytucji kultury, instytucji pomocy społecznej oraz innych instytucji współpracujących z wolontariuszami na terenie Miasta Stalowa Wola. Komisja Konkursowa oceniając dorobek zgłaszanych do nagrody wolontariuszy oraz prace plastyczne dzieci i młodzieży brała pod uwagę: zaangażowanie, innowacyjność, skuteczność i partnerstwo.

Łącznie na konkurs wpłynęło 10 zgłoszeń Wolontariuszy typowanych przez organizacje, stowarzyszenia i inne podmioty. Z uwagi na małą liczbę zgłoszeń komisja konkursowa podjęła decyzję o nie przyznawaniu poszczególnych miejsc, a jedynie tytułu Wolontariusz Roku 2021. Laureatką konkursu została Pani **Joanna Lebioda**. Natomiast wszyscy zgłoszeni kandydaci otrzymali pisemne podziękowania za swoją bezinteresowną pracę.

Konkurs plastyczny pn. "Pomaganie jest cool!", skierowany był do dwóch grup wiekowych dzieci i młodzieży. Konkurs polegał na wykonaniu prac plastycznych w dowolnej technice na temat wolontariatu. Na konkurs plastyczny wpłynęło łącznie 332 prace w trzech kategoriach wiekowych (89 z przedszkoli/oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych i 233 ze szkół podstawowych). Komisja Konkursowa przyznała nagrody dla miejsca I, II, i III w poszczególnych kategoriach wiekowych. W każdej z kategorii przyznane zostały także wyróżnienia.

Nagrody w konkursach zostały zakupione ze środków Gminy Stalowa Wola w ramach zadania "Promocja i organizacja wolontariatu – Wolontariat jest cool". Ponadto nagrody ufundowali: Prezydent Miasta Stalowej Woli - Pan Lucjusz Nadberezny, Przewodniczący Rady Miejskiej – Pan Stanisław Sobieraj i Agencja Rozwoju Przemysłu S.A. w Warszawie.

10.3. Opłatek Maltański.

W dniu 21 grudnia 2021 roku Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Stalowej Woli wraz z Zakonem Maltańskim Polska - Fundacją Polskich Kawalerów Maltańskich w Krakowie już po raz ósmy zorganizował na terenie Stalowej Woli Opłatek Maltański.

W 2021 roku Opłatek Maltański odbywał się 29 miastach na terenie Polski oraz w 2 miastach poza granicami naszego kraju (Londyn, Energodar). Łącznie w organizację inicjatywy włączyło się 31 miast.

Opłatek Maltański to ogólnopolska, świąteczna akcja charytatywna organizowana od 2002 roku przez Zakon Maltański Polska wraz z lokalnymi ośrodkami pomocy społecznej, polegająca na organizacji spotkań wigilijnych dla osób potrzebujących m. in. rodzin wielodzietnych, osób samotnych i niepełnosprawnych. W organizację każdego ze spotkań wigilijnych zaangażowani są lokalni przedsiębiorcy, darczyńcy i wolontariusze. Ideą Opłatka Maltańskiego jest pomoc osobom potrzebującym w sposób dwutorowy: poprzez wsparcie materialne oraz wsparcie duchowe w formie zaproszenia do wspólnego stołu wigilijnego, podzielenia się opłatkiem, wspólnego posiłku i kolędowania.

Ze względu na panujące obostrzenia sanitarne związane z COVID-19, niemożliwe było zorganizowanie tradycyjnego spotkania wigilijnego przy stole wigilijnym. Opłatek Maltański zmienił formułę, dostosowując się do warunków i możliwości związanych z organizacją Akcji w pandemii koronawirusa i polegał na przygotowaniu i przekazaniu paczek świątecznych z artykułami o dłuższym terminie ważności oraz opłatka i kartki świątecznej z życzeniami. Na paczkę składały się artykuły otrzymane od Fundacji Polskich Kawalerów Maltańskich w Krakowie, sieci sklepów Biedronka oraz od sponsorów i ludzi dobrej woli. Do każdej z paczek dołączony była kartka świąteczna z życzeniami przygotowane przez Publiczną Szkołę Podstawowa NR 9 im. Jana Kochanowskiego w Stalowej Woli oraz Niepubliczne Przedszkole „Chatka Misia” w Stalowej Woli.

Osoby objęte wsparciem to 100 osób mieszkańców Gminy Stalowa Wola, w tym:

- ✓ 70 osób to osoby starsze, samotne, schorowane, w tym 42 osoby to uczestnicy Dziennego Domu Senior+ przy MOPS w Stalowej Woli.
- ✓ 21 osób to 6 rodzin z 14 dziećmi objętych pomocą Zespołu ds. Pomocy Rodzinie MOPS w Stalowej Woli.
- ✓ 9 osób to osoby samotne, niepełnosprawne, znajdujące się w trudnej sytuacji materialnej, wytypowane przez pracowników socjalnych tut. Ośrodka.

Cześć osób odebrała paczki w siedzibie MOPS osobiście, a osobom, które z uwagi na wiek i niepełnosprawność nie mogły przybyć do Ośrodka, paczki z wykorzystaniem samochodu MOPS dostarczyli pracownicy MOPS. Dla 30 uczestników Dziennego Domu Senior+ przy MOPS w Stalowej Woli wręczono paczki w trakcie spotkania wigilijnego, w którym gościem honorowym był o. Marek Pieńkowski OP - Dominikanin z Rzeszowa. W trakcie spotkania harcerze - 14 Stalowowolska Gromada Zuchowa „Hakuna Matata” przybyli ze Światłem Betlejemskim i zaśpiewali z udziałem gitary kolędy, odczytano Pismo Święte zmówiono modlitwę, złożono życzenia zarówno przez gości, jak i uczestnicy sobie wzajemnie. Natomiast 12 osobom uczestnikom DDS+ , nieobecnych na Wigilii z powodu obostrzeń związanych z pandemią, paczki przekazano następnego dnia lub dowieziono do domów.

10.4. Stalowowolska Paczka Pomocy- Edycja 2021 – SAMOTNY, ALE NIE SAM

Akcja charytatywna „Stalowowolska Paczka Pomocy” to inicjatywa pracowników Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Stalowej Woli.

W październiku 2021 roku pomimo pandemii COVID – 19 MOPS przystąpił po raz czwarty do organizacji lokalnej Akcji Charytatywnej „Stalowowska Paczka Pomocy Edycja 2021 – SAMOTNY, ALE NIE SAM”. Z uwagi na stan epidemiologiczny, forma inicjatywy uległa zmianie i opierała się na współpracy z lokalnym biznesem i instytucjami publicznymi.

Akcja skierowana była do osób starszych (po 65 roku życia), samotnych, znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej. Polegała na przygotowaniu przez stalowowskie firmy i instytucje paczek świątecznych z konkretnymi artykułami spożywczymi oraz środkami pielęgnacji i dostarczeniu ich do siedziby MOPS . Następnie paczki przekazywane były do seniorów zgłaszanych przez instytucje, pracowników MOPS, stowarzyszenia i osoby prywatne. Paczki rozwożone były przez pracowników MOPS, strażaków z Ochotniczej Straży Pożarnej w Stalowej Woli, policjantów z KPP w Stalowej Woli, pracowników i podopiecznych Schroniska dla Bezdomnych Mężczyzn w Stalowej Woli. Do każdego podarunku dołączone były od darczyńców kartki świąteczne z życzeniami.

W okresie od 25 października do 20 grudnia 2021 roku, dzięki ogromnemu zaangażowaniu stalowowskich firm i instytucji, 55 darczyńców w tym: 18 stalowowskich instytucji (m.in. MOPS), 11 firm i 22 placówki oświatowe, łącznie przekazało **242 paczki dla stalowowskich seniorów**

W paczkach znalazły się artykuły spożywcze, w tym m.in. kawa, kawa zbożowa, kakao, herbata czarna, owocowa, ziołowa, miód, dżem, bakalie, owoce w słoiku lub w puszcze, owoce suszone, wyroby czekoladowe, ciastka paczkowane oraz środki pielęgnacji, w tym m.in. krem do rąk, szampon do włosów, balsam do ciała, żel pod prysznic, mydło. Ponadto firma BAGPAK przekazała uczestnikom Rozwadowskiego Klubu Seniora sprzęt AGD: piekarnik, kuchenkę mikrofalową, mikser z misą obrotową oraz ekspres do kawy.

XI. WSPÓŁPRACA Z INNYMI PODMIOTAMI PRZY REALIZACJI ZADAŃ WYNIKAJĄCYCH Z ROZEZNANYCH POTRZEB.

W 2021 roku Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Stalowej Woli współpracował między innymi z następującymi instytucjami i podmiotami:

- Powiatowy Urząd Pracy w Stalowej Woli – MOPS od 2011 roku realizuje określoną porozumieniem współpracę z Powiatowym Urzędem Pracy w Stalowej Woli przy podejmowaniu działań wzmacniających aktywność osób bezrobotnych, które są jednocześnie klientami Ośrodka i PUP. Współpraca ta polega w szczególności na wymianie informacji umożliwiającej optymalizację zakresu i form pomocy udzielanej przez obie instytucje tej samej osobie, w sposób pozwalający uniknąć powielania wzajemnych działań w zakresie aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych, w tym głównie w ramach realizacji kontraktów socjalnych z osobami bezrobotnymi zawierających instrumenty aktywizacji zawodowej. Od 2015 roku MOPS w partnerstwie z PUP realizuje Program Aktywizacja i Integracja w zakresie aktywizacji i integracji społecznej osób długotrwale bezrobotnych w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy (zakres współpracy został szczegółowo opisany w rozdziale V. Aktywizacja osób bezrobotnych). Stała współpraca z Powiatowym Urzędem Pracy polega także na wymianie informacji na temat osób zarejestrowanych w PUP oraz korzystających ze świadczeń pomocy społecznej poprzez platformę SEPI do której dostęp mają jedynie upoważnione osoby w MOPS, jak również na dostępie do aktualnych ofert pracy, staży oraz praktyk; informowaniu o aktualnych projektach i programach specjalnych, które realizowane są na rzecz osób bezrobotnych będących w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy; informowaniu o targach i giełdach pracy oraz grupowych poradach zawodowych i oferowanych formach pomocy dla osób pozostających bez pracy.

- Centrum Informacji i Planowania Kariery Zawodowej w Rzeszowie – Filia w Tarnobrzegu – stała współpraca w zakresie aktywizacji i doradztwa zawodowego osób wykluczonych społecznie z powodu bezrobocia, uzależnienia, bezdomności. Kierowani tam przez pracowników socjalnych klienci MOPS mieli możliwość skorzystania z bezpłatnego doradztwa zawodowego, poradnictwa w zakresie sporządzenia dokumentów aplikacyjnych oraz bezpłatnego dostępu do komputera, drukarki i internetu. W trakcie pandemii koronawirusa bezpośredni kontakt został ograniczony z uwagi na zagrożenie zakażeniem z tego względu pomoc świadczona była w formie zdalnej, za pośrednictwem telefonu i poczty e-mail. Natomiast zajęcia grupowe odbywały się w reżimie sanitarnym i z zachowaniem zasad dystansu społecznego oraz ograniczonej liczby uczestników w skróconym czasie. Zainteresowani mogli uzyskać profesjonalne doradztwo w zakresie pisania CV, listu motywacyjnego, które następnie za pośrednictwem poczty e-mail mogli przesłać do pracodawców lub wydrukować i doręczyć do zakładów pracy.
- Centrum Kształcenia Ustawicznego i Ośrodek Doksztalcania i Doskonalenia Zawodowego w Stalowej Woli – współpraca w zakresie organizacji zajęć warsztatowych z zakresu wizażu i kreowania wizerunku w formie usług kosmetycznych i fryzjerskich dla uczestników Klubu Integracji Społecznej i Klubu „Wesoła gromadka” z okazji Dnia Kobiet. Ponadto organizacja zajęć dla seniorów z Dziennego Domu Senior+ świadczonych przez uczennice w zawodach technik usług kosmetycznych i technik fryzjerstwa oraz wykwalifikowaną kadrę nauczycielską CKU.
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Stalowej Woli – współpraca w zakresie poradnictwa rodzinnego, interwencji kryzysowych, w sprawie kierowania i umieszczenia w domach pomocy społecznej, pomocy w wypełnieniu i skompletowaniu dokumentacji niezbędnej do ubiegania się o orzeczenie o niepełnosprawności lub orzeczenie o stopniu niepełnosprawności a następnie kierowanie osób na Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności, wymiana informacji w sprawach asystentury rodzin biologicznych dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej, wychowanków Domu Dziecka oraz wychowanków usamodzielniających się oraz innych zadań wynikających z realizowanych ustaw m.in. szkolenia dla pracowników Ośrodka.
- Komenda Powiatowa Policji w Stalowej Woli – współpraca w sytuacjach kryzysowych, zwłaszcza w przypadkach interwencji dot. stosowania przemocy w rodzinie, osób chorych psychicznie, demoralizacji nieletnich oraz w sytuacjach podejmowanych przez policję interwencji u samotnych osób chorych i starszych. Ponadto współpraca z dzielnicowymi w zakresie pracy z klientami tzw. „trudnymi” z możliwością korzystania z asysty w sytuacjach zagrożenia dla pracowników MOPS w czasie wykonywania czynności służbowych. Przedstawiciele KPP współpracowali również z Klubem Integracji Społecznej w ramach zajęć edukacyjnych z zakresu profilaktyki i bezpieczeństwa dla osób uczestniczących w działaniach Klubu. Tematyka poruszana na zajęciach to: bezpieczeństwo na drodze, profilaktyka uzależnień, cyberprzemoc, mowa nienawiści oraz przemoc w rodzinie. Ponadto Przedstawiciele KPP współpracowali z pracownikiem socjalnym ds. bezdomności w zakresie wspólnych patroli w miejscach przebywania osób bezdomnych w okresie jesienno –zimowym, udzielania niezbędnego wsparcia (odzież, żywność, pomoc finansowa) i zabezpieczenia w miejsca noclegowe, czy pomoc medyczną. W okresie pandemii koronawirusa monitoring miejsc przebywania osób bezdomnych w związku z zagrożeniem COVID-19 oraz zabezpieczanie osób bezdomnych w środki ochrony osobistej m.in. maseczki.
- Sąd Rejonowy w Stalowej Woli – kierowanie pism w sprawie wglądu w sytuację rodzin, w których istnieje podejrzenie nienależytego wykonywania władzy rodzicielskiej, wydawanie opinii na prośbę Sądu o funkcjonowaniu rodzin w stosunku do których Sąd ograniczył władzę rodzicielską, kierowanie wniosków w sprawie leczenia psychiatrycznego lub kierowania do

domów pomocy społecznej osób w sytuacjach zagrożenia życia i zdrowia osoby lub środowiska bez zgody uczestnika, wnioskowanie o zamknięte leczenie odwykowe. Współpraca z kuratorami sądowymi i społecznymi w przypadku rodzin objętych nadzorem kuratorskim.

- Prokuratura Rejonowa w Stalowej Woli – składanie wniosków o wszczęcie postępowania w przypadku zgłoszenia przemocy w rodzinie, podejrzania o zaniedbywanie w stosunku do osób zależnych lub innych spraw klientów MOPS wymagających rozpoznania wychodzącego poza zakres kompetencji pracownika socjalnego, w tym również ubezwłasnowolnienie i leczenie odwykowe.
- Stalowowolski Ośrodek Wsparcia i Interwencji Kryzysowej – współpraca na rzecz klienta objętego wsparciem zarówno przez MOPS jak i SOWiK w ramach zespołów superwizyjnych, konsultacje w sprawach indywidualnych klientów.
- Zakłady Opieki Zdrowotnej – w sprawie ustalania konieczności zabezpieczenia usług w miejscu zamieszkania po zakończeniu leczenia szpitalnego, kompletowania dokumentów dla osób ubiegających się o skierowanie do domów pomocy społecznej lub zakładów opiekuńczo-leczniczych, zabezpieczenia w pomoc medyczną osób przebywających na kwarantannie lub w izolacji domowej, pomoc w dostępie do tele - porad klientom MOPS w sytuacji zagrożenia zdrowia i życia, współpraca w zakresie wykonywania testów na COVID-19, itp.
- Placówki oświatowe (szkoły, przedszkola) – współdziałanie z pedagogami szkolnymi w zakresie udzielania pomocy dzieciom i ich rodzinom, a także w sprawie dożywiania uczniów w czasie trwania roku szkolnego oraz ferii zimowych i wakacji letnich.
- Kuratorium Oświaty w Rzeszowie – w sprawie wypoczynku letniego dla dzieci i młodzieży z rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym.
- Urząd Miasta Stalowa Wola - wymiana informacji, przeprowadzanie wywiadów środowiskowych w celu ustalenia uprawnień do świadczeń rodzinnych, świadczeń pielęgnacyjnych, ubezpieczenia zdrowotnego, dodatku mieszkaniowego, opiniowanie wniosków o przydział lokalu socjalnego, współpraca przy realizacji prac społecznie użytecznych.
- Miejska Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych– wnioskowanie w sprawie osób uzależnionych od alkoholu na przymusowe leczenie odwykowe.
- Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Stalowej Woli – w zakresie pomocy pedagogicznej i psychologicznej dzieciom z problemami w nauce i zachowaniu.
- ZUS/ KRUS – wzajemna wymiana informacji w zakresie uprawnień klientów MOPS do świadczeń zabezpieczenia społecznego.
- Inne Ośrodki Pomocy Społecznej – wymiana informacji w sprawie świadczeniobiorców możliwości uzyskania wsparcia ze strony oddzielnie zamieszkałych członków rodzin, refundacje świadczeń z zakresu pomocy społecznej.
- Zakład Administracji Budynków, Rejon Energetyczny, Rejon Gazowniczy, Miejski Zakład Komunalny, Miejski Zakład Budynków - kontakty w sprawie płatności, zadłużeń, negocjacje w sprawie terminów płatności i rozłożeń zadłużenia na raty, ponadto z administracją budynków mieszkalnych w sprawie przeprowadzenia niezbędnych remontów i dezynfekcji w mieszkaniach klientów MOPS, itp.
- Ochotnicza Straż Pożarna (OSP) – współpraca w zakresie: dystrybucji i rozwoju żywności w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa dla Najbardziej Potrzebujących mieszkańców Gminy Stalowa Wola; transportu i dostarczania darów dla seniorów i osób niepełnosprawnych w miesiącach listopad - grudzień 2020 w ramach Akcji „Stalowowolska Paczka Pomocy”; transportu i dostarczania darów w ramach Opłatka Maltańskiego 2020 do

mieszkań i domów osób starszych, niepełnosprawnych w okresie przedświątecznym. Ponadto w okresie pandemii koronawirusa OSP we współpracy z MOPS w ramach zleceń otrzymywanych od osób w kwarantannie, czy izolacji dokonywała zakupów niezbędnych artykułów i dostarczała do mieszkań osób zgłaszających.

- Powiatowa Stacja Sanitarно – Epidemiologiczna w Stalowej Woli – od marca 2020 roku stała współpracą w związku z COVID-19 w zakresie informowania o osobach w kwarantannie i izolacji oraz o potrzebach przez nie zgłaszanych i organizacji form pomocy dla mieszkańców Stalowej Woli w czasie pandemii. Pomoc w prawidłowej interpretacji i realizacji procedur związanych z przebywaniem na kwarantannie, w izolacji, wynikami testów na COVID-19.
- Nadleśnictwo Rozwadów – współpraca w ramach działań środowiskowych w Klubie „Wesoła gromadka”.
- Firmy prywatne i lokalni przedsiębiorcy - współpraca w ramach działań środowiskowych organizatorów społeczności lokalnej oraz Akcji „Stalowowska Paczka Pomocy – Edycja 2021”.

Ważnym partnerem pomocy społecznej jako instytucji polityki socjalnej państwa na szczeblu lokalnym jest III sektor czyli organizacje pozarządowe, często działające i specjalizujące się w kręgu działań na rzecz określonych grup zagrożonych lub dotkniętych już wykluczeniem społecznym. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w ramach wzajemnej współpracy ze stowarzyszeniami i organizacjami już od kilkunastu lat udostępnia niżej wymienionym stowarzyszeniom bezpłatnie swoje pomieszczenia (salę konferencyjną) na spotkania integracyjne i prowadzenie działalności statutowej w budynku Ośrodka:

- Stowarzyszeniu na Rzecz Osób Niepełnosprawnych Ruchowo „SONIR” ,
- Stowarzyszeniu Rehabilitacyjnemu Kobiet po Mastektomii „AMAZONKA” – współpraca w ramach Akcji „Stalowowska Paczka Pomocy – Edycja 2021”,
- Klubowi Seniora „Pogodna Jesień”.

W 2021 roku podejmowane były projekty i działania na rzecz grup zagrożonych lub dotkniętych wykluczeniem społecznym we współpracy z organizacjami pozarządowymi, takimi jak:

- Oddział Stalowowski Polskiego Komitetu Pomocy Społecznej wspierał działalność MOPS-u w zakresie zabezpieczenia w formie rzeczowej, tj. niezbędnego ubrania, żywności i innych artykułów pierwszej potrzeby osobom i rodzinom takiego wsparcia potrzebującym.

PKPS realizował skierowania wydawane przez MOPS na artykuły spożywcze w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa na lata 2014- 2020, współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym - Podprogram 2020. Program był realizowany – według wytycznych Ministerstwa Rodziny Pracy i Polityki Społecznej z dnia 11.05.2020 roku wraz z późniejszymi zmianami – w okresie od października 2020 do sierpnia 2021. Ostatecznie w 2021 r. w ramach POPŻ wydano 580 skierowań dla mieszkańców gminy Stalowa Wola.

- Stalowowskie Koło Towarzystwa Pomocy im. Św. Brata Alberta - współpraca z Towarzystwem polega na nie tylko na zabezpieczeniu schronienia osobom bezdomnym, ale również na podejmowaniu działań związanych ze zmianą postrzegania osoby bezdomnej i reagowania na jej potrzeby. MOPS w ramach aktywizacji na podstawie porozumienia zorganizował prace społecznie użyteczne dla 3 osób bezdomnych na terenie Schroniska oraz umożliwił udział w KIS. Ponadto Ośrodek ściśle współpracuje prowadzonym przez Towarzystwo z Domem Dziecka „Ochronka” w zakresie wsparcia usamodzielniających się wychowanków placówki oraz uczestnictwa przedstawicieli MOPS w zespołach rekrutacyjnych dotyczących możliwości powrotu dzieci do rodzin macierzystych.

- Stowarzyszenie na Rzecz Dzieci i Młodzieży „ORATORIUM”, w zakresie zapewnienia fachowej opieki dzieciom i młodzieży z rodzin dysfunkcyjnych będących w zainteresowaniu MOPS oraz wymiany informacji w ramach prowadzonej działalności statutowej.
- Stowarzyszenie Centrum Aktywności Społecznej SPECTRUM (stowarzyszenie powołane przez pracowników Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Stalowej Woli) podejmowało w partnerstwie z MOPS kilka projektów na rzecz klientów pomocy społecznej, w tym w szczególności dzieci, poprzez organizację zajęć z zakresu aktywnego spędzania czasu wolnego, nowatorskich form rekreacji podczas wakacji szkolnych. Ponadto działalność stowarzyszenia dotyczy rozwoju i promocji wolontariatu na terenie gminy Stalowa Wola m.in. wśród młodzieży i osób starszych poprzez wsparcie inicjatyw Klubu Wolontariusza przy MOPS. Członkowie Stowarzyszenia starają się pozyskiwać środki finansowe na realizację nowych form wsparcia dla mieszkańców Gminy z zakresu pomocy społecznej, które wzmacniają działalność Ośrodka opisaną już we wcześniejszej części sprawozdania. Stowarzyszenie stało się również w 2016 roku partnerem Gminy Stalowa Wola w realizacji projektu rozbudowy MOPS w Stalowej Woli i od 2018 roku realizuje działania w ramach zawartego partnerstwa tj. szkolenia dla wolontariuszy z zakresu motywacji do pracy wolontarystycznej i możliwości jakie stwarza wolontariat, a także w zakresie prowadzenia bazy wolontariuszy gotowych do działań na rzecz mieszkańców Stalowej Woli, w tym klientów MOPS.
- Zakon Kawalerów Maltańskich w Krakowie – organizacja Akcji „Opłatek Maltanki 2021” dla 100 mieszkańców Stalowej Woli (wsparcie rzeczowe i duchowe).
- Związek Nauczycielstwa Polskiego – Sekcja Emerytów i Rencistów w Stalowej Woli – współpraca w ramach Akcji „Stalowowolska Paczka Pomocy „– Edycja 2021

XII. KUCHNIA I ŻYWIENIE W OŚRODKACH WSPARCIA.

W strukturze MOPS funkcjonuje Kuchnia, która przygotowuje posiłki dla uczestników ośrodków wsparcia działających przy Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej tj. Dziennego Domu Senior+ oraz Specjalistycznej Placówki Wsparcia Dziennego Świetlicy „Tęcza” i jej Filii, a także uczestników kierowanych przez MOPS do Środowiskowych Domów Samopomocy Nr 1 i 2.

W ciągu 2021 roku wydano 26 618 posiłków w formie śniadań i obiadów. Na zakup artykułów spożywczych wydatkowano kwotę 80 920 zł a wydatki Kuchni (koszty osobowe i rzeczowe) związane z przygotowaniem posiłku wyniosły 291 829 zł.

XIII. FINANSOWANIE BIEŻĄCEJ DZIAŁALNOŚCI MOPS.

Utrzymanie ośrodka pomocy społecznej jest zadaniem własnym, obligatoryjnym gminy, dofinansowywanym z budżetu państwa.

Zgodnie z zapisem ustawowym MOPS w Stalowej Woli zatrudnia pracowników socjalnych proporcjonalnie do liczby ludności w stosunku 1 pracownik na 2000 mieszkańców i na 50 środowisk. Zatrudnienie pracowników socjalnych w takich proporcjach na wskazanym minimalnie poziomie daje gwarancję wykonywania pracy socjalnej w sposób efektywny i skuteczny w rozwiązywaniu trudnych sytuacji życiowych osób korzystających z pomocy społecznej, profesjonalne wsparcie osób lub rodzin znajdujących się w kryzysie, czego efektem może być całkowite ich usamodzielnienie w tym

finansowe, a tym samym uniezależnienie się od systemu pomocy społecznej na dłuższy okres czasu lub nawet na zawsze.

Sukces pracy socjalnej przekłada się bezpośrednio na wydatki na świadczenia finansowe z pomocy społecznej, gdyż koszt działań profilaktycznych jest dużo niższy niż koszt następstw powstałych w wyniku niepodjęcia żadnych działań.

Przelicznik zastosowany do określenia wymaganej minimalnej liczby pracowników socjalnych przekłada się bezpośrednio na zatrudnienie kadry uzupełniającej, „obsługującej” pracowników socjalnych. Nadmienić należy, że wspomniany przelicznik stosuje się do określenia liczby tzw. pracowników rejonowych. Nie dotyczy innych form wsparcia, rozszerzających ofertę Ośrodka, tj. choćby o KIS, poradnictwo, działania OSL.

Zaznaczyć należy, że Ośrodek bezpośrednio wykonuje również usługi opiekuńcze i w tym celu zatrudnia kadrę podstawową w wymiarze 37 etatów, która w związku ze zwiększonym zapotrzebowaniem na tę formę pomocy wymaga systematycznego uzupełniania poprzez umowy zawierane z urzędem pracy lub umowy zlecenia. Łączny koszt utrzymania usług opiekuńczych w 2021 roku wynosił 2 507 001 zł w tym koszty rzeczowe oraz fundusz świadczeń socjalnych stanowiły kwotę 115 680 zł.

W 2021 roku Ośrodek zatrudniał w ramach umów z PUP (prace interwencyjne) łącznie 12 osób przede wszystkim w zawodzie opiekuna. Tytułem refundacji części wynagrodzeń tych osób i pochodnych od wynagrodzeń MOPS otrzymał kwotę 45 288 zł.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Stalowej Woli zabezpiecza również obsługę organizacyjno-techniczną Zespołu Interdyscyplinarnego i grup roboczych. Pracę Zespołu i grup roboczych koordynuje wskazany przez Dyrektora MOPS pracownik do którego zadań należy w szczególności:

- obsługa Zespołu Interdyscyplinarnego,
- koordynowanie pracy grup roboczych powoływanych do podejmowania interwencji w indywidualnych przypadkach przemocy domowej i skuteczności podejmowanych działań,
- gromadzenie i przechowywanie dokumentacji pracy grup roboczych.

Na utrzymanie Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w 2021 roku wydatkowano 5 882 029,00 zł, w tym dofinansowanie z budżetu państwa wynosiło 668 907,00 zł. W ramach zadań własnych wydatkowano kwotę 5 219 122,00 zł ze środków gminy.

Wydatki w 2021 r. kształtowały się następująco:

§ 3020 – świadczenia rzeczowe wynikające z przepisów BHP w tym głównie odzież robocza, obuwie, rękawice ochronne, środki czystości dla opiekunek i pracowników gospodarczych	7 590,00
§ 4010 – wynagrodzenia pracowników socjalnych, konsultantów i specjalistów pracowników księgowo – administracyjnych, gospodarczych, pracowników zatrudnianych okresowo na podstawie umów z PUP (w tym również 14 nagród jubileuszowych)	4 264 051,00
§ 4040 – dodatkowe wynagrodzenie roczne	310 939,00
§ 4110 – składki ZUS	758 341,00
§ 4120 – odpisy na Fundusz Pracy	72 786,00
§ 4170 – umowy z osobami fizycznymi wykonującymi usługi gońca	14 984,00
§ 4210 – zakupy materiałów biurowych i środków czystości, paliwa, doposażenie pomieszczeń w niezbędne meble,	53 236,00

sprzęt komputerowy	
§ 4260 – zakup energii	126 275,00
§ 4270 – zakup usług remontowych, konserwacja przeglądy, naprawy maszyn, urządzeń i pojazdów, bieżących awarii instalacji oraz remonty w budynku MOPS	40 148,00
§ 4280 – zakup usług medycznych, wstępne i okresowe badania lekarskie pracowników	4 198,00
§ 4300 – zakup usług pozostałych - opłaty pocztowe, prowizje bankowe opłaty komunalne, monitoring, usługa informatyczna dot. programu POMOST	56 555,00
§ 4360 – opłaty z tytułu usług telefonii komórkowej, stacjonarnej oraz internetu	7 973,00
§ 4410 – krajowe podróże służbowe w związku ze szkoleniami specjalistycznymi	244,00
§ 4430 – ubezpieczenia rzeczowe	3 870,00
§ 4440 – odpis na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych	127 441,00
§ 4480 - podatek od nieruchomości	14 428,00
§ 4520 – opłata na rzecz innych jednostek samorządu terytorialnego (opłaty za odpady komunalne)	3 310,00
§ 4610 – koszty sądowe	20,00
§ 4700 – szkolenia pracowników	5 441,00
§ 4710 – PPK	10 200,00

XIV. PODSUMOWANIE

Łącznie na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej w 2021 r. MOPS wydatkował 22 600 087,00 zł, z czego 6 705 819,00 zł pochodziło ze środków zewnętrznych a 15 894 268,00 zł z budżetu gminy. Udział gminy w finansowaniu zadań z pomocy społecznej wyniósł 70,33 %.

Na sfinansowanie funkcjonowania Warsztatu Terapii Zajęciowej przy MOPS, w ramach realizowanego przez MOPS budżetu w 2021 roku wydatkowane było łącznie 1 205 350,00 zł, z czego ze środków PFRON pochodziła kwota 1 084 800,00 zł, natomiast 120 550,00 zł to środki powiatów, z których pochodzili uczestnicy WTZ.

W roku sprawozdawczym MOPS pozyskiwał środki ze źródeł zewnętrznych w ramach ogłaszanych programów rządowych tj. „Asystent rodziny i koordynator pieczy zastępczej”, „Opieka 75+”- edycja 2021, „Asystent Osobisty Osoby Niepełnosprawnej”- edycja 2021, „Posiłek w szkole i w domu na lata 2019 - 2023”, „Wspieraj Seniora”, „Wieloletni program SENIOR+ na lata 2021-2025” moduł II - Edycja 2021. Ponadto w ramach prowadzonej działalności statutowej MOPS w swojej bieżącej pracy posiłkował się również środkami finansowymi pozyskanymi z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014 – 2020. Przy udziale środków z UE realizowany jest projekt „Anioł Stróż” i „Rozwadowski Klub Seniora”. Łączna kwota wydatkowanych środków zewnętrznych wyniosła 985 093,00 zł, przy wkładzie własnym w wysokości 52 443 zł.

Syntetyczne podsumowanie powyższych wydatków poniesionych na zadania z zakresu pomocy społecznej przedstawiają poniższe tabele (kwoty w zaokrągleniu do pełnych zł).

TABELA NR 21 WYDATKI W ZAKRESIE ZADAŃ WŁASNYCH GMINY

Lp.	ROZDZIAŁ	NAZWA ZADANIA	WYDATKOWANA KWOTA (w zł)	ŁĄCZNIE WYDATKOWANA KWOTA w zł.
1.	85154	ZADANIA Z ZAKRESU PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH:		267 967,00
		- SPWD Świetlica „TĘCZA”	220 866,00	
		- Klub Trzeźwego Życia	47 102,00	
2.	85202	OPŁATY ZA POBYT W DPS	4 545 441,00	4 545 441,00
3.	85203	DZIENNY DOM SENIOR+	207 052,00	287 972,00
		ŻYWIENIE W OŚRODKACH WSPARCIA	80 920,00	
4.	85205	PRZECIWDZIAŁANIE PRZEMOCY W RODZINIE	33 069,00	33 069,00
5.	85504	WSPIERANIE RODZINY:		1 613 593,00
		- Asystent rodziny	264 213,00	
		- koszt pobytu dzieci w pieczy zastępczej	823 078,00	
		- SPWD Świetlica Tęcza	236 129,00	
		- SPWD Świetlica Tęcza Filia	290 173,00	
6.	85214	ŚWIADCZENIA Z POMOCY SPOŁECZNEJ	496 199,00	496 199,00
7.	85219	OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ	5 219 122,00	5 219 122,00
8.	85228	USŁUGI OPIEKUŃCZE (w tym Program 75+)	2 499 440,00	2 507 000,00
		SPECJALISTYCZNE USŁUGI OPIEKUŃCZE dla osób z zaburzeniami psychicznymi	7 560,00	
9.	85230	DOŻYWIANIE Program „Posiłek w szkole i w domu”	171 511,00	171 511,00
10.	85295	POZOSTAŁA DZIAŁALNOŚĆ		752 392,00
		- Klub Integracji Społecznej	16 677,00	
		- Organizowanie Społeczności Lokalnej	30 501,00	
		- Kuchnia Przy MOPS	406 516,00	
		- Prace Społeczno-Użyteczne	94 667,00	
		- Dzienny Dom Senior+ /Wieloletni Program Senior + Moduł II	135 069,00	
- Schronisko	68 962,00			
ŁĄCZNE WYDATKI			15 894 266,00	

TABELA NR 22 WYDATKI W ZAKRESIE DOFINANSOWANIA DO ZADAŃ WŁASNYCH ZE ŚRODKÓW BUDŻETU PAŃSTWA

Lp.	ROZDZIAŁ	NAZWA ZADANIA	WYDATKOWANA KWOTA
1.	85213	UBEZPIECZENIE ZDROWOTNE	133 932,00
2.	85214	ŚWIADCZENIA Z POMOCY SPOŁECZNEJ -Zasiłki okresowe	742 894,00
3.	85216	ŚWIADCZENIA Z POMOCY SPOŁECZNEJ -Zasiłki stałe	1 558 267,00
4.	85219	OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ	662 907,00
5.	85228	USŁUGI OPIEKUŃCZE W TYM SPECJALISTYCZNE USŁUGI OPIEKUŃCZE - Program „OPIEKA 75+”	144 427,00
6.	85295	DZIENNY DOM SENIOR+ / Wieloletni program senior + Moduł II	135 069,00
7.	85230	DOŻYWIANIE - Program „Posiłek w szkole i w domu”	681 130,00
8.	85504	WSPIERANIE RODZINY -Asystent rodziny	8 000,00
WYDATKI ŁĄCZNIE – z budżetu państwa			4 066 626,00

TABELA NR 23 WYDATKI W ZAKRESIE ZADAŃ ZLECONYCH

Lp.	ROZDZIAŁ	NAZWA ZADANIA	WYDATKOWANA KWOTA
1.	85195	OBSŁUGA UBEZPIECZEŃ ZDROWOTNYCH	1 150,00
2.	85219	WYNAGRODZENIE DLA OPIEKUNA PRAWNEGO	101 382,00
3.	85228	SPECJALISTYCZNE USŁUGI DLA OSÓB Z ZABURZENIAMI PSYCHICZNYMI	86 883,00
WYDATKI ŁĄCZNIE - z budżetu państwa			189 415,00

TABELA NR 24 WYDATKI INNE - WARSZTAT TERAPII ZAJĘCIOWEJ

Lp.	ROZDZIAŁ	NAZWA ZADANIA	WYDATKOWANA KWOTA	ŁĄCZNIE WYDATKOWANA KWOTA
1.	85311	WARSZTAT TERAPII ZAJĘCIOWEJ		1 205 350,00
		- finansowanie PFRON (90%)	1 084 800,00	
		- finansowanie zadań własnych powiatu (10%)	120 550,00	

TABELA NR 25 POZOSTALE WYDATKI NA REALIZACJĘ PROGRAMÓW RZĄDOWYCH I PROJEKTÓW
W RAMACH POZYSKANYCH ŚRODKÓW ZE ŹRÓDEŁ ZEWNĘTRZNYCH

Lp.	ROZDZIAŁ	NAZWA ZADANIA	WYDATKOWANA KWOTA	ŁĄCZNIE WYDATKOWANA KWOTA
1.	85195	„Transport na szczepienia”	7 296,00	7 296,00
2.	85219	„Senior TAXI”	1 029,00	1 029,00
3.	85295	PROGRAM „WSPIERAJ SENIORA”		20 494,00
		Budżet państwa	20 494,00	
4.	85295	PROJEKT „ROZWADOWSKI KLUB SENIORA”		224 522,00
		Środki UE	189 71,00	
		Budżet państwa	11 367,00	
		Wkład własny	23 445,00	
5.	85295	PROJEKT „ANIOŁ STRÓŻ”		760 572,00
		Środki UE	654 624,00	
		Budżet państwa	11 367,00	
		Wkład własny	28 998,00	
6.	85504 (środki poza budżetowe)	PROGRAM „ASYSTENT OSOBISTY OSOBY NIEPEŁNOSPRAWNEJ”	155 541,00	155 541,00
7.	85504 (środki poza budżetowe)	PROGRAM „OPIEKA WYTCNIENIOWA”	74 976,00	74 976,00
			Ogółem	1 025 094,00

Mijający rok z uwagi na trwający od marca 2020 r. stan epidemii spowodowany COVID-19 upłynął pod znakiem dużych zmian w sytuacji społecznej i gospodarczej w kraju, rzutujących na zadania służb pomocy społecznej. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Stalowej Woli pomimo istniejącego zagrożenia epidemiologicznego cały czas realizował nałożone na pomoc społeczną zadania i starał się tak organizować pomoc, aby klienci mieli poczucie bezpieczeństwa a zarazem ich potrzeby były zabezpieczane na bieżąco. Priorytetem w tych trudnych czasach okazało się również zapewnienie bezpieczeństwa pracownikom, którzy przyjęli na siebie szereg nowych zadań, głównie związanych z zapewnieniem pomocy osobom izolowanym, pozostającym w kwarantannie lub opuszczających szpital. Niezwykle ważne zadania wiązały się z zapewnieniem wsparcia seniorom z naszego miasta, którym udzielana była pomoc w ramach Programów rządowych „Wspieraj seniora” oraz „Transport na szczepienia”.

Niezależnie jednak od warunków, od wielu lat, działania Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Stalowej Woli nakierowane na wspieranie mieszkańców miasta Stalowej Woli, wiązały

się ze szczególną dbałością o jakość świadczonych usług, profesjonalizm pracowników oraz stałe dopasowywanie form wsparcia do zmieniających się (ale na bieżąco aktualizowanych) potrzeb mieszkańców miasta.

W 2021 roku z pomocy tut. MOPS skorzystało 1246 rodzin/2148 osób (łącznie z pracą socjalną). W wyniku rozeznaczonych potrzeb wydanych zostało łącznie 5585 decyzji administracyjnych w sprawach świadczeń pomocy społecznej, z czego decyzje odmowne stanowiły niespełna 0,92 % wszystkich decyzji.

Obecna struktura organizacyjna Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej jest odpowiedzią na diagnozowane na przestrzeni wielu lat potrzeby środowiska lokalnego, określone w oparciu o analizę i ocenę występujących zjawisk, powodujących zapotrzebowanie na różne formy wsparcia. Diagnoza problemów społecznych wskazuje, że do najbardziej dotkliwych problemów z jakimi borykają się mieszkańcy w naszym mieście zaliczają się: długotrwała choroba, niepełnosprawność, ubóstwo, bezrobocie, uzależnienia od alkoholu i innych używek., demograficzne starzenie się społeczeństwa, problemy opiekuńczo – wychowawcze.

Wymienione wyżej problemy rozwiązywane są z wykorzystaniem zasobów finansowych, kadrowych i instytucjonalnych jakimi dysponuje MOPS w Stalowej Woli. Dzięki rozwiniętej pomocy usługowej i instytucjonalnej oraz wyťažonej pracy pracowników Ośrodka możliwe było objęcie wszechstronnym wsparciem wszystkie grupy wiekowe mieszkańców naszego miasta. Dużym wsparciem jest również wypracowana na przestrzeni lat współpraca z instytucjami publicznymi i organizacjami pozarządowymi działającymi w obszarze szeroko rozumianej pomocy społecznej.

W ramach profesjonalizacji działań podejmowanych przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Stalowej Woli w Dziale Pomocy Środowiskowej i Integracji Społecznej zostały powołane zespoły problemowe specjalizujące się w pracy z konkretnymi grupami dyspanseryjnymi. Bardzo często złożoność problemów rodzin z którymi współpracują pracownicy Zespołów wymaga rozwiązań interdyscyplinarnych. Wówczas do współpracy zapraszani są specjaliści pracy z rodziną, przedstawiciele instytucji działających na rzecz rodziny i w obszarze pomocy społecznej. Celem nawiązania tej współpracy jest zaplanowanie wspólnych, kompleksowych działań w ramach własnych kompetencji, służących poprawie sytuacji rodzin, analizowanie i diagnozowanie potrzeb, poszukiwanie nowych rozwiązań, ustalanie planu pomocy wraz z oddelegowaniem zadań do realizacji poszczególnym partnerom.

Praca w Ośrodku związana z obsługą klienta nie kończy się na gromadzeniu dokumentów oraz wypłacaniu należnych świadczeń pieniężnych. To również pomoc rzeczowa i usługowa a przede wszystkim działania z zakresu pracy socjalnej i rozwijanie nowych form samopomocy. Należy w tym miejscu podkreślić, że realizacja tych zadań jest niezwykle pracochłonna ze względu na bardzo biurokratyzowany system przyznawania pomocy (obszerne druki wywiadów środowiskowych oraz okresowa weryfikacja zawartych w nich danych, duża liczba dokumentów, zmiany w przepisach prawnych).

Pracownicy MOPS w Stalowej Woli dużą wagę przywiązują do aktywizacji zarówno społecznej jak i zawodowej klientów Ośrodka wykorzystując do tego celu różne formy i narzędzia pracy socjalnej takie jak: kontrakt i projekt socjalny.

W obszarze reintegracji społecznej i aktywizacji zawodowej swoje działania skierowane do bezrobotnych mieszkańców Gminy realizował Klub Integracji Społecznej funkcjonujący w strukturze MOPS od 2005. W 2021 roku oferta Klubu obejmowała zarówno główne statutowe działania skierowane do osób pozostających bez pracy, w tym w szczególności korzystających ze świadczeń pomocy społecznej jak również edycje KIS wzbogacone o Program Aktywizacja i Integracja

przeznaczony dla osób bezrobotnych najbardziej oddalonych od rynku pracy. W programie KIS uczestniczyło 40 osób (19 kobiet oraz 21 mężczyzn). Po jego zakończeniu 2 osoby podjęły zatrudnienie.

Podstawowym celem działalności KIS jest odpowiednie ukierunkowanie i przygotowanie osób pozostających poza rynkiem pracy do zmiany swojej postawy i aktywności w poszukiwaniu pracy z wykorzystaniem dostępnych narzędzi ze strony PUP, OPS.

Jedną z formą aktywizacji zawodowej, kontynuowaną w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej od 2015 roku są prace społecznie użyteczne organizowane na podstawie Porozumienia zawartego między Starostą Stalowowolskim a Gminą Stalowa Wola. W minionym roku z tej formy zatrudnienia wspieranego skierowanego do mieszkańców gminy Stalowa Wola skorzystało 23 osoby bezrobotne (13 kobiet i 10 mężczyzn), jednocześnie korzystających ze świadczeń pomocy społecznej, w wymiarze do 10 godzin w ciągu tygodnia. Realizacja pracy zawodowej w tak niskim wymiarze pozwala na stopniowe przygotowywanie osoby długotrwale bezrobotnej do wejścia na otwarty rynek pracy. Nadmienić należy, że w trakcie realizacji prac społecznie użytecznych 1 osoba podjęła zatrudnienie.

Inną formą aktywizacji zawodowej realizowanej przez MOPS w ramach prac społecznie użytecznych jest „Pomoc w domu” w ramach programu kompleksowego wsparcia dla rodzin „Za życiem”, ustanowionego uchwałą Nr 160 Rady Ministrów z dnia 20 grudnia 2016 r. Celem programu jest wsparcie rodziców i opiekunów osób niepełnosprawnych w realizacji codziennych obowiązków domowych poprzez aktywizację osób bezrobotnych w ramach prac społecznie użytecznych.

W 2021 roku do prac społecznie użytecznych skierowano 5 osób (kobiet) bezrobotnych zarejestrowanych w PUP w Stalowej Woli jako bezrobotne bez prawa do zasiłku u których ustalono II profil pomocy, a które jednocześnie korzystały ze świadczeń pomocy społecznej w tut. MOPS. Natomiast z tej formy pomocy w pracach domowych skorzystało 5 rodzin.

Pobudzanie społecznej aktywności i inspirowanie działań samopomocowych w zaspokajaniu niezbędnych potrzeb życiowych osób, rodzin, grup i środowisk społecznych, wpisało się już na stałe w działania MOPS szczególnie, gdy jest realizowane w oparciu o partnerstwo z innymi podmiotami funkcjonującymi na terenie naszego miasta. Działania te odnoszące się zarówno do bezpośrednich adresatów pomocy społecznej jak i do środowiska lokalnego, mogącego dawać nieformalne wsparcie tymże osobom i rodzinom były kontynuowane w roku 2021 dzięki metodzie pracy środowiskowej – Organizowania Społeczności Lokalnej (OSL) i w oparciu o profesjonalną pracę pracowników socjalnych. Praca socjalna w ramach tej metody polega na uczeniu społeczności jak mogą sobie pomóc poprzez wykorzystanie otaczających ich zasobów najbliższego środowiska. We wszystkie działania angażowani są mieszkańcy, pracownicy MOPS oraz partnerzy. Jednym z elementów powyższego modelu są działania oparte na partnerstwie instytucji i osób, które swoim zasięgiem oddziałują na daną społeczność.

Wdrażanie OSL jako profesjonalnej usługi społecznej zostało rozpoczęte wśród mieszkańców bloku przy ul. Podleśnej 2 w 2014 r. Na przestrzeni kilku lat dzięki współpracy wielu instytucji, firm prywatnych oraz organizacji pozarządowych udaje nam się osiągać pozytywne zmiany w otoczeniu ulicy Poleśnej 2 i w społeczności lokalnej. Bardzo ważna jest także wciąż poszerzająca się sieć kontaktów i partnerów nieformalnych. Każdy z partnerów zna specyfikę i główne problemy mieszkańców terenu objętego działaniami w ramach organizowania społeczności lokalnej. Dzięki aktywnemu włączeniu ich do współpracy możliwe było przeprowadzenie wielu inicjatyw skierowanych do lokalnej społeczności.

Wszystkie działania jakie zostały zrealizowane w ramach organizowania społeczności lokalnej w 2021 roku w dużej mierze były zainicjowane przez mieszkańców obszaru objętego działaniami organizatorów społeczności lokalnej. Społeczność z wyżej wymienionych bloków dostrzega z jakimi problemami musi zmierzyć się na co dzień i jest tego świadoma, dlatego też próbuje dokonać zmian, które z całą pewnością wpłyną na zmianę wizerunku lokalnego środowiska. Mieszkańcy chcą włączyć się w zaplanowanie wspólnej przestrzeni, stopniowo powiększa się ilość osób zainteresowanych wspólnym działaniem, czego dowodem jest wzrost aktywności podczas spotkań obywatelskich. Ludzie są bardziej świadomi tego, że muszą sami zadbać o własne interesy, bo tylko tak osiągną zamierzony cel. Miejscem, które sprzyja oddolnym inicjatywom mieszkańców oraz pracy ze społecznością lokalną jest Klub „Wesoła Gromadka”.

Wdrażanie OSŁ przynosi również korzyści Gminie. Zalicza się do nich zwiększenie zaangażowania mieszkańców oraz ich odpowiedzialności zarówno za własne sprawy, jak i sprawy społeczności oraz Gminy. MOPS realizując środowiskową metodę pracy socjalnej staje się instytucją poszukującą skutecznych form pomocy, profesjonalnego działania, a przede wszystkim dostosowaną do zmieniających się uwarunkowań środowiskowych. Rola MOPS zasadniczo uległa zmianie, z roli urzędu wypłacającego świadczenia, do roli aktora społecznego budującego kapitał społeczny. Na przestrzeni ostatnich lat obserwujemy pozytywną zmianę wizerunku i wzrost zaufania przedstawicieli innych instytucji, organizacji pozarządowych, a przede wszystkim sektora biznesowego oraz lokalnej społeczności. Firmy z terenu Stalowej Woli podkreślają, że podjęta współpraca jest dla nich bardzo ważna i wiąże się z korzyściami zarówno dla jednej jak i dla drugiej strony. Pomimo braku formalnego dokumentu (umowy, porozumienia o współpracy) organizatorzy społeczności lokalnej zawsze mogą liczyć na wsparcie ze strony swoich partnerów ze świata biznesu.

W roku sprawozdawczym działalność Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej opierała się również na kontynuowaniu podjętych w 2012 roku zadań nałożonych na Gminę w ramach realizacji ustawy o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej. System wsparcia rodziny w MOPS w Stalowej Woli szczególnie tych niewydolnych wychowawczo obejmuje profesjonalną pomoc ze strony pracowników socjalnych z Zespołu ds. pomocy rodzinie, poradnictwo prawne i psychologiczne, asystenturę oraz możliwość skorzystania z wsparcia Specjalistycznej Placówki Wsparcia Dziennego – Świetlicy „TĘCZA”.

Zespół ds. pomocy rodzinie udzielał profesjonalnego wsparcia ze strony specjalistów rodzinom niewydolnym w sprawach opiekuńczo – wychowawczych. W 2021 r. objął swoim wsparciem **288 rodzin**, w których było 412 dzieci.

Z pomocy asystenta rodziny w minionym roku skorzystało **62 rodziny**. W 2021 r. asystenci zakończyli współpracę z **23 rodzinami**.

Podkreślić należy, że realizacja zadań wynikających z ustawy o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej nakłada na Gminę, także obowiązek ponoszenia coraz wyższych kosztów w związku ze współfinansowaniem pobytu dzieci w pieczy zastępczej, które z roku na rok będzie wzrastało w związku z corocznym procentowym wzrostem udziału Gminy w partycypowaniu w tych kosztach (w 1 roku – 10%, w 2 roku – 30% natomiast od 3 roku – 50% kosztów). W 2021 roku na ten cel Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej wydatkował kwotę **823 078,00 zł** (w 2019 r. była to kwota 614 976,00 zł a w 2020 r. 786 419,00 zł). W całym 2021 r. w pieczy przebywało – **68 dzieci**.

W Specjalistycznej Placówce Wsparcia Dziennego – Świetlicy „TĘCZA” w 2021 r. w zajęciach uczestniczyło łącznie **119 dzieci** w wieku od 6 – 16 lat w tym w Świetlicy „Tęcza” 70 dzieci natomiast w jej Filii 49 dzieci.

System oparcia społecznego obejmuje w Stalowej Woli nie tylko osoby bezrobotne czy nieaktywne zawodowo lub rodziny niewydolne wychowawczo, ale również osoby starsze i niepełnosprawne. Stalowowolscy seniorzy również mają w naszym mieście swoje miejsce, w którym

mogą uczestniczyć w ciekawych zajęciach. W 2021 r. do Dziennego Domu SENIOR + uczęszczało łącznie **43 osoby**. Najstarsza uczestniczka miała 92 lata natomiast najmłodsza 63.

Profesjonalną pracę socjalną osobom starszym świadczą pracownicy socjalni z Zespołu ds. pomocy osobom starszym. W 2021 r. obejmowali oni swoją opieką **473 środowisk**.

Osobom starszym i niepełnosprawnym MOPS oferuje różne formy wsparcia w codziennym funkcjonowaniu poprzez usługi opiekuńcze, wsparcie asystenta osobistego osoby niepełnosprawnej czy też usługę sąsiedzką wraz z teleopieką.

Łącznie ze wszystkich ofert usług opiekuńczych skorzystało **322 osoby**, w tym:

- w ramach usług opiekuńczych - 269 osób, w tym 59 osób w ramach programu „Opieka 75+”
- z usługi Asystenta osobistego osoby niepełnosprawnej - 18 osób niepełnosprawnych
- szeroką ofertą usług w ramach projektu „Anioł stróż” (usługa sąsiedzka z telemonitoringiem, usługa rehabilitanta i psychologa oraz asystenta osoby niepełnosprawnej) łącznie 55 osób.

Natomiast ze specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi skorzystało **10** osób w tym **4** dzieci ze zdiagnozowanym autyzmem.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Stalowej Woli w 2021 r. odnotował również niesformalizowane formy pomocy sąsiedzkiej, którymi objętych było **65** seniorów korzystających równocześnie z innych form wsparcia w ramach pomocy społecznej.

Ponadto w ramach rozeznaczonych potrzeb **93** osoby z zaburzeniami psychicznymi otrzymało skierowanie do funkcjonujących na terenie gminy Stalowa Wola, jako odrębne ośrodki wsparcia dziennego, dwóch Środowiskowych Domów Samopomocy.

Funkcjonujący przy MOPS Warsztat Terapii Zajęciowej swoją pomoc kierował w ubiegłym roku do **51 osób** niepełnosprawnych w stopniu umiarkowanym lub znacznym. Podstawowym zadaniem Warsztatu jest przygotowanie osób niepełnosprawnych do podjęcia pracy na otwartym lub chronionym rynku pracy. Jakość i poziom oferty terapeutycznej, różnorodność metod i form rehabilitacji, indywidualizacja terapii, aktywizacja społeczna i zawodowa to podstawowe priorytety działania Warsztatu Terapii Zajęciowej.

MOPS nie pozostawił również bez wsparcia opiekunów osób niepełnosprawnych. W wyniku badań ankietowych przeprowadzonych w 2019 r. ustalono, że opiekunowie osób niepełnosprawnych mają trudności w znalezieniu opieki na czas ich nieobecności związanej z różnymi sytuacjami życiowymi. Odpowiedzią na ich potrzeby okazał się Program „Opieka wytchnieniowa – edycja 2021”, który dawał możliwość skorzystania ze wsparcia w formie dziennej i całodobowej w opiece nad osobą niepełnosprawną. Z usługi opieki wytchnieniowej skorzystało **17** opiekunów niepełnosprawnych.

Zgodnie z założeniami opracowanej przez Główny Urząd Statystyczny prognozy demograficznej⁴, obejmującej okres do 2050 r., w przyjętej perspektywie wystąpi znaczne zwiększenie się liczby osób w wieku co najmniej 60 lat. Wzrost ten będzie bardzo dynamiczny w okresie najbliższej dekady ze względu na osiągnięcie wieku 60 lat przez osoby urodzone w drugiej połowie lat 50. ub. wieku – są to najliczniejsze roczniki w całym okresie powojennym.

Dodatkowo, należy oczekiwać, że trwanie życia będzie się sukcesywnie wydłużało sprzyjając zwiększeniu zarówno liczby, jak i odsetka ludności w starszym wieku w ogólnej populacji Polski. Niestety – dla zdecydowanej większości tej grupy ludności nie będzie to życie w zdrowiu. Podkreślenia wymaga także fakt, że obecnie w przypadku osób w wieku sędziwym (80 lat i więcej)

⁴ Prognoza ludności na lata 2014-2050, Studia i analizy statystyczne, GUS 2014

ponad 2/3 to osoby owdowiałe. Są to przede wszystkim kobiety (85% osób owdowiałych w tym wieku), przeważnie mieszkające i żyjące samotnie oraz wymagające wsparcia. Zatem, należy liczyć się z poważnym narastaniem problemu samodzielnej egzystencji przez rosnącą liczebnie zbiorowość osób w wieku starszym, wymagających pomocy – opieki, leczenia i rehabilitacji.

Wsparcie skierowane do osób starszych i niepełnosprawnych oraz rodzin wieloprotblemowych powinno stanowić priorytet w działaniach na najbliższą przyszłość w naszym mieście.

Potrzeby wskazanych wyżej grupy odbiorców determinują kierunki działań jakie w szczególności powinny być realizowane przez Gminę Stalowa Wola m.in.:

1. Rozwijanie różnorodnych form wsparcia środowiskowego dla osób starszych i niepełnosprawnych na przykład w formie: klubów seniora, dziennych domów pobytu, usług opiekuńczych, specjalistycznych usług opiekuńczych, usług asystenta osoby niepełnosprawnej, pomocy sąsiedzkiej, usługi w zakresie teleopieki i utrzymanie ich na odpowiednim poziomie.
2. Ścisła współpraca ze Stalowowolskim Centrum Aktywności Seniora w zakresie wspierania osób w wieku senioralnym.
3. Wspieranie rozwoju usług wspomaganych skierowanych do członków rodzin lub opiekunów sprawujących bezpośrednią opiekę nad dziećmi i dorosłymi osobami niepełnosprawnymi w formie pomocy wytchnieniowej (całodobowej), wsparcia środowiskowego (dziennego w miejscu zamieszkania oraz w ośrodku wsparcia dziennego).
4. Wspomaganie funkcjonowania rodzin wieloprotblemowych poprzez rozwój specjalistycznego wsparcia rodziny m.in. poprzez:
 - stosowanie nowatorskich metod pracy socjalnej jak np. organizowanie społeczności lokalnej;
 - realizację usług asystentów rodziny,
 - rozwój poradnictwa specjalistycznego (nie tylko prawnego czy psychologicznego, ale również rodzinnego),
 - realizację projektów socjalnych.
4. Dążenie do uruchomienia na terenie Gminy mieszkalnictwa chronionego skierowanego do różnych grup społecznych w tym m.in. osób niepełnosprawnych czy bezdomnych.
5. Utrzymanie na dotychczasowym poziomie funkcjonujących obecnie placówek wsparcia dziennego na terenie Gminy oraz wspieranie ich w rozwoju na rzecz jeszcze lepszego funkcjonowania.
6. Przygotowanie i rozwój odpowiedniej kadry pracowników mogących realizować nowe usługi i sprostać coraz wyższym wymaganiom stawianym przez klientów MOPS zwłaszcza poprzez realizowanie odpowiednich szkoleń dla pracowników etatowych oraz współpracę z uczelniami wyższymi lub placówkami oświatowymi w zakresie przygotowania przyszłej kadry pracowniczej w oparciu o nowe trendy i wymagania pojawiające się w pomocy społecznej.

Pomoc społeczna podlega ciągłym przemianom stawiając przed pracownikami Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej nowe wyzwania w zakresie podejmowania działań aktywizacyjnych o charakterze pozamaterialnym, kierowanych głównie do klientów, u których występują problemy z tytułu niezaradności życiowej i materialnej spowodowanej różnego rodzaju niepowodzeniami żywotnymi, w tym bezrobociem, patologią, uzależnieniami (nie tylko od alkoholu), bezradnością w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, itp.

Mając tego świadomość pracownicy MOPS w roku 2013 powołali do życia i zarejestrowali w Krajowym Rejestrze Sądowym w Rzeszowie Stowarzyszenie Centrum Aktywności Społecznej "SPECTRUM", którego działalność statutowa wkomponowana jest w obszar działań pomocy społecznej. Funkcjonowanie Stowarzyszenia „SPECTRUM” daje możliwość aplikowania o środki w ramach konkursów zewnętrznych, w których nie mogą brać udziału bezpośrednio jednostki organizacyjne pomocy społecznej.

Należy jednak podkreślić, że pomoc społeczna we współczesnych realiach nie jest w stanie funkcjonować i skutecznie wypełniać swoich zadań bez odpowiedniego wsparcia otoczenia – samorządu terytorialnego, sektora zdrowotnego, edukacji, policji, organizacji pozarządowych, itp. Tylko stała i systematyczna współpraca między tymi jednostkami pozwoli na skuteczne pomaganie i wdrażanie aktywnej polityki społecznej, której ośrodek pomocy społecznej powinien być animatorem w środowisku lokalnym.

Opisany w niniejszym sprawozdaniu katalog zadań realizowanych w 2021 roku nadal będzie kontynuowany i na bieżąco modyfikowany. W oparciu o zdiagnozowane problemy klientów pomocy społecznej będą realizowane następujące działania:

- Kontynuowanie działań związanych z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie w ramach realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na rok 2022;
- Prowadzenie działań z zakresu wspierania rodziny w ramach realizacji Gminnego Programu Wspierania Rodziny dla Gminy Stalowa Wola na lata 2021 – 2023;
- Prowadzenia działań z zakresu wsparcia osób bezdomnych w ramach realizacji Gminnego Programu Wychodzenia z Bezdomności na lata 2020 – 2022;
- Prowadzenie działań mających na celu ograniczenie zjawiska niedożywienia dzieci i młodzieży z rodzin o niskich dochodach lub znajdujących się w trudnej sytuacji oraz osób dorosłych w szczególności osób samotnych, w podeszłym wieku, chorych lub niepełnosprawnych w ramach realizacji programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019 – 2023;
- Zintensyfikowanie działań wspierających osoby starsze i niepełnosprawne poprzez objęcie ich wsparciem w formie usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych oraz poszerzenie oferty środowiskowego systemu wsparcia w ramach podniesienia standardów usług dla osób starszych i niepełnosprawnych w tym realizacja zadań wynikających z Stalowowolskiego Programu Wspierania Seniorów na lata 2021 - 2023;
- Inicjowanie oraz wspieranie osób nieaktywnych zawodowo poprzez organizację usług aktywizacyjnych oraz tworzenie warunków do realizacji Programu Aktywizacja i Integracja we współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy;
- Pozyskiwanie środków finansowych poprzez aplikowanie o fundusze zewnętrzne na realizację programów w ramach Funduszy Unijnych, a także w ramach konkursów ogłoszonych przez Ministerstwo Rodziny Pracy i Polityki Społecznej,
- Rozwijanie współpracy z sektorem pozarządowym oraz innymi podmiotami i partnerami społecznymi.
- Pobudzanie i aktywizowanie społeczności lokalnej poprzez rozwijanie metody pracy socjalnej w oparciu o organizowanie społeczności lokalnej;

- Szkolenie pracowników i podnoszenie kwalifikacji zatrudnionej kadry;
- Inicjowanie oraz poszukiwanie nowych rozwiązań z zakresu wsparcia osób i rodzin korzystających z systemu pomocy społecznej w szczególności osób starszych i niepełnosprawnych.

Przedstawione w Sprawozdaniu z działalności Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Stalowej Woli za 2021 r. liczne działania i inicjatywy, jakie podejmują pracownicy MOPS w Stalowej Woli wskazują jednoznacznie na to, że jako profesjonaliści staramy się nieustannie poszerzać wachlarz oferowanych mieszkańcom form pomocy przy jednoczesnym poszanowaniu godności każdego człowieka oraz wykorzystaniu zasad partycypacji społecznej. Niezwykle ważny jest dla nas odpowiedni dobór metod pracy oraz form pomocy tak, aby u osób zagrożonych wykluczeniem społecznym doprowadzić do pozytywnych zmian w ich życiu rodzinnym, społecznym czy zawodowym.

.....
(Dyrektor MOPS)

WYKAZ TABEL

1. Struktura zatrudniania w MOPS (str. 8).
2. Decyzje administracyjne w sprawach świadczeń z pomocy społecznej (str.11).
3. Typy rodzin objętych pomocą MOPS (str. 12).
4. Rodziny z dziećmi objęte pomocą MOPS (str. 13).
5. Powód przyznania pomocy w latach (str. 13).
6. Liczba rodzin i osób objętych pomocą społeczną (str. 14).
7. Osoby uprawnione do zasiłku stałego w 2021 r. (str. 15).
8. Zestawienie realizacji zasiłku okresowego ze względu na powody jego przyznania (str. 16).
9. Realizacja zasiłku celowego (str. 16).
10. Realizacja programu „Posiłek w szkole i w domu” (str. 19).
11. Charakterystyka osób korzystających z usług opiekuńczych oraz specjalistycznych usług opiekuńczych w 2021 r. str. 24).
12. Koszt pobytu dzieci skierowanych do pieczy zastępczej w 2021 r. (str.34).
13. Charakterystyka rodzin dzieci uczęszczających do Świetlicy „Tęcza” w 2021 r. (str.36)
14. Problemy występujące w rodzinach uczestników Klubu Integracji Społecznej (str.40).
15. Aktywność zawodowa uczestników Klubu Integracji Społecznej(str. 41).
16. Powody korzystania z pomocy MOPS przez uczestników prac społecznie użytecznych (str.43).
17. Liczba osób korzystających z oferty Klubu Trzeźwego Życia w 2021 r. (str.46).
18. Charakterystyka uczestników WTZ ze względu na wiek (str. 52).
19. Rodzaj niepełnosprawności uczestników WTZ wg schorzenia wiodącego (str.52).
20. Stopień niepełnosprawności uczestników WTZ (str.52).
21. Wydatki w ramach zadań własnych (str. 76).
22. Wydatki w zakresie dofinansowania do zadań własnych ze środków budżetu państwa (str. 77).
23. Wydatki w zakresie zadań zleconych (str. 77).
24. Wydatki inne – WTZ (str. 77).
25. Pozostałe wydatki na realizację programów rządowych i projektów w ramach pozyskanych środków ze źródeł zewnętrznych (str. 78)